

ПЕТЪР БОБЕВ
ДИАДЕМАТА НА
ОРАНГУТАНА
НАУЧНОФАНТАСТИЧЕН
РОМАН

chitanka.info

ВРЪЩАНЕ КЪМ ЖИВОТА

Отначало се появи някаква сребриста мъгла, която бързо се разсейваше, разсейваше, ставаше все по-светло, взеха да се мяркат замъглени очертания, докато накрая се откриха индикаторите на бордовата апаратура. Засия и дисплеят на оглеждащите цялата околност и вътрешността телевизионни камери.

Звездолетът, гладка четиристенна пирамида с инкрустирани върху повърхността ѝ като огромна интегрална схема сложни антени, сензори и рецептори, лежеше във входа на пещерата. А през грейналия отвор, замрежен от раздърпаните ресни на лианите, които го бяха прикривали, искреше в цялото си великолепие обляната в ослепителната слънчева жар и напиреща с непокътнатата си жизненост джунгла.

Най-сетне се възвърна и съзнанието му.

На съседния екран, точно по средата на кабината се виждаше странно малко полукълбо, разцепено на две, с безброй нагъсто усукани гънки.

Мозък! Обикновен мозък! Вече успял да се сдобие с двете си очи, естествено негово продължение.

А този мозък беше той, не се съмняваше.

Еор! Така се наричаше там, на родната планета.

Тогава. Някога. Преди да се впусне в това безкрайно, не само рисковано, а направо безнадеждно пътуване. Преди дегенерацията на тялото му, за да остане единствено мозъкът му не само заради по-малката необходимост от енергия за съхранението му, но и поради по-голямата му студоустойчивост, безусловно нужна за полета в междוזвездното пространство. И по-слабата му чувствителност към въздействието на криопротекторите, предназначени да не позволят невроните му да бъдат убити от водните кристалчета, които иначе биха се образували в тях.

Бе издържал. Бе издържал и криолизирането, бе издържал и бавния многостепенен процес на размразяването. И най-важното —

командното устройство за реанимирането му бе успяло да се задейства съвсем навреме. Не някъде в космичната пустота, а тъкмо тук, на тази планета, която, явно, беше напълно годна за живот. Зеленината навън подсказваше, че атмосферата, каквато несъмнено съществуваше, съдържа безценния кислород. Тъй като биологичните закони, както всички други физични и химични закони, са в сила за цялата Вселена.

Погледът му неволно се спря върху календара. Нима бе минало толкова време от деня, когато бе влязъл в криостата, за да се отправи в това фантастично гмуркане сред безкрая? Връстниците му със сигурност бяха измрели отдавна, много отдавна бяха измрели и внуците, та и правнуците им. А той още съществуваше, щом съществуваше съзнанието му, независимо от липсата на телесната му обвивка. И главното — неговата памет, която го свързваше с живота на онази далечна, далечна планета, със събитията и промените ѝ, с неговата лична съдба. Най-вече с неговите лични спомени, със собственото му „Аз“.

Тогава се чувстваше горд, че бе един от малцината, дръзнали да се обрекнат на тази идея, да пожертват заради нея и общественото си положение, и преживяванията си, та и целия си живот.

Един от малцината мисионери — избраните, на които предстоеше да прекосят неизмеримите звездни пространства в търсене на живи същества върху друга планета, в друга звездна система. И то не само проста органична материя, а разум. Нещо повече — с развита цивилизация.

Да установят мечтания от векове контакт между световете, да се свържат, да обменят и научни познания, и философски възгледи, и нравствени норми.

И ако, а вероятността за това изглеждаше едно на милиарди, този контакт бъдеше осъществен и мисионерът успееше да кацне благополучно върху планета с по-нисък стадий на развитие, да предаде на заварените разумни обитатели постиженията на своята цивилизация. И най-вече на своята етика. Защото най-ценното завоевание на интелектуалния прогрес е да достигне върха на нравствеността. Ако наистина може да бъде достигнат.

Още тогава, преди излитането, дегенераторът бе разрушил предишното му тяло, като бе оставил жив единствено мозъка му. И то в състояние на пълно бездействие, като спрял часовник.

И звездолетът се бе зареял в нищото. В това, което на обикновен език се нарича пространство. А пространството и времето в научните представи, особено изразени математически, имат относително значение. Спре ли протичането на каквито и да са процеси в природата, а това се отнася и за човешкия организъм, престава да съществува и времето.

Така, като странна „машина на времето“ след дълго лутане из междузвездната пустош го бе пренесъл тук. Защото сетивните уреди бяха установили, че в електромагнитното поле на тази планета преобладават радиосигнали от изкуствен произход. А това можеше да означава, че аборигените са овладели тази енергия, което пък подсказваше наличие на разумна дейност.

Автопилотът беше приземил апарата нарочно в по-закътаното място, в случая пещерата, за предотвратяване на всякаква евентуална неприятност, за да могат следващите процеси да протекат необезпокоявани от любопитството на туземното население.

От микроскопично люкче бе излетял наноробот, който със свръхчувствителните си сензори бе открил същество, излъчващо най-сложните в околността биотокове. Бе ги разчел като безличен електроенцефалограф и след като се бе прилепил към него, бе изчоплил от кожата му няколко дермални клетки, които бе донесъл обратно в камерата, а там роботизираният микрохирург бе трансплантирал няколко от тях към размразяващия се мозък.

Сетне се бе включила в действие цялата регенерационна система с пълния си набор от хранителни вещества и управляващи растежа хормони. Присадените клетки със собствения си наследствен апарат бяха почнали да се делят изумително бързо по заложената във всяка дезоксирибонуклеинова киселина холографска програма за диференциране на отделните тъкани. Особено благоприятното в случая беше, че мозъкът не притежава имунологична защита, което позволява да бъде лесно преодоляна тъканната несъвместимост, която иначе би се проявила при трансплантацията на чуждите клетки. И като при обикновен зародиш ускорено почнаха да се изграждат новите органи и системи, които оформяха вида на новия индивид — фантастичен хибрид между другопланетния мозък и телесната структура на местното същество.

МЕЧКАТА

Даякската пирога прау, дълга десетина метра, тясна, заострена в двата края, наподобила запокитено по повърхността на мътната вода огромно вретено, я пореше като нож, тласкана напред от веслата на двама лодкари.

Единият, истински даяк от вътрешността на Борнео, нисък, мускулист, със сравнително светла кожа, препасан с батик — омотан около бедрата плат, с риза отгоре, оглеждаше с присвити очи околността, явно, за да избегне сблъскването на лодката с някой полупотопен дънер или, още по-зле, с отпуснал се до самата повърхност някой от въдещите се по тези места огромни крокодили, който с един замах на трионената си опашка би могъл да я потопи. Тук, докъдето стигаше приливът, водата гъмжеше от тези чудовища, които макар и да предпочитаха морските води, не пропускаха случай да навлязат дълбоко навътре и в реките.

Другият гребец беше съвсем различен. Русобрад плешив европеец, облечен с бяло мисионерско расо, върху което се открояваше окаченият на шията му дървен кръст. Опитваше и той, клетият, да помага в гребането, но това явно не му спореше особено. Не можеше да се сравнява с привикналия към такъв труд туземец. А може би му пречеше още нещо — под изпотеното му расо прозираха ръбовете на ортопедичен корсет — белег за преживяна тежка катастрофа, който не позволяваше на иначе здравето му тяло да прояви присъщата си сръчност и сила.

Срещнали се бяха случайно надолу по реката, на пристанището. Джалонг, даякът, се готвеше да отплава срещу течението към родното си село, а мисионерът — отец Томас, търсеше кой да го откара тъкмо в тези места, в Централно Борнео, при все още непокорните туземци, сред които да опита това, което преди него не се бе удало на другите — да приобщи и тези изгубени души към Вечното спасение.

Отец Томас бе предложил на даяка да му плати щедро, поне за тукашните представи, ала бе получил категоричният отговор:

— Даякът не ще пари и богатства!

Мисионерът бе слушал за подобно нещо. Вече знаеше, че сред това племе се ценят най-вече честността и храбростта. Всъщност — честност и храброст по местните схващания. Не бе настоял повече. Надяваше се да му се отблагодари, когато завърши плаването, с някои от вещите, които носеше в двата си сака. Макар и да му се струваше, че няма да слия водача си със своите подаръци, приготвени по препоръка на хора, които бяха черпили знанията си за тукашните нрави по отдавна изтъркани пътеписи.

Джалонг имаше пушка, и то последен модел, с оптичен мерник. И отличен транзистор, който работеше почти по цял ден, като приемаше ту местна музика, ту съобщения на малайски, английски и португалски език, та мисионерът едва издържаше. Само вечер преди лягане млъкваше. А в натоварените в прауто сандъци като че ли имаше и други не по-малко привлекателни вещи. Виждаше се шевна машина и добре опаковани батерии за транзистора, та и фотоапарат.

Това го караше да се чувства все по-неудобно. Защото поне това беше научил — европейецът дължи престижа си сред аборигените на произведенията на своята цивилизация. Иначе, ако се разсъблече като тях и опита да живее като тях, няма дълго да оцелее.

С какво ли можеше той самият да им направи впечатление? Засега разчиташе на медицинските си познания и на запаса си от най-необходими лекарства: антибиотици, аналгетици, противозмийски серум и някои други медикаменти за първа медицинска помощ.

Пътуваха вече три дни, а като че ли още нищо не си бяха казали един за друг. Само кратки подвиквания за маневрите на лодката, уговаряния за избор на място за нощувка и за приготвянето на храната. После веднага заспиваха, изтощени от гребането. Пък и още нещо — даякът, учтив, внимателен, услужлив, сякаш умишлено отбягваше по-голяма близост.

Гребяха — отпред Джалонг, а зад него европейецът. Но когато се наложеше да се обърнат един към друг, лицето на даяка запазваше обичайната си безизразност. И като се прибави привичката на местните жители да оскубват всички косми от лицата си, дори веждите и миглите, отец Томас не можеше да се освободи от досадното чувство, че има насреща си не жив човек, а восъчна кукла, особено с присъщия на тази раса женствен вид. Единствена живост му придаваше косата —

лъскавочерна, отпред над челото подстригана, както казват европейците „на бретон“, а отзад дълга и вързана на конска опашка. А ушите. Никоя статуя няма такива уши. С огромни дупки в меката част. Мисионерът беше виждал вмъкнати в такива дупки цели чинийки. Джалонг се бе оказал по-умерен. Там бе натикал само две цигари, но не от обикновените, а от тези, които се пушат навътре в острова — лютив зелен тютюн, свит в парче от лист на див банан.

Реката се влачеше бавно и лениво. Еднообразието ѝ биваше нарушавано от време на време от понесен дънер или цяло изкоренено дърво, от внезапните скокове на прогонени от дълбокото риби и пресичащите пътя им крокодили, с чиято близост отец Томас вече бе свикнал, а Джалонг въобще не им обръщаше внимание.

Не внасяха разнообразие в ежедневието им дори срещите с други плаващи съдове: праута, натоварени с кехлибарени буци дамар и огромни кълбета от тънки ротангови стъбла, с кожи, с горски плодове или топки суров каучук, или пък с разпънали мрежите си рибарски ладии, или с пухтящите моторници на странстващите търговци.

Едва на третия ден Джалонг се обърна към пътника си:

— Туан! Господине!

Отец Томас отвърна начаса:

— Аз не съм „туан“. А човек като теб. Какво от това, че кожата ми е по-бяла или брадата руса? Всичко друго еднакво ли ни е?

Даякът продължи да гребе, без да отговори. И Томас добави:

— Ние с теб сме братя. Знай! Всички хора са братя. Затова не ми викай „туан“, а „брате!“

След дълго мълчание Джалонг пак запитва:

— Защо искаш да дойдеш при нас? Да целуваме кръста ли?

Мисионерът отвърна:

— Искам да видя как живеете. Да науча нещо от вас. Пък и вие да научите нещичко от мен. За моя свят.

Не си кривеше душата. Отдавна бяха отминали времената, когато ведно със завоевателите са вървели и мисионерите, които с меч в едната ръка и кръст в другата са „приобщавали“ към истинската вяра „невежите диваци“. Сега беше различно. За да убеждаваш, трябва първо да спечелиш доверието на тези, които ще убеждаваш. Днес сеячите на вярата живеят години наред в най-глухите пущинаци, за да покръстят едно-две села.

Джалонг изведнъж се разприказва:

— Слушай! Даяките няма да повярват в твоя бог. Някогашните султани опитваха със сила да ги примамят към исляма, отдавна белите ги дърпат към Христа. И все напразно. Ислямът забранява свинското месо. А какво друго да яде гладният даяк в джунглата? Християните пък не позволяват да имаш повече от една жена...

На лицето му се появи нещо като усмивка и тозчас се стопи. Размаха още по-усърдно греблото. От двете им страни джунглата се надигаше като фантастичен пролом в изумрудено плато. Листа, листа, листа!

В плитчината тръстики, водни лилии, стрелолист, между които бяха нагазили с кокилестите си корени пандануси и драцени с бухнали китки навръх клонките, а редом с тях бяха избуяли папрати и хвощове под широколистни диви банани и ниски палми нипа с никнещи направо от земята листа. И изведнъж отгоре им надвиснаха тридесетметрови бамбуци, а още по-нагоре бяха разпънали короните си огромни великани, достигащи петдесет-шестдесет метра височина фигури с едри кожести листа, подобни на дъбове литокарпуси и какви ли не други дървета. Над всички се поклащаха от лекия мусон разкошните кичури на стометровите изящно гънещи се палми. Но не поотделно, всяка за себе си, а оплетени в една обща тъкан, чудовищна мрежа от безброй безкрайно дълги врежове^[1] на ротанговата палма лиана, сред които се усукваха в невероятни възли. И по всяко стъбло, по всяко клонче и ластарче — налеп от мъхове, лишей, папрати, плесени, гъби и безброй други неканени гости. Най-отгоре цъфтяха орхидеи — във всички големини, форми и разцветки. Като че ли всяка наподобила някакво насекомо, ще речеш накацали пъстроцветни пеперуди, бръмбари, огромни оси и пчели. А истинските насекоми обратно — правеха всякакви опити да заприличат на клонки, листа, кора, лишей.

В плитчините газеха чапли, във водата плуваха патици и змиешийки, по клоните сушаха разперени крила корморани. От тинестите брегове във водата цамбуркаха жаби, изсулваха се водни змии. Сред клоните прелитаха шумно висящи папагалчета и бързаха да се заловят за първото попаднало им клонче, увисвайки на него с главите надолу като прилепи.

Гората кънтеше от безброй звуци, познати и непознати. Надвикваха се гибони, грухтяха глигани, кряскаха свинеопашати макаци. Скрибуцаха цикади, жужаха пчели и бръмбари.

Джалонг поднови разговора едва привечер.

Заникът почервения и водата неусетно се превърна в река от кръв. Причерня гората. Нощта бързо смени жаркия ден и джунглата като че ли въздъхна с облекчение. Върху пламналото небе се откроиша като изрязани от черно кадифе, както в индонезийските театри на сенките, силуетите на коленчатите бамбукови стъбла с къдравите им корони под разкошните черноперести ветрила на палмите.

— Туан! — обърна се даякът към пътника си.

— Не туан, а братко! — поправи го начаса отец Томас.

Джалонг сви рамене:

— Време е за нощувка.

— Време е.

Свърнаха към брега. Там вързаха прауто към един щръкнал над водата корен. Това донякъде ги предпазваше от нежелани посещения на змии, скорпиони, паяци, сколопендри и кой знае още колко опасни гадини.

Над главите им високо горе сякаш прелитаха от клон на клон дългоръки гибони и огласяха гората с пронизителните си викове. Още по-пронизително заскрибуцаха цикадите.

Пригответяха се да вечерят. Трябваше да отворят някоя консерва. И докато мисионерът ровеше из сака си, разколебан какво да избере, даякът възкликна:

— Я! — И посочи с пръст.

Томас проследи посоката. Друго не можеше да бъде. Отсреща, над избуялата папрат, се извиваше познато дърво. Дуриан! Лакомство за туземците... Пък и за много колонисти. От клоните му на петнайсетина метра височина висяха върху дългите си дръжки големи колкото дини бодливи плодове.

— Чакай! — подметна Джалонг.

И преди спътникът му да схване какво възнамерява, прецапа през плитчината, шмугна се в папратта и само след няколко секунди взе да се катери по стъблото, захапал ножа си мандоу. Ясно, решил бе да достигне клоните и да отреже няколко плода.

След минута от гъсталака се чу злобно ръмжение. Отец Томас се взря в полумрака. Едва успя да я зърне, но я позна. Борнейска мечка! Най-дребната на ръст от целия си род, но според някои най-свирепата.

Какво я бе разгневilo така? Дали я бе стреснала внезапната поява на Джалонг или пък беше майка, която смяташе, че рожбата ѝ е заплашена?

Не остана време за отговор. Хищницата се хвана за същия дънер и с изумителна бързина последва даяка. А тази мечка, освен другите си качества, е и най-добрият катерач сред всичките си сродници. Ето, почна да настига човека.

Той я усети. Забърза нагоре. Уви, не особено успешно. Тя се оказа по-пъргава от него. Настигна го. Посегна да го докопа с лапа. Острите ѝ нокти оставиха няколко кървави резки по прасеца му.

Даякът може да бъде обвинен във всичко друго, само не и в страхливост. Хванал се с лявата ръка за дървото, той размаха мандоуто с дясната. Ала позицията му съвсем не беше удобна. Оръжието му не успя да достигне преследвача. Въпреки това Джалонг не прекрати борбата. Приведе се толкова, че още малко и аха-аха да се изпусне от дървото, но сполучи да прасне стръвницата по муцуната. За жалост не смъртоносно. Само разпали повече настървението ѝ.

Мечката достигна жертвата си. Захапа глезена на даяка. Почна да го дърпа надолу, за да го свали на земята, та там да се разправи както си знае с него.

Отец Томас не издържа. Кой знае откога не бе стрелял. Пресегна се. Грабна пушката на Джалонг, насочи дулото. Трябваше да внимава. Да не засегне човека. Оптичният мерник помогна.

Гръм.

В следващия миг рунтавото кълбо, доскоро само мускули, нокти и зъби, полетя към земята. И не стана.

Мисионерът въздъхна. Бог бе казал: „Не убивай!“. Само дето не бе уточнил какво — само хора ли, или и животни? Но не бе могъл да постъпи другояче. Не би понесъл пред очите му да загине човек. Дори ако беше грях... Нека той тежи на душата му!

Джалонг погледна отгоре и като разбра, че опасността е отминала, продължи това, което си бе наумил. Замахна с ножа и надолу полетяха три едри дуриана. После и той се спусна обратно. Не

погледна към мъртвата мечка. Само хвана трите плода за дръжките и нагази във водата. Прехвърли се в лодката.

Чак тогава проговори:

— Вече мога да ти казвам „братко“. Така е при нас. Който ти е спасил живота, ти е повече от брат — и веднага добави: — Не отваряй консервата! Дурианът стига.

— Не стига! — усмихна се мисионерът. — Защото не го обичам.

Беше го опитвал. Казват, че има само два вида хора: едните, които не понасят този дар на джунглата, и други, които губят ума си по него. Никой не оспорва, че месото му е изключително сочно и вкусно. Но миризмата... По-право вонята...

И докато новият му брат си облизваше пръстите от придобитото с такъв риск лакомство, отец Томас се отдръпна в другия край на прауто и със стиснат с пръсти нос опразни кутия с телешко.

В това време над главите им прелетя облак крилати термити, толкова гъст, та им се наложи да метнат противотермитните мрежи, та да не се напъхат в носовете и устата им замаяните в любовното си опиянение насекоми.

Когато термитите отминаха, налетя новата напаст, още по-противна, още по-непоносима. Москитите! Сякаш избухна мина с игли. Нахвърлиха се, мигновено забиха смукалата си. И двамата пътници побързаха да се наврат отново под мрежите. Тогава на Томас му хрумна да зададе въпроса, който отдавна се въртеше в главата му:

— Ами ти, Джалонг, защо напусна кампонг^[2] си?

Джалонг замълча малко, съвсем малко, колкото да размисли заслужава ли да обяснява на един чужденец какво върши даякът. И внезапно реши:

— Пред брат нищо не се крие. Трябваше да замина! Иначе не може. Баща ми умря преди два сухи мусона, вие казвате две години. А той беше славен вожд, потомък на храбри бойци. Заслужава подобаващо погребение. Пък аз, синът му, не бях богат. И свинете ми малко, и зъбите на пантери малко, от всичко по малко. Недостойно за такъв покойник.

Отец Томас беше чувал колко много държат туземците на старите традиции, как тачат духовете на родителите и дедите си.

— Затова ли? — запита той.

— Затова! Слязох по реката, наех се да сека дървета. Трепах се през цялото време. Без ракия, без опиум, без кино. Само да събера пари.

— Както виждам, посъбрал си.

— Вярно е. Купих пушката, купих транзистора, купих платове, въдици, ножове, тютюн. И се връщам.

— За погребението ли?

— Не само за него. Време ми е да се задомя. Ще погребем стария, както му се полага. Ще отстрелям много глигани, толкова много, че да стигнат за дваисет дни пируване. Ще подаря на всички платове и въдици. Ще купя оризова ракия, та през цялото време да не изтрезнеят... Да запомнят...

„Чувство за важност — помисли си неволно мисионерът. — Две години дървосекач за дваисет дни погребален помен.“

Така беше рекъл и Джалонг: „Не за богатство се бори даякът, а за едната чест.“

Той вече задрямваше, когато се доизказа:

— Време е да извадим кокалите му от гроба, да ги измием в реката и да ги положим в погребалната урна навръх мъртворешкия кол пред колибата му. Да намери покой духът му.

Отец Томас сметна, че е улучил удобния момент да постави и този въпрос:

— А „нова глава“?

Трепнал за миг, Джалонг се окопоти скоро:

— Наистина някога е било така. Колкото е по-славен вождът, толкова повече вражи глави под урната. — Преглътна и продължи: — Сега не бива! Едно време даякът не е имал право да се ожени, ако не поднесе на невестата поне една отрязана глава. Сега правим друго. Купуваме череп от съседите — все едно „нова глава“ — нова за нашето село. Та и затуй съм помислил. Нося... За няколко „нови глави“...

В следващата секунда, напълно преуморен, вече спеше.

[1] Стебла на пълзящи растения — бел.ред. ↑

[2] Даякско село — бел.авт. ↑

ВЕЛИКОДУШНИЯТ КОНТРАБАНДИСТ

Рахман бин Абдул Субанто не беше султан. Султан на тази област е бил пралядо му. Затова по дух той и сега се смяташе неин собственик. Въпреки че за обществото, все новобогаташи, не представляваше нищо повече от един богат търговец, за почтеността на чиито сделки се носеха всякакви слухове. Ама само на ухо. Иначе не смееха. Рахман султан, както все още го наричаха повечето хора, съвсем не беше безобиден. Всички чувстваха това и предпочитаха да бъдат в добри отношения с него. Не само обикновените селяни и горяните, ами и властите.

Произходът му го бе изисквал, затова беше станал офицер. Но скромната власт като офицер беше разпалила в душата му незаспалите прастари наследствени амбиции. Включи се в един от многото по онова време заговори за сваляне на правителството, заради което попадна в затвора. Но за добро поведение скоро беше помилван. Налагаше му се да си търси друга работа. И за удивление на всички, които го познаваха, той избра тъкмо тази — търговията. Оказа се, не от глупост, а по добре обмислен план. Пралядото беше владял областта с ятагана, той щеше да я завладее с помощта на съответни за днешните времена похвати.

Моторницата му с десетина телохранители даяки пореше искрящата в чудно кафяво речна повърхност срещу течението, като плашеше накацалите в плитчината водни птици и припичащите се по бреговете блатни крокодили, които пропълзяваха бързо-бързо до водата и се гмуркаха в дълбините.

Соленоводните гребенести крокодили не стигаха до тук, но и местните съвсем не бяха безобидни. Срещаха се и гамиялови крокодили, не по-малко страшни на вид, но безопасни за човека, пък и за другите животни, освен за рибите.

Ето, подаде се една дълга тънка муцуна, чиито челюсти стискаха като огромни пинсети уловената риба. Ловецът я подхвърли във

въздуха, така че да падне направо в гърлото му, след което начаса потъна към дъното.

По реката сновяха и други лодки, и моторници, и праута. И всички, щом познаеха кой е насреща им, вдигаха за поздрав весла. Радостните им възгласи проехтяваха над реката. Искрени бяха приветствията, непринудени.

Рахман бин Абдул не се съмняваше в добрите им чувства. Имаше защо. Защото в действителност като че нямаха друг защитник освен него. Нито сред властите, нито сред по-заможните и по-влиятелните си сънародници. Никой друг не беше в състояние да ги опази от „пиявиците“. Тъй наричаха на острова търговците: и тези в дюкяните, и странстващите във вътрешността.

Но това прау му се стори подозрително. Защо се опита да се завре в тръстиките?

Рахман вдигна рупора:

— Я ела насам! Не се крий!

И тъй като онзи не го послуша, а заразмаха лудо веслото, Рахман извади пистолета и стреля пред лодката. Това се оказа добро решение. Беглецът спря. Моторницата обърна, достигна го, опря борд о борда му.

Вцепенен от страх, вътре се бе сгърчил един от плаващите търговци, които вършат сделките си нагоре по течението на най-непристъпните речни притоци. Лодката беше претъпкана с черни буци суров каучук и кехлибарен дамар, та едва се държеше над водата. А между тях лежаха притиснати вързопи крокодилски кожи.

Рахман извиси глас:

— Откъде ги имаш?

Заловеният почна да пелтечи:

— Аз съм честен... Честно съм си платил.

Рахман не го изчака да се доизкаже:

— Ти да си чувал, че няма място за пиявици като теб? Че аз съм забранил...

— Ама аз... — задъха се от страх другият. — За пръв път...

— Това ще ти бъде и за последен! Рахман бин Абдул не прощава.

И даде знак с очи. Двамина от телохранителите му скочиха в плененото прау и прехвърлиха търговеца пред шефа си.

— Хайде! — рече Рахман.

Само чакали тази заповед, двамата натопиха пленника във водата с главата надолу. Държаха го така, докато почна да изпуска мехури. Тогава го извадиха.

— Разбра ли какво те чака, ако повториш? — изръмжа Рахман.

Клетникът не можеше да поеме дъх, та да отговори.

— Сега ти се размина! Пипна ли те втори път, няма вадене!

Пак с очи даде нова заповед.

Преметнаха търговеца отново в лодката му, като зад него седна друг телохранител.

— Стоката в склада! Конфискувана! А тази гнида повече да не се мярка пред очите ми!

След това разпореждане моторницата му отново пое срещу течението, докато заловеното прау продължи пътя си надолу.

И отново размътената искряща водна повърхност и криволичещите от двете ѝ страни зелени грамади на джунглата. И отлитащите птици и мярващите се тук-там очи и ноздри на крокодили. И подскачащите по клоните маймуни. И пърхащите облаци от пеперуди.

Това беше обаянието на Рахман Субанто, както предпочиташе от фалшива скромност да го наричат официално. Всички бяха убедени, че ги защитава от хищното ограбване на „пиявиците“. Винаги е имало търговия. Откак съществува човечеството. Дали става дума за натурална размяна, за пазар, за бизнес, за клиринг, за борсови машинации — това си е все търговия. В различни стадии за развитие. Тук, особено далеч от крайбрежието, още беше в сила натуралната размяна.

Когато излезе от затвора, Рахман завари цяла орда „пиявици“. Напълнили праутата си със сол, газ, тютюн за дъвчене, ориз, въдици, пирони, мъниста, платове, ножове и всякакви дрънкулки, те поемаха към най-затъntenите кътчета на джунглата, където разменяха стоката си срещу рула от ротангови врежове, крокодилски, леопардови, еленови кожи, златен пясък, редки птици и буци дамар. Особено предпочитаха дамара, смолата от каури, от която се получава копалът, толкова нужен за производството на лакове. И тъй като неуките им клиенти нямаха представа за стойност и цена, ги ограбваха най-безсрамно. Препродавайки така получените суровини в градовете на десетократно, та дори стократно по-висока цена, те печелеха луди пари

и само за няколко години успяваха да си осигурят охолство до края на живота си. Е, имаше и риск. Понякога някой не се завръщаше. И никой не можеше да каже защо. Крокодил ли го бе отмъкнал, пантера ли го бе разкъсала или бе извършил нещо, което ловците на глави не прощаваха?

Това бе така, докато дойде Рахман.

Всъщност той не се залови с търговията така, слепешката, налучквайки, без да му е ясна от самото начало крайната цел. Отначало тръгна като всички други само с една лодка. Заподозряха го в нелоялна конкуренция. И клопки му устройваха, ала той се оказа достатъчно умен и ловък, та оцеля. Започна почти на загуба. Буца дамар, за която другите даваха един нож, той заплащаше с цял наръч ножове. Вместо шепи сол — цяла кошница. Вместо един метър плат — петдесет метра.

Даяките са неграмотни хора, някои дори ги наричат диваци, но умееха да си правят сметката. И взеха да връщат обратно другите прекупвачи. Къде с увещания, къде със заплахи. Рахман успя да наеме още няколко лодки. Дейността му бързо се разрастваше. Конкурентите един подир друг отпадаха от състезанието. По-твърдоглавите пък изчезваха мистериозно. Накрая в цялата област остана само той и неговите агенти.

Всички знаеха причината — не търсеше печалба. Само добро заплащане на агентите си. И ако все пак след препродажбата приходът надвишеше разходите, Рахман раздаваше тази част на най-бедните — тези, които въобще нямаха какво да продават.

Името му знаеха и най-дивите горяни. Славата му се носеше и нарастваше. И престижът му. При спорове, при съюзи, при сдружавания се допитваха все до него. Не признаваха официалната власт. Само неговото мнение. И това му стигаше — славата, обаянието, предаността на народа. Надали прадыдо му, султанът, е имал такава тежест, такова влияние, макар и неизявено. Той си оставаше все същият външно скромнен гражданин, непретенциозен, чужд на богатите, които се смятаха за елита на района.

Ала това не можеше да замаже очите на всички, особено на местните управници, които предсещаха надигащата се заплаха. И настойчиво дебнеха, търсеха сгода да го оплетат в някоя нечестна сделка, в спекула или контрабанда. Но все не им се удаваше. Той не

беше глупак, не се замесваше в бизнес, който му се струваше подозрителен. Не на властите, а на него самия.

Внезапно Рахман даде знак. Моторът млъкна. Лодката продължи за кратко по инерция.

На стотина метра от тях на брега се бе навела пантера и озъртайки се недоверчиво, навярно смутена от внезапно заглъхналият пукот на мотора, побърза да се налочи с вода. Това отклони вниманието ѝ от истинската опасност. В следващия миг надвисналият над брега дебел възлест клон внезапно оживя. Превърна се в огромен питон, който светкавично се метна върху жертвата и я стисна в стоманените си намотки. Двете мощни тела се замятаха, завъргаляха се в тинята, превърнали се в едно замайващо кълбо, в което беше невъзможно да се разбере кое е лапа, кое змийска глава или опашка. Изтърколиха се във водата, превръщайки я в кипнал гейзер. Ала не се пускаха. Не се пуснаха и след като един кой знае откъде появил се крокодил се намеси в борбата, захапал опашката на змията.

Лодкарите спряха и наблюдаваха настървената схватка доста време. Ала никой от бойците не отстъпваше. Битката продължаваше все тъй ожесточено, без никакъв признак за надмощие на кой да е от тях.

Хората нямаха много време за губене. Та нали това беше ежедневието на джунглата? Все някой щеше да победи и да изяде другия. По-особеното в случая беше, че в кървавата драма участваха трима гладници. Единият трябваше навреме да отстъпи и после да продължи сражението с победителя от двубоя.

Вече палеха мотора, когато съвсем наблизо се чу изстрел. Не изпращяване на счупен от несръчна маймуна клон, не удар на мандоу по прояден от термити дънер, а истински пушечен изстрел. Кой си бе позволил това?

Кормчията не изчака команда. Изви руля към брега. Лодката заби нос в глиневия бряг. Хората наскочаха от нея и бързо я изтеглиха наполовина на сушата.

Слезе и Рахман. Част от телохранителите остави на място, а с другите навлезе в гъсталака, като се мъчеше това да стане колкото е възможно по-безшумно.

Усетът му не го мамеше. Чуваше се приглушен човешки говор и затихващи животински стонове. Наблизо се водеше борба — дали само

между хора или пък с едро животно? Трябваше да разбере!

След още двајсетина крачки през мрежата на листата видя какво става. Нямаше съмнение — браконieri! Петима души, от които един европеец, русоляв плешивец на около четирийсетина години, и четирима даяки опитваха да натикат в грубо скована клетка един едва потръпващ орангутан. Всъщност не само един. В козината му се бе впило с всички сили съвсем малко орангутанче.

Значи майка с дете! Обикновено така постъпват браконьерите — убиват майката, за да пленят детето ѝ.

Рахман изтича напред с насочен пистолет.

— Не мърдай!

Пръв се опомни европеецът. Вдигна пушката си. Но куршумът на един от идващите на помощ на водача си даяки я изби от ръцете му.

Ловците се вцепениха, видели се обкръжени от всички страни с въоръжени до зъби противници. И докато се чудеха какво да предприемат, един от хората на Рахман с ловка хватка закопча ръцете на европееца в белезници.

Сега вече разпитът можеше да започне. Рахман пристъпи напред:

— Кой сте вие?

— Американски гражданин — вирна глава запитаният.

— Име?

— Зигфрид ван Фелдеке.

Разпитващият натърти:

— А знаете ли вие, туан Зигфрид, че това, което вършите, е незаконно?

— Знам! — Ловецът се бе поокопитил. — Но разчитам да се споразумеем.

— Как?

— Десет хиляди долара. Стигат ли?

Ясно, не знаеше с кого си има работа. Предлагаше му рушвет! Рушвет на Рахман бин Абдул Субанто!

— Само затуй заслужаваш още тук да ти тегля куршума! — изръмжа султанският внук. — Но няма! Нека реши съдът. Знаете ли каква е присъдата за убит орангутан?

Зигфрид побърза да отвърне:

— Но той не е убит.

— А?

— Приспан е с наркозен куршум.

Аха, това е добре.

— Защо ви е? Контрабанда? Зоопаркове, научни лаборатории, богати любители на екзотични животни?

— Не знам точно. Тъй ми е наредено. Жив да бъде.

— А колко плащат?

— Щяха... Петдесет хиляди...

— Долара?

— Аха!

Докато траеше това разследване, зад гърба на Зигфрид приближиха двама от Рахмановите даяки и си зашепнаха привидно съвсем невинно. Единият подметна:

— Хубава глава! Струва си!

Другият потвърди:

— Абе, че е хубава, хубава е! Ама вратът ѝ е къс. И много дебел. Мандоуто ще я повреди.

— Дума да не става! — намеси се трети. — „Новата глава“ трябва да бъде майсторски отрязана. Иначе магията не става.

Зигфрид ван Фелдеке чу разговора. Извърна се.

Не се шегуваха. Дори единият вече беше изтеглил ножа си и опитваше с пръст острието му.

Американецът пребледня. По челото му изби ледена пот. Погледна към главатаря им, който стоеше съвсем безучастен.

— Чувате ли ги? — почти изстена Ван Фелдеке.

— Това си е тяхна работа. Постъпват, както повеляват обичаите им. Като сте тръгвали насам, би трябвало да понаучите нещо и за ловците на глави.

Контрабандистът заекна:

— Ама... Наистина ли...

Коленете му потрепваха, потрепваха ръцете, та и устните му. Страхът беше сковал и тялото, и мисълта му.

Единият от шегобийците се обърна към главатаря:

— Нали търсехме тъкмо такава „нова глава“? Да я заровим под новия склад, та да не се срути.

— Вярно е, търсехме...

Зигфрид почти изплака:

— Моля ви! Изглеждате културен човек. Ще допуснете ли това?
Пред очите ви...

Без да му отговори, Рахман заповяда на своите хора:

— Разбийте клетката!

И те мигом я превърнаха в купчина колове.

Той седна върху нея.

— Ще изчакаме да се събуди маймуната. И да се покатери на дървото. — След което добави замислен: — Пък дотогава ще решим и вашата участ.

Зигфрид не преставаше да повтаря:

— Вие... Културен човек... Ще допуснете ли...

Най-сетне орангутанката се посвести. Забърза, по-право затътри се към дървото, прегърнала детето си. Почна да се катери неуверено нагоре. Но без да спира. Все по-нагоре и по-нагоре. Когато достигна височина, на която не можеше да я засегне куршум, Рахман се обърна към пленника си:

— Хайде, от нас да мине! Не ни трябва главата ви! — След което с рязък глас добави: — Измитайте се веднага от този край! Веднага!

В очите на браконьера светна надежда:

— Наистина ли?

— Но ви предупреждавам. Пипна ли ви втори път, или чуя нещо подобно, не гарантирам за главата ви. — И довърши подигравателно: — Пък изглежда представителна.

Хората му прибраха оръжията си, изчакаха браконьерите да се качат в скритата сред панданусите лодка, след което продължиха пътя си, като се превиваха от смях на измислената от другарите им шега с „новата глава“.

ОРАНГУТАНИТЕ

Мониторът представи целия ход на регенерацията. Във всичките й стадии. Все едно ускорени кадри на нарастващ зародиш, само че прикачен към огромен мозък, който се покриваше в съответстващи му череп и лицеви мускули. Тялото наедряваше бързо: туловище, ръце, крака. Накрая растежът спря.

Еор преглътна мъчително. Не беше очарован от новия си вид и новата си външност. Не само защото се различаваше коренно от някогашната. Въобще не се харесваше така. Макар че се бе подготвил за подобно разочарование.

Първо лицето. Тъмносиво, почти голо, с приближени очи под надвиснали вежди. С рижави мустаци и брада. А снагата му покрита със също така рижава козина. Ръце много по-дълги от нозете, с по пет пръста, от които палецът почти закърнял.

Как ли щеше да се придвижва върху тези къси крака?

Как ли щеше с тези ръце да извършва всички манипулации на едно цивилизовано същество?

Все още не можеше да си отговори. Налагаше му се да чака.

Скоро „пъпната връв“, която снабдяваше организма му с нужната кръв, се прекъсна. Тялото му стана съвсем независимо от поддържащата апаратура. Сега то трябваше да се грижи само за себе си.

Всъщност не толкова за себе си. Това не е самоцел. Предназначението му е да доставя кислород и хранителни вещества за мозъка. За носителя на самосъзнанието — този, който представлява личността. В който е съсредоточено управлението на всеки сложен организъм. От него потичат нервните импулси по цялото тяло, в него се съсредоточават сигналите от външната среда. То отделя нужните вещества за всички функции, не само нервните, но и биохимичните, които направляват цялостния метаболизъм. Наистина, съществуват жлези с вътрешна секреция и в тялото: щитовидна, панкреас, надбъбречни, полови, но в крайна сметка всички те са подчинени на

командите, предавани от хормоните и медиаторите, произвеждани в специализираните дялове на този сборен орган, който наричаме мозък.

Време беше да установи контакта! Тъкмо затова беше предвидена тази сложна операция — да приеме образа на местен жител. Защото иначе, в истинския му вид, те надали щяха да го възприемат както би искал.

Той надяна на главата си „усмирителя“, сложна микроапаратура, поместена в дискообразна пластина, придържана от тясна препаска, предназначена да възприема биоелектричните заповеди от мозъка му и да ги проектира в определена посока под формата на мощен електромагнитен сноп.

Това беше оръжието, с което имаше право да се защитава при евентуално враждебно посрещане от аборигените. Той беше мисионер, сеяч на висшата етика, затова му бе забранено да си служи с по-опасни средства. Забрана, наложена от най-висшата власт в неговото общество — собствената съвест.

Отправеният мислен импулс отвори люка на звездолета. И Еор излезе навън, откъдето нахлу вълна от влажен задушен въздух, наситен с безброй непознати ухания. Ухания, за него първоначално дори неприятни. Но беше длъжен да ги приеме такива, каквито бяха. Доброволно бе дошъл, безропотно трябваше да се примири с всичко тук.

Опита се да стъпи на краката си. Ха сега де! Не му се удаде. Дългите му ръце се чувстваха по-сигурни при досега с пещерния под. И той несъзнателно, подчинен повече на телесните си хормони, тръгна на четири крака, като се подпираше на ръцете си, а след това отмяташе подире им непохватните си нозе. Особени нозе — с ходила подобни на дланите, като че ли предназначени за хващане, а не за стъпване.

Излезе пред пещерата. Огледа отвисоко околността. Джунгла! Докъдето стига поглед. Пресечена от лъкатушеща река. Навред се извисяваха стволове на огромни дървета и палми, тапицирани с дебел слой мъхове и подобни на странни инкрустации най-разнообразни по форми и цветове гъби, всички омотани в безредна мрежа от лиани, от които висяха като проскубани ресни лишеи. Отдолу земята — все едно дъно на съхнещо езеро. Подгизнала от влага.

Високо сред клоните се носеха в зашеметяващи скокове гибони и макаци. Прехвърчаха кълвачи, скорци, нектарници. Над водата се

носеха чапли и патици. Озъртащ се боязливо, ловък макак ловеше крабове в плитчината. Видрова цивета се гмуркаше по-пъргаво от кормораните на лов за риба. А малко по-нагоре дългоноса маймуна опитваше да се напие, като отместваше с ръка големия си нос да не ѝ пречи. Наблизо ситнеше костенурка, забързана, доколкото можеше, към водата. Агама надникна зад палма нипа и тозчас изчезна от поглед. Тромав панголин, на вид нещо средно между маймунка и гущер, беше увиснал на хватателната си опашка и облизваше с език пълзящите около отвора на хралупестия си мравуняк мравки.

Еор не беше забравил мисията си. Предстоеше му решителна среща с представителите на тукашната цивилизация, чиито електромагнитни излъчвания извън бордовия радиоиндикатор беше уловил преди приземяването на звездолета. Притиснатият към челото му апарат, подобен на диадема, опипваше околността, за да открие съществото с най-висша психична дейност сред това гъмжило на живот. Усети сигналите му. Насочи нататък поглед. И трепна.

Наблизо, отместил гигантските листа на див банан, го наблюдаваше... Наблюдаваше го индивид по външност досущ като него — дългорък, късокрак, с гъста козина и тлъсто туловище.

Нямаше съмнение — негови бяха биоимпулсите, които постъпваха в мозъка на Еор посредством настроената за такава връзка диадема. Но интензитетът и комбинативното им разнообразие не издаваха наличие на интелект, способен да създаде материална, та камо ли техническа култура. Едно интелигентно животно! Стар мъжки орангутан! Тогава...

Озадачен, Еор запристъпва, по-право закрета на четири крака към себеподобния си съсед, като опитваше да установи с него биоенергетична мисловна връзка.

Орангутаните са миролюбиви същества. Но, както всички живи същества, до определена граница. Макар и да са номади, те все пак пазят територията си. Не допускат чужденци.

Този (Еор мигновено го кръсти за себе си Безухия, заради липсата на дясно ухо, навярно откъснато в някоя по-настървена схватка) сметна, че новодошлият иска да го прогони, за да нахлуе във владенията му. Затова се изправи, заловен с една ръка за банановия лист, а с другата се тупна в гърдите. Изрева...

Орангутаните са мълчаливци. Този рев издаваше колко много беше възмутен от нахалния пришелец. Раздруса листа така, че го отчесна, после се метна в атака. От съседните дървета се спуснаха още две маймуни, съвсем млади, буйни, неудържими. Идваха на помощ на стария. Може би негови синове.

Еор нямаше защо да се страхува. Знаеше, че е неуязвим. И тази негова самоувереност вбеси нападателите. Подскачайки на четири крака, те се втурнаха насреща му.

Еор мигновено включи „усмирителя“. Трите животни тозчас се заковаха на място. Озъбените им муцуни се отпуснаха в безгрижна гримаса. Заплашителните им резове пресекнаха. Настървението, готовността за жестока битка угасна неусетно и те приближиха с кротко мъркане. Безухия посегна да го прегърне. Другите двама взеха да се ровят в козината му, все едно да го пощят. Така Еор попадна в орангутанското семейство.

Те продължиха да късат пресни пъпки и да ги предъвкват самодоволно. После се покатериха по лианите. Да се чудиш на сръчността на тези тромави наглед тела. И то разчитайки повече на ръцете, отколкото на краката си, макар и те с дланоподобни ходила.

Без да осъзнава какво прави, Еор ги последва. И се смая. Сякаш цял живот се бе придвижвал така по клоните на горските великани. Дали се бе превърнал в животно? Но не, мозъкът му си беше същият, на Еор. Мозък, незабравил предишните си знания, незабравил и важната си мисия. Да установи контакта! Съвсем озадачен, той следваше тримата си нови познайници все по-нагоре и по-нагоре, като при по-дебелите стволоче се хващаше за врежове на ротанговите лиани и цисусите.

Дървото се разклони. Но катерачите не спряха. Продължиха. Най-сетне, достигнали един според тях удобен чатал, спряха. И там Еор видя орангутанката, притиснала към гърдите си най-малкото си дете, още сукалче. Направиха място и на госта си да се сгуши до тях.

Стъбла, клони, лиани, вейки — всичко беше обрасло с едри мъхове, с папрати, с орхидеи. Същинска градина някъде високо-високо върху горния етаж на гората. И му беше меко, прохладно от влажността им, дори уютно. Сякаш цял живот бе прекарал по дърветата.

Неусетно притъмня. Във въздуха проехтя далечен тътен. Втори — по-наблизо. Трети... Орангутаните се примъкнаха по-близо до главния ствол, притиснаха се един към друг. Ставаше все по-мрачно. И по-мрачно.

Внезапно ярка светлина го ослепи. В следващия миг гръмотевица изтреця съвсем наблизо. И рукна дъжд.

Отначало листата пазеха малко сушинка. Само отначало. Скоро и те подгизнаха съвсем. От всички листа, от увисналите по тях мъхове, от просмуканите с вода клони рукнаха шуртящи порои. Мълниите зачестиха. Сякаш се сляха в една непрекъсваща канонада. Огън и трясък! И обливащи ги водни струи.

Еор последва примера на другите. Прегърби се съвсем, скри лице с ръце. Водата се плискаше по гърба му, но гъстата козина не й позволяваше да достигне кожата му. От нея, превърнала се в сплъстени кичури, потекоха ручей, както се стичаха и от мъховете и лишеите.

Задуха вятър. Разлюля върхарите. Но в средните горски етажи почти не се усещаше. Познаваше се, че беснее, само по обрулваните от силата му плодове, вейки и листа, като по-леките се спускаха плавно надолу, а по-големите и по-жилавите, като тези на фикусите, падаха право надолу ведно с плодовете.

Докога ли щеше да продължи тази буря? Та за нея ли, или за намокрените орангутани бе преодолял и времето, и пространството?

Хм! Установил бе контакта. Вече разбираше издаваните от тях звуци. Само че те никак не приличаха на разумна реч. Бяха израз само на настроения.

„Дъжд — лошо!“

Толкова! Ако можеше да се назове мисъл това, което разчиташе диадемата от гърлестите им изръмжавания.

Най-сетне дъждът взе да пооредява. Мълниите отминаха на юг. Утихна и вятърът.

Но просмуканите с плътна влага листа, мъхове, лишеи, папрати продължаваха да ръсят отгоре му бавно пресекващите си ручейчета. Постепенно през редките пролуки между листата почнаха да се промъкват тънки слънчеви снопчета, грейнали като прожектори в наситения с влага въздух.

Маймуните се размърдаха.

„Няма страшно!“ — измърмори самецът. Семейството му се поразмести. Всеки взе да изтръсква намокрената си козина, да подскача на клона, та да отцеди и последната дъждовна капка.

И не само те. Раздвижи се, по чудо оживя цялата гора. Разхвърчаха се пеперуди, нектарници, птици носорози. Запрелитаха от клон на клон и гущерчета дракончета, носейки се във въздуха като планерчета с разпънатата ципа по костните израстъци от страни на телата им. Почти пред лицето му премина летяща жаба, разперила крачета с опънати между пръстите ѝ ципи като миниатюрни парашутчета. Профуча и сплескана като панданусов лист летяща змия. Ех, не бяха истински летци, но все пак достатъчно сръчни планеристи. С огромен скок се прехвърли на съседното дърво и летяща катерица.

Еор гледаше и не можеше да се нагледа на този тъй непознат, тъй интересен за него живот. Живот — накъдето обърнеш очи. И журащи пчели, и бръмбари, и лазещи навред стоноги, и цели армии мравки. И притичващи на зигзаг гекомчета.

Безухия поведе увеличеното си семейство към съседния каури. Оттам по якото ротангово въже само с ръце го отведоха до първата си трапеца — дърво, отрупано с тъмночервени топчета — и почнаха лакомо да ги дъвчат, облизвайки се.

Еор последва примера им. Отде можеше да знае, че това е мангустан, един от най-вкусните плодове.

Наистина беше приятен. Месото се топеше в устата му.

Поеха отново на път. Все по клоните, и все по-често с ръце.

Похапнаха си и от рамбутаните, ех, не толкова сочни. При това с твърда космата кожа. Затова ги зарязаха скоро. Нападнаха матакучинга. Излапаха доста от ситните му жълти зърна.

Пак тръгнаха.

„Хубаво, хубаво!“ — изсумтя самецът. Покатерили се бяха на друго вечнозелено дърво, от чиито клони висяха едри бодливи плодове. Дуриани!

„Хубаво, хубаво!“ — повтаряше Безухия.

Всички се скупчиха върху любимото си лакомство. Раздираха със зъби бодливата обвивка и облизваха прехласнати подобното на крем месо на плода.

Еор и този път не изостана. И понеже не познаваше особеностите на този свят, в който се бе озовал, съвсем не усети

неприятната миризма на тези тъй обичани от едни и тъй отбягвани от други плодове.

Внезапно трепна. Психоиндикаторът му долови близостта на висша нервна дейност. Погледна надолу.

И видя непознато същество. Имаше нещо общо с орангутаните, но имаше и значителни различия. Беше съвсем голокожо. Само с нещо бяло около таза. С по-къси ръце и по-дълги крака. И козина единствено върху темето.

Мозъчните му излъчвания, много по-сложни и по-неразбираеми, заглушаваха всички други биоимпулси в психоиндикатора. Нямаше съмнение — това беше по-висше същество от тези, с които Еор се бе свързал.

Съществото, а то беше обикновен даяк, вдигна някаква дълга тръба, допря я до устните си и я насочи нагоре точно срещу Безухия. Психоиндикаторът препредаде в съзнанието на Еор усилените му биотокове. Напрегнати, целенасочени, агресивни.

Стръв за убийство!

Еор откликна мигновено. Отправи лъча на диадемата си към него. Не се учуди на въздействието му.

Човекът тозчас отпусна сумпитана си, извади приготвената отровна стрела, прибра я обратно в колчана. После подвикна весело:

— Охой!

Махна с ръка и безгрижно продължи пътя си към реката.

Прикрили се в това време зад дебелия ствол, орангутаните излязоха от укритията си. Забърбориха развълнувани с гърлестите си изръмжавания.

„Човек! — мърмореше Безухия. — Убива!“

А съмнение нямаше, че тъкмо това щеше да го сполети. Психоиндикаторът не лъжеше.

Тревогата премина. Маймуните продължиха пиршеството си с усладилите им се дуриани. Единствен Еор престана да яде. Сви се на клона до тях. Замислен. Потресен...

Отново притъмня. Но вече не пред дъжд. Свечеряваше се. Мракът изпълзяваше от най-гъстите шубраци и бързо лазеше нагоре към горските върхари. Развикаха се отново гибоните, зацвърчаха цикадите, закряхаха жабите.

Безухия поведе семейството си за нощувка. И всеки се залови да си стъкмява гнездо. Кършеха с ръце и крака гъвкави клони с меки листа, подреждаха ги в подходящите разклонения, оплитаха ги здраво едно в друго, натискаха ги с тела.

Без да си дава сметка, Еор също опита да се нагласи удобно в своето недотам уютно, особено след удобствата на звездолета леговище, като подобно на другите за по-голяма сигурност се хвана с ръка за най-близкия клон.

След кратки прозевки другите заспаха начаса. А той не можеше. Потресен от откритието си.

От съседното дърво се разлетяха безшумно огромните прилепи калонги. Дългопет скочи на отсрещната вейка и го загледа с огромните си очи. Но тозчас се метна обратно с още по-дълъг скок. Лемур лори пък съвсем спокойно премина покрай Еор, без да му обръща внимание, като само се озърташе за някое птиче гнездо. Пропълзя безшумно змия. Притича гекон. Отдолу изръмжа пантера като режещ трион. Изгрухтя глиган. Край реката се прозина шумно крокодил.

Започваше нощният живот на джунглата. Не по-малко занимателен от дневния. И все пак по-вълнуващо си оставаше другото.

Тъй значи, имало е земен обитател с по-съвършена нервна система — онзи с убиващата тръба, когото беше укротил. Нанороботът му, тази образцова биохимична конструкция с вградения в нея пикомпютър, беше направил грешка. Малка грешка с големи последици. Беше остъргал клетки от първото срещнато същество с сложна психична дейност, в случая орангутан, и ги бе присадил към неговия събуждащ се от анабиозата мозък. После регенераторът беше довършил сегашния му образ. Образ на маймуна. А той, като всеки мисионер, беше длъжен да наподобява тези, с които възнамеряваше да установи контакт. Защото контактът с орангутаните явно се оказва съвсем безсмислен.

Как щеше да спечели доверието на разумните същества, едно от които бе срещнал днес, с тази си външност? Животно, каквото и да е то, да споделя с носителите на разума върху тази планета своите познания за света и своята етика. Щяха ли да го приемат?

ПРОЦЪФТЯВАЩИЯТ БИЗНЕС

Беше един нещастен човек. Съвсем сам. С обезобразено лице. И парализиран нерв. От това краищата на устните му бяха винаги повдигнати насмешливо нагоре. Тези, които го мразеха, а те не бяха малцина, го наричаха на подбив „Човекът, който се смее“.

И белегът от изгорено, и този недъг му бяха останали от онази фатална нощ, когато поразвеселен, сръбнал малко уиски, макар че обикновено не пиеше, блъсна колата си в насрещен камион. Свести се в реанимацията със счупени крака и ръка, в гипс и бинтована глава. Пламналият бензин беше обгорил половината му лице. Даде си веднага сметка какво е станало.

— Къде е Джейн? Къде са Питър и Мери?

Отначало криеха от него. Накрая лекарят му каза истината.

Бяха загинали. И тримата: жена му, синът му, дъщеря му. Семейството му, смисълът на живота му, все едно цялата му вселена. И докато той бил в безсъзнание две седмици, ги били кремирали.

Поиска да умре и той. Не само защото ги бе изгубил, а защото тъкмо той беше причинил тази трагедия. Няколко пъти прекъсва системите за поддържане на живота. Накрая го „фиксираха“, както се изразяваха лекарите. А и той като че ли се примири.

Оправиха го, доколкото това можеше да се нарече така. И той напусна болницата вече съвсем различен човек. Скъсал всички светски и приятелски връзки. Запазил само деловите. И то предимно по телефона, телефакса, радиото, писмата.

Продаде стария си дом, та нищо да не му напомня за миналото, и се пренесе в тази съвсем скромна къщичка, която ограда с висок зид, не толкова срещу крадци, колкото да се предпази от всяко общуване с хора. Нито приятели, нито журналисти.

Отдаде се изцяло на работата си. До премаляване. В злочестината едни се пристрастяват към наркотиците, други — към алкохола, трети — към пътешествията. За него работата стана нещо

като опият. Докато работеше, като че ли позабравяше мъката си. От тъмно до тъмно.

В спалнята му имаше една кушетка, гардероб и шкафче със сънотворните лекарства, без които въобще не можеше да заспи. Само това, дори без килим.

А кабинетът му приличаше повече на радиотелефонна централа, отколкото на милионерски кабинет. По всички маси и етажерки имаше телефони, радиопредаватели, телекси, телефони със записващи устройства, компютри — тъй натъпкани един до друг, че едва се промъкваше между тях.

Тук, в дома си, нямаше нито секретари, нито компютърни оператори. Всичко вършеше сам. Нямаше и телохранители. От смъртта не се боеше. Напротив, желаше я. Не се боеше и от похищение за откуп. Защото той нямаше да им го даде. А надали някой друг щеше да плати за него.

Цялата оперативна работа се вършеше от мениджърите и служителите му, чиито канцеларии, оборудвани с най-съвършена техника, се помещаваха в собствения му небостъргач. Там, в бронирано подземие, беше инсталиран и компютърният център — информационната банка на предприятието му, известно не само в страната, а и в чужбина — навсякъде, където се намираха богати хора, готови да плащат и за по-чудати приумици.

Ей това поддържаше все още искрицата от жаждата за живот в душата му — самочувствието на преуспяващ индустриалец, на най-богатия, най-влиятелния в своя бизнес. Бизнес, за който допреди години се говореше с нескрито пренебрежение.

Внезапно един от скритите в стената микрофони проговори. При особено важни случаи доверен секретар свързваше шефа си с радиопредаванията. И ето какво чу Стив Макгил:

„Тази нощ към два часа и тридесет минути в криостатната лаборатория на фирмата «Роналд Харди Къмпани» е избухнал пожар. Въпреки навременната намеса на пожарната команда понесените щети, особено с унищожаването на най-ценната апаратура, са огромни.

Води се следствие. Според първоначалното мнение на специалистите произшествието се дължи на късо съединение в отдавна неподновяваната електрическа инсталация. Застрахователната компания засега отказва да изплати обезщетението, тъй като подозира умишлен палеж от страна на фирмата с цел да получи голямата застрахователна сума. Подозренията имат известни основания, тъй като «Роналд Харди Къмпани» напоследък изпитва значителни финансови затруднения. На това отгоре не се е вслушала в предупрежденията на противопожарните органи“.

Стив Макгил нямаше защо да се усмихва. Лицето му и без това беше на „Човека, който се смее“. Само очите му светнаха доволно. Бизнесът понякога налага и това.

Роналд Харди беше един от най-твърдоглавите конкуренти. Не се поддаваше на никакви призови за обединяване, както вече бяха сторили десетина от фирмите в бранша. Не желаше нито да се кооперира, нито да продаде предприятието си. Е, щом като не ще с добро...

Бизнесът не е само конкурентоспособност, не е само реклама. В него е впрегната и наука, и политика, и добре прикрита престъпност. Не само стопанският шпионаж, не само изнудването, не само саботажът. От памтивека се намесва и религията. Напоследък в страната се разпространяваше като епидемия увлечението по различни екзотични религии. Особено много сансарата, вярата в преражданията, донесена от будизма и индуизма.

Човекът винаги е мечтал за безсмъртие. Не е могъл да се примири с мисълта, че в даден момент ще престане въобще да съществува. Че няма да остане ни помен от тялото, от душата, от чувствата, от идеалите.

Сансарата обещава прераждане на безсмъртната душа в друго тяло. Все е нещо по-добро, отколкото нищо. Но имаше хора, които, без да вярват в каквато и да е религия, мечтаеха за същото. Ако не за вечен живот, то поне за удължаването му. Доколкото може. Особено неизлечимо болните.

А Стив Макгил притежаваше нях. Наистина, имаше предшественици. Когато започна, десетина бяха фирмите, които се бяха заловили с крионика.

Криониката е научен термин, който не е приет официално. Никое сериозно списание не би отпечатаало материал на тази тема. Но това съвсем не пречеше на бизнеса да процъфтява. Колко много открития са били отхвърляни от академичните светила, а впоследствие са се оказвали изключително ценни. Целта на криониката беше лесно разбираема. Запазване чрез дълбоко замразяване на телата дотогава, дори след векове, когато бъдещата наука ще успее да ги съживи отново.

Обикновено на такава операция се подлагат неизлечимо болни, естествено с много пари, които се надяват, че в бъдеще знанието ще е напреднало толкова много, че не само ще ги размрази, ами и ще ги излекува, за да ги върне здрави към живота. Даваха луди пари за това. Милиони. Все още се носи легендата, че Уолт Дисни не е умрял, а се спотайва заледен някъде в планината Юта в очакване на „възкресението“ си през идващия век. А щом някой дава милиони, винаги ще се намери друг, който да ги вземе.

Хрумването на Стив Макгил беше много просто. Впрочем и други бяха опитвали преди години, но без особен успех. Вместо да замразяват в течен азот цялото тяло, да подложат на такова въздействие само главата. С обяснението, че в бъдеще ще могат да регенерират чрез клониране на клетки от съживената глава ново тяло. Здраво тяло. А това струва пет пъти по-евтино. Така кръгът на евентуалните клиенти се разширяваше значително. А Стив знаеше, че сигурната печалба се крие в големия оборот.

Това успя да направи той. Привлече с баснословни хонорари група изтъкнати учени, за които сензационната преса, и тя добре платена, проглуши света. Напразно сериозните им колеги опитваха да доказват, че до днес никой не е успял да замрази бозайник и да го върне след това към живот. Пък и неговите хора твърдяха, че щом отдавна криобиолозите вече съхраняват за дълго време отделни човешки органи, защо да не постигнат същото с цялото тяло. Вярата е по-силна от всеки рационален довод.

Лабораториите по криолизиране изнемогваха от работа, пещерите, в които съхраняваха капсулите със замразените тела и

свързаните с тях електронни монитори, вече бяха препълнени и се налагаше да бъдат наемани все нови и по-дълбоки пещери с осигурена охрана.

Рекламната му служба работеше отлично. Приобщаваше все нови и нови вярващи във възможностите му. В които впрочем той самият съвсем не вярваше. Вярваше само в наивността им, благодарение на която да пълни банковата си сметка. Останало му бе само това — самочувствието на безспорен лидер в своята област. Единствената наслада сред мъката...

Леко иззвъняване и светналият монитор отсреща го извадиха от мрачния му унес. Екранът изписа следните думи:

— Обажда се Фред!

„Фред“ беше псевдонимът на Зигфрид ван Фелдеке при поверителните им разговори.

Всъщност цялата система на свръзка беше много по-сложна. Някъде от другия край на земята Зигфрид диктуваше по своя радиопредавател шифрованото си донесение, като ползваше определения само за него код. В приемната станция радистката въвеждаше в компютъра дешифратор това, което чуваше в слушалките си. Той пък разчиташе кодираното съобщение и изписваше върху монитора точния му смисъл. Слушателят, в случая Макгил, пишеше на клавиатура отговора си буквално, а дешифраторът по обратния път го преобразуваше и подаваше на радистката, която пък го препредаваше на докладващия в шифрован вид. Той трябваше да притежава ключа на шифъра, за да разчете безсмисленото за непосветените съчетание от думи.

Макгил натрака по клавишите:

— Слушам!

И продължи събеседването посредством компютъра в ясна и понятна форма, нужна за работата му.

Върху дисплея се появи нов надпис:

— Опитам да ликвидирам Людоеда!

Въпреки почти неразгадаемия шифър и компютърните усложнения някои по-важни данни и имена продължаваха да бъдат засекретени. Така в случая „Людоеда“ означаваше орангутана.

Зигфрид ван Фелдеке се намираше в Борнео с особено важна мисия. Учените в института на Макгил не бяха постигнали особени

резултати при опитите си с шимпанзета. Експерименти с хора естествено не смееха да предприемат. Затова насочиха вниманието си към орангутаните — не толкова близко родствени на човека, колкото шимпанзето и горилата, но с някои особености в биохимията на мозъка по-сходни с човешката.

За целта му беше нужен поне един екземпляр. А понеже ловът на тези маймуни е строго забранен, цената им беше нараснала баснословно. Нужен беше опитен ловец. И още по-опитен контрабандист. А от Зигфрид ван Фелдеке по-подходящ нямаше.

На екран пробягна новият текст:

— Бях почти успял, мистър. Но ми попречи една особа. Също контрабандист, но по-всесилен от управителя на района. Едва се спасих. Но ме заплаши, че ако повторя, ще ме лиши от глава. По тамошните обичаи.

— Е? — пресече го Стив.

Онзи отсреща отвърна смутен:

— Какво да правя по-нататък?

Бизнесменът, не човекът Стив Макгил попита:

— Когато лиана ти препречи пътя в джунглата, какво правиш?

И тъй като другият не каза нищо, добави:

— Отстраняваш пречката. По какъвто и да било начин. При успех удвоявам цената.

Зигфрид, явно насила, след кратко забавяне, прие:

— Разбрах... Ще се постарая... Първо пречката...

Стив Макгил прекъсна връзката.

Предстоеше му да проследи играта на борсата.

СВЕЩЕНИЯ КРОКОДИЛ

Още с пристигането си в своя кампонт Джалонт почувства известна неприязън у съплеменниците си. Не само заради дошлия с него мисионер. Даяките не обичат европейците, още по-малко мисионерите. Неприязън срещу него самия. А Банао, дукуът — което значи магьосник, — въобще не се показва.

Скоро разбра каква е причината. В отсъствието на Джалонт Банао бе разширил влиянието си върху цялото племе, като беше опитал да внуши, че няма нужда от друг водач.

Е, не можеха да го изгонят. Беше от тяхната кръв. Отстъпиха му старата бащина хижа, скупчиха се да си получат подаръците, които им бе донесъл. Неусетно забравиха втълпяваната им от дукуна враждебност. Особено при вида на чудесиите, които бе докарал.

Най-силно ги смая магнетофонът му. Как така приказваш, спориш, смееш се, караш се, а само след минута кутийката повтаря твоите думи с твоя глас. Транзистори, виж, бяха слушали. Но понеже батериите им се бяха изтозили, ги бяха оставили като признак на превъзходство до окачените по стените черепи на убитите от дедите и бащите им, а някои — от тях самите, врагове.

Тъй Джалонт без усилия си възвърна симпатиите и влиянието, които бе имал преди това. Съселяните му като че ли бяха забравили дългото му отсъствие. Обградиха го със същото внимание.

Постепенно свикнаха и с неканения чужденец. Отделиха и за него стая близо до Джалонт. Позволиха му и да обикаля навсякъде. Той не изглеждаше като другите, които бяха идвали преди него. Не ги поучаваше като малки деца, не ги кореше за обичаите им, не ги караше да изхвърлят черепите от домовете си, не ги убеждаваше да целуват дървения кръст, който висеше на шията му. Само обикаляше, разговаряше за техните работи, за лова и посевите им.

Имаше трима души, които според разбиранията на даяките бяха обхванати от зли духове. А той скоро ги изправи на крака само с по

няколко хапчета, без да мърмори заклинания и да се кълчи около тях като техния дукун.

Мълчаливо се разучаваха — те него, той тях. Но така, че да не ги дразни. И най-важното, това, което другите европейци не можеха да усвоят — когато разговаряше с тях, не ги гледаше в очите. Според даяките това е признак на лошо възпитание. Те се стрелкат с погледи само когато се карат.

Истинско даякско село беше този кампунг. Пет огромни хижи, всяка от които с по четиридесет стаи за отделните семейства. И всяка постройка върху тераса от дъски дълги четирийсетина метра, метър-два широки, вдигната на високи колове от желязно дърво, да не гние. Хем за защита от наводнения, хем против хищници и змии. Покривът изграден по образец на местните майстори. Стръмен заради дъждовете, застлан с керемиди също от желязно дърво. И всичко — от стълбовете до покрива — без нито един гвоздей. Свързано само с ротангови ластари.

Обзавеждането вътре беше съвсем скромно за европейските представи. Ротангови рогозки и огнище от четири камъка в сандък с пясък. До него камара от съчки за гориво. Колкото е по-внушителна камарата, толкова е по-работлива стопанката. По стените — ловни трофеи: глигански челюсти и еленови рога, на които окачваха копията, сумпитаните и колчаните с малките отровни стрели.

До самия покрив вън имаше нещо като олтар от човешки черепи. Да предадат на домакините своята тайнствена сила, която са притежавали приживе.

Цялото село беше обградено като с крепостна стена от бодливолист бамбук, оплетен с още по-бодлив ротанг. Напоследък междуплеменните войни бяха попрестанали. Въпреки това оградата си стоеше. Растеше си и ставаше още по-непроходима.

Извън оградата на малка поляна зеленееше плантацията на селото. Подобни на огромни азалии папай — пъпешови дървета; захарни палми с грамадни гроздове; саго, чиято сърцевина става за ядене; банани, манго, канелени дървета, мускатни орехи и какво ли не. А по клоните бяха окачени кошери от бамбук.

На третата вечер Джалонг реши да свика съплеменниците си на съвет. Да им съобщи кога ще се извърши погребението. Истинското. И подобаващото пиршество.

Насядали на терасата пред дома му, всички чакаха търпеливо решението му. Сред тях на най-личното място този път се бе настанил и Банао.

За случая всички бяха украсени според възможностите си. Като явно най-много държаха на накитите си за уши. Най-се ценяха зъбите от пантера, но влизаха в работа и изпилени свински глиги, както капачки от консерви и тежки бронзови обеци. Най-разтегнати, претоварени от своеобразните си украшения, висяха ушите на жените, на някои достигащи до раменете. Това е своеобразно мерило за красота. Но скъсат ли се, претоварени от бижута, собственичката им губи всякакво очарование.

Хората мълчаха, някои пушеха лютивци цигари, свити в бананови листа. И чакаха.

Джалонг започна така:

— Време е да успокоим душата на моя баща, някогашния ви старейшина. Да извършим подходящо за храбростта му погребение. Това ще стане след три нощи. Дотогава аз ще отстрелям толкова свине, колкото всички вие няма да изядете до новото пълнолуние. — И се обърна с въпрос към множеството: — Бива ли? Вие само ще ми помагате да ги донесем тук и да ги опечем.

— Бива! — отвърна в хор народът. — Бива!

Отдавна чакаха това. Всеки ден не се прави знатно погребение. С толкова ядене и толкова пиене на оризова ракия. Малко бяха развлеченията в живота им.

Хората вече се надигаха да се разотиват, когато от мястото си се провикна дукунът:

— Млад си ти, Джалонг. Не знаеш, че не ти трябва да решиш това, а дукунът. Той да определи и деня, и броя на свинете, той да произнесе заклинанията към злите духове. Иначе душите на прадедите ще се разгневят и ще ни сполетят страшни беди.

Джалонг се посмути:

— Добре де, Банао! Казвай какво да правим.

Магьосникът отвърна. Явно, премислял го бе добре:

— Колкото и дивеч да убиеш, няма да стигне. Баща ти, великият воин, заслужава повече почит. А ти, както се види, съвсем го срамиш със свидливостта си. И с незачитането на обичая. — И плю: — Какъв баща, пък какъв недостоен син!

Хитрец беше, добре беше подготвил удара си.

Джалонг, пламнал, му се сопна:

— Какво повече искаш?

Банао се надигна с насочен към гърдите му пръст:

— За душата на велик вожд трябва „нова глава“!

— Ще я има! — отсече Джалонг. — Вече се уговорих със съседите да ни продадат две.

За да спазят някогашните си главорезки обичаи, без да нарушават правителствените забрани, даяките от различни племена бяха намерили друг изход. Напоследък си разменяха срещу ценни според тях подаръци стари черепи.

Ала дукунът не отстъпваше:

— За велик вожд не стига някакъв си прашасал череп. Трябва истинска, прясна „нова глава“!

— Ти чуваш ли се какво говориш? — отвърна му още по-рязко Джалонг. — Искаш да изгорят кампонга ни, така ли?

Дукунът не отстъпваше и все повтаряше:

— Какъв баща, пък какъв недостоеен син! Пфу! Една глава не смее да отсече.

Нямаше друг изход. Джалонг се обърна към събранието:

— Искате ли да дойдат войниците? С пушките и картечниците. Със самолетите. И да подпалят кампонга. И да ви избият.

Наплашени от подобни разкази, мъжете почнаха да се обаждат един подир друг:

— Не! Не! Не!

— Дума да не става!

— Не сме съгласни!

Джалонг смяташе, че е спечелил битката.

Ала дукунът не се предаде веднага:

— Ако не е човешка, нека да е на орангутан!

— И туй не дават, знаете. Ще ни изсекат овошките.

Магьосникът си тръгна. И през рамо изръмжа:

— Аз казах! Пък през моите уста говорят духовете на прадедите.

И додаде:

— Гледам, напоследък наоколо се навърта един салец. Все насам гледа, все нещо замисля... Дали девойка ще открадне... Или... Пък може да е зъл дух... Неговата глава ще свърши работа.

Той вече си отиваше, когато Джалонг отсече:

— Баща си ще погребя, както аз реша!

Банао се извърна:

— Както ти или както те подкокоросва белият магьосник, дето го навря сред нас?

— Не го намесвай! Имам ум да решавам сам.

Един по един, смутени от разпратата, хората взеха да се разотиват по домовете. Прибра се и Джалонг. Пригответи се да легне върху рогозката. И усети някаква корава издутина. Мушна ръка и извади отдолу нещо.

Излезе на терасата. И на лунната светлина видя какво е. Обля го студена пот.

В ръцете си държеше сламена кукличка. И най-зловещото — прободена с дълъг шип. А това е... Това е... Зла магия! Който намери такава прокоба под леглото си, на следващия ден умира. Обречен.

Кой я бе тикнал? Мисълта му работеше трескаво. Че кой друг, освен Банао? Решил бе така подло да го премахне. Какво да стори? Магия се обезврежда с по-силна магия. Трябваше да намери още по-властен над злите сили магьосник! А кой ли да бъде той?

Обречен! Преди да е погребал баща си. Преди да е устроил достоен помен. Преди да е измил на реката костите му, преди да ги е положил в урната навръх свещения стѣлб пред хижата му. Та така, отвисоко да бди как живеят потомците му, да ги предпазва от беди. Вожд покровител. И преди Джалонг да се е задомил, преди да е оставил потомство. Уви! Нямаше да успее! Никой не се е опазвал от такава напаст. Дори без да е ранен с копие или стрела, без да е завлечен от крокодил, без да е ухапан от змия. Ей така, лягаш и умираш.

Цяла нощ не мигна. А тя му се стори безкрайна. Само тази мисъл — щеше да умре! Без да е показал колко велик е бил баща му и колко добър син е създал. За срам и позор!

Когато се развидели, повече не изтрая. Излезе на терасата. И видя на отсрещната тераса седнал дукунѣт, който го стрелкаше с убийствен поглед.

Какво да стори? Да чака ли примирен безславния си край?

Тогава от съседния вход излезе отец Томас. Поздрави. Седна до него.

— Угрижен ми се виждаш, братко! — рече той тихо.

Джалонг не отвърна.

И мисионерът повтори:

— Нещо те гнети. Сподели го с мен! Може да ти поолекне.

Обикновено умееше да прикрива чувствата си, както подобава на мъж. Този път под кроткия му поглед Джалонг разказа всичко, що бе преживял през нощта.

Отецът го изслуша с разбиращо съчувствие. Накрая, след дълъг размисъл, рече:

— Да речем, че е магия. Да речем, че Банао я е сторил.

— Той е! — избухна младежът. — Само той!

Мисионерът вдигна глава решително:

— Аз съм по-могъщ дукун от него. Вярвай ми!

Познаваше донякъде характера на даяките.

— Дай ми я!

И когато пое кукличката от треперещата му ръка, щракна запалката си и поднесе огънчето под нея. Сухата слама пламна веднага. За няколко секунди зловещата прокоба се превърна в пепел. Отец Томас се прекръсти няколко пъти, прошепна „Патер ностер“ и се обърна към даяка:

— Безсилна е вече! Казах ти, аз съм по-властен от него.

Отсреща Банао, станал прав, с размахани юмруци и диви подскоци ги обсипваше с ругатни и заклинания. Разбуди се цялото село. Зашумя. И Джалонг трябваше да обяснява на всички какво точно бе станало. Най-сетне хората се поуспокоиха. Животът, поне привидно, пое в обичайното си русло.

С няколко другари Джалонг тръгна пак на лов. Нали това беше сега най-важната му задача. До обяд отстреля толкова диви свине, че помощниците му едва успяваха да ги влачат подире си.

Когато приближиха кампонга, дочуха възбудена врява. Скоро един от дотичалите помагачи разправи какво бе станало.

Докато обикаляла околността в събиране на съчки за огрев, дъщерята на Банао била ухапана от кобра. Едва се добрала до село и издъхнала пред колибата. Дукунът обвинил за това мисионера. Той бил направил тая зла магия. А „черни магьосници“ нямат право да живеят.

— Ето ви я „новата глава“! — рекъл побеснелият от скръб дукун.

После намислил друго. Да направи жертвоприношение на Свещения крокодил, покровителя на кампонга, та да ги варди от бъдещи беди.

Свещения крокодил беше стар, много стар. Кой знае как и къде някой му бе отсякъл опашката. И преследван от съперниците си бе намерил спасение в разлива на реката до селото. Грижил се бе за него бащата на Банао, поел бе след това тази грижа Банао. И често го гощаваше я с кокошка, я със свиня. Този път беше решил да му предложи белия магьосник. Да изпита силата му.

Ей това видя Джалонг. Видя вързания мисионер, който вървеше покорно сред тълпата, като повтаряше непрекъснато:

— Прости им, Господи, защото те не знаят какво вършат!

Джалонг се хвърли да го освободи. Изпревариха го. Няколко здравеняци се метнаха отгоре му и го издърпаха назад, напрегнавши всички сили да го удържат.

Когато изблъскаха мисионера на брега, напред излезе Банао. Забъбри проклятията си. Взе да пляска с ръце.

След малко от водата се подаде Безопашатия. Заплува към брега. Изпълзя на сушата. Насочи се право към вързаната жертва. Сякаш знаеше, че е предопределена за него.

Отец Томас го посрещна с ритник по муцуната. Стресна го. Ала само за миг. Крокодилът скоро се окопоти. Настъпи повторно. Устремно. Докопа протегнатия за повторен ритник крак на плячката си и я повлече към водата. Към своята стихия. Човешкото множество явно го смущаваше.

В този миг стана чудо. Откъм гората се чу страшен рев. И веднага след това от най-близкия клон на земята скочи едър орангутан. Най-смайващото беше, че извика с човешки глас:

— Какво стоите? Защо не помогнете на човека?

На даякски език!

Множеството се вцепени. Маймуна — пък говори! Заотстъпва назад. Това беше нещо, което надхвърляше човешките възможности за разбиране. Значи, оставаше едно обяснение. Намесваше се някакъв горски дух. Преобразен. Или пък бяха прави старите, дето разправяха, че орангутаните умеят да говорят, ама не щат, че да не ги карат да работят като хората.

Силната маймуна се хвърли към крокодила, който за всеобщо удивление също се бе заковал на място. Възседна го. Хвана с ръце двете му челюсти и с един напън ги разчекна. Успя да освободи захапания крак.

Отец Томас се претърколи настрана. Този път настървеното влечуго не го последва, а съвсем кротко, лениво дори се обърна, за да пропълзи във водата. Орангутанът бързо развърза ръцете и краката на осъдения. Помогна му да се изправи. И внезапно запита:

— Ти кой си? Не приличаш на другите.

След преживения ужас от жестоката захапка на крокодила, от това, което чуваше и което виждаше, отец Томас помисли, че ще загуби съзнание. Това приличаше повече на кошмар. Орангутан да говори!

Еор, а това беше той, повтори:

— Кой си ти?

Подчинен на тайнствената сила, която излъчваше това странно същество, мисионерът отвърна като замаян:

— Проповедник!

— Какво търсиш тук?

— Дошъл съм да просветля душите на тези божии чада за истинската вяра.

В това време даяките бяха възвърнали самообладанието си. И подканяни от дукуна, награбили кой каквото свари: копие, сумпитан, или мандоу, настъпиха отново.

— От една маймуна ли се уплашихте? — крещеше Банао. — Я по-бързо я убийте!

Но гледаше да бъде най-отзад. Защото усещаше как и неговите нозе треперят от страх. Макар и въоръжен — със своите заклинания. Срещу злите духове най-много помагат заклинанията.

— Убийте ги! И двамата! И двамата! Две „нови глави“!

Джалонг се възползва от суматохата, отскубна се от пазачите си и се втурна напред. Прегърна мисионера:

— Братко! Братко!

Беше забравил маймуната до тях, която ги разглеждаше с явно любопитство.

Тълпата настъпваше. От един сумпитан излетя стрела. Но в уплахата си стрелецът не улучи.

Тогава Еор рече кротко:

— Приберете оръжията! Усмирете се!

Неусетно хората отпуснаха ръце, по изпънатите от страх и напрежение лица неусетно се появиха дружелюбни усмивки. Почнаха да се разотиват.

— Гледайте си работата, хора! — добави Еор. — Забравете какво е станало!

После се обърна към двамата, които се наричаха „братя“ и които вече бяха изгубили страха си от него:

— Елате с мен! Искам да поговорим насаме!

Те тръгнаха подире му. Той вървеше съвсем по маймунски, подпирайки се на дългите си ръце и с мъка провлачваше късите си нозе. Цялото му животинско същество излъчваше необикновено спокойствие. Чувство за сигурност.

Когато се отдалечиха достатъчно от кампона, Еор ги спря.

— Да поговорим малко?

И приклепна върху дебелата настилка от опадала шума. Седнаха насреща и новите му познати.

Джалонг все не можеше да надмогне изумлението си. Маймуна! А говори! И тази препаска на главата. С прикрепеното към нея колелце.

Еор се обърна първо към него:

— Тебе те познавам. Ти си даяк. Знам и езика ти. Но теб... — И посочи с поглед отец Томас: — Не си тукашен. Различен си. Каза, че си „проповедник“. Какво означава това?

Мисионерът трябваше да му го обясни на даякски:

— Нещо като дукун. Бял дукун. Който иска да направи даяките по-добри. Да не си режат главите. Искане ми се да ги науча как да живеят по-добре. Да се хранят по-добре. Да не мрат от болести.

— Значи, такава е задачата ти? — поклати глава косматият Еор. И повтори повече на себе си: — Удивително сходство!

После отново запитва:

— А откъде идваш? Има ли там много хора като теб?

Отец Томас опита да обясни отговора си с познатите му думи от даякския език:

— Да, белите хора са много. По цялата земя. Прекарват живота си по-леко, с по-малко лишения и опасности. В големи кампони, в

каменни колиби от желязо и парчета печена глина. Обличат се против студ и жег.

Еор постави нов въпрос:

— А къде ловуват? Какво ловуват? Имат ли градини като тези тук?

— Те не ловуват. Те отглеждат животните. Имат и градини, много по-големи от тези, с повече растения за храна.

— А като са тъй големи, как ги обработват?

— Как? С машини...

И като се сети, че това не е даякска дума, реши да обясни другояче:

— Имат сечива. Големи. Сложни. Които сами вървят, сами копаят, сами обират добива.

— А кой ги движи?

— Мотори... Всъщност нещо, в което изгаря течност. Наричат я петрол. Извличат я от земята.

— Петрол! — повтори думата Еор. — Машини!

Въпросите му нямаха край:

— Ами ти как дойде дотук?

— Последно с прауто на Джалонг. Но преди това... — Позапъна се: — Прау на колела. Голямо-голямо прау по... Голямата вода... И с летящо прау...

Говорещият орангутан смени темата:

— А с какво свири Джалонг?

— С магнетофон.

— Кой му дава сила?

— Батериите. — Почна да си помага с ръце: — Кутийки, пълни с електричество...

— Това пък какво е?

Мисионерът се сети. По-просто обяснение не можеше да намери:

— Всъщност укротена мълния. Както са укротени кучетата, свинете.

Еор замълча. Но съвсем за кратко:

— Виждам, чрез тебе мога да си разясня повече неща. Затова първо трябва да науча езика ти. — Надигна се: — Сега се приберете в кампона си! Никой няма да ви причини зло. Укротил съм ги.

— Но как? — мисионерът още не се бе опомнил от чудодейното си спасение.

— Когато науча и твоя език, ще ти обясня всичко — рече Еор. И се хвана за надвисналия клон, готов да се покатери по него.

Тогава отец Томас постави и своя въпрос, който напираше в главата му от самото начало на чудноватия разговор:

— Ами ти няма ли да ни кажеш кой си?

Орангутанът се почеса по главата. Съвсем по маймунски:

— Не знам ще повярвате ли. — И вдигна космати рамене: — Идвам от друг свят. Тук приех този образ.

Джалонг сякаш разбра. Друг свят! Значи, светът на умрелите. Навярно преобразен пралядо. Защо не?

Изкачвайки се по лианата, Еор подметна:

— Когато ви повикам пак, нали ще дойдете? Да си побъбрим още. Искam да науча и твоя език. За да ти разкажа много неща... — И вече от високото се провикна: — Аз също... като теб... мисионер...

АМОК

От два дни Дао скиташе из гората, без да намери покой. Непоносима тревога стягаше гърлото му. Щеше да стане нещо! Нещо трябваше да стане!

Не беше хапвал нищо. Само понякога потапяше устни в пресякъл пътя му поток и пак тръгваше. Тялото му трепереше. Страх сковаваше гърдите му. А в същото време го пришпорваше нагон за действие. И той действаше. Размахваше мандоуто, сечеше клоните и продължаваше пътя си. Път без цел.

Внезапно отгоре му се посипа градушка от гнили плодове и откършени клонки. Шайка гибони крещеше пронизително над главата му. Той вдигна поглед. И се сети. Беше тръгнал да търси дамар. И тъкмо там, при маймуните, върху сухия клон на каури висеше два пъти по-голяма от главата му кехлибарена буца. Дамар! Нали това търсеше?

Ама боровите клони почват високо, много-много високо, два пъти по десет човека, стъпили върху раменете си, едва ли ще ги достигнат. Освен това дънерът му е толкова гладък, че само катериците и геконите могат да се катерят по него.

Той не се колеба дълго. Наблизо растеше друго дърво. Възлесто, с ниски клони. Дао се хвана за него и пъргав като маймуна изкачи височината до дамара. Стигна. Ама не можеше да го стигне. Деляха го десетина крачки.

В такива случаи даяките знаят как да постъпват. И той го направи. Отсече един клон от дървото, на което се беше покачил, и го прехвърли да се опре в едно разклонение на каури. Получи се нещо като мост. Мост само от един кол! И то съвсем неустойчив.

Придържайки се за увисналите лиани, пристъпвайки уверено по люлеещото се мостче Дао стигна целта. Откърти дамарената буца, проследи как тя падна на земята и се обърна да се върне по същия път. Ако не бяха проклетите маймуни... Какво им хрумна в дяволските глави? Една се протегна и издърпа назад към себе си кола.

Дао остана безпомощен върху каури. Как да слезе? От такава височина!

Но скоро намери разрешение. Напрегнатият му мозък преценяваше мигновено. На два метра от него висеше ротангова лиана. Той отсече клон от каури и с него придърпа лианата. После все по нея, по нея, ожулил до кръв ръцете си, успя да достигне друга лиана, по която се спушна на земята.

През цялото време гибоните крещяха, беснееха над него, като не преставаха да го замерят с всичко, което им попаднеше. Вбесяваха го. Затова, когато стъпи върху килима от подгизнала с влага шума, Дао забрави дамара. Остана само гневът му към маймуните. Ех, ако имаше сумпитан! Но нямаше. Защо ли?

Не помнеше. Забравил беше и кога е напуснал кампонга. Трябваше да си вземе оръжието и да се върне, та да застреля ордата. Останала бе единствено омразата му към маймуните.

Така се запъти към селото.

Пред входа в бамбуковата ограда спря. Разколеба се. Цялото село се бе събрало наред площада. Тълпата: мъже, жени, деца, беше направила място в центъра, където бе застанал дукунът Банао. А срещу него — Гонтор. Млад, силен мъж.

Дукунът мърмореше своите баяния, като от време на време почваше да подскача, да се криви, да крещи. После внезапно се заковаваше на място. И продължаваше неразбираемия брътвеж. В ръката си държеше половинка от кокосов орех, а от разпалените въглени в нея се виеше струйка дим. За връзка с тайнствените сили. Бъбренето му стана по-разбираемо:

— Аз съм всемогъщ дукун! Най-могъщият! Мога да преобразя Гонтор в маймуна, мога да го превърна в обикновен човек.

И отново закрещяваше, отново подскачаше. Пак спираше. Пак занареждаше:

— Онази маймуна, онзи говорещ орангутан е човек, омагьосан от друг дукун. Но аз съм по-силен. Ще разваля магията му.

Почна да вие. На устата му се появи пяна. Така дукуните влизат във връзка с духовете. Научават всичко от тях. После размаха ръце около главата на безволево застиналия отпреде му даяк. Сякаш паяк омотаваше уловената муха в мрежата си. И не спираше:

— Ти си маймуна! Чува ли? Ти си маймуна!

И чудото стана.

Гонтор се отпусна на четири крака. Започна да подрипва, да вика, да гледа като диво животно. Сякаш всичко човешко го бе напуснало. Чешеше се като маймуна, зъбеше се като маймуна.

Банао му подаде зелен кокосов орех. И омагьосаният го хвана с радостен вик. Загриза го. Някой му подхвърли зелен банан. Гонтор захапа и него. След това изведнъж пробяга през тълпата, която уплашено му направи път, и се метна на една палма. Достигна листния кичур, залюля се на него.

— Убедихте ли се в силата ми? — пъчеше се Банао. — Създадох маймуна, сега отново ще го направя човек.

Подвикна му нещо и Гонтор послушно се спусна от дървото. Тръгна все така на четири крака към дукуна.

Дао не издържа повече.

— Ах, проклета гадино! — изкрещя той. — Ще ми дърпаш клона! Ще ме замеряш с...

Не довърши. Побеснял от гняв, с див рев той се хвърли напред, достигна човека маймуна. И замахна с мандоута. Обезглави го с един удар. Беше достоен син на главорези. И се закани към потресената тълпа:

— Никой да не ме докосва! Аз убивам... Убивам...

Хората се пръснаха ужасени към домовете си с викове:

— Амок! Амок! Амок!

Разбрали бяха, че го е овладял зъл дух. Бесът за убийство.

Но само след минута мъжете занаизлизаха от колибите с оръжията си: копия, духови пушки, мандоута. Амок не се лекува. Овладеният от беса се убива.

Дао, изглежда, и в лудостта си осъзна това. И без да чака побягна обратно в джунглата. Тича, тича до вечерта. През зеленянали води, през тръстики и бамбук, през папрати и лиани. Не можеше да си намери място. Трябваше да убива... Да убива...

Видя спотаен в храсталака пъстър питон. И преди нещастното влечуго да се опомни, отсече главата му. Разполови и пробягал варан. Обезглави пълзяща костенурка, преди да успее да се свие в корубата си. И опитващото да се скрие под шиповете си бодливо свинче. Не му се удаде да настигне побягнала брадата дива свиня. И дребно еленче. Много по-пъргави бяха от него. Не улучи с ножа си и прелетелия над

главата му дракон — летящо гущерче, което в полет захапа една пеперуда и достигнало отсрещния клон, се покатери по него да си я изяде на спокойствие.

Смрачи се. Под високия листен покрив бързо се надигна мрак, все едно черен вулкан. Заблещукаха светулки. Налетяха комари.

Но това не. Не бяха светулки. Бяха очи. Само че не на елен. Много ниско бяха разположени. Пантера! Готова за скок.

С див рев Дао се метна насреща ѝ. Неочаквала такава съпротива, хищницата отскочи назад и изчезна в тъмнината.

— Бягай! — изкрещя подире ѝ Дао. — Аз убивам! Убивам!

И продължи. Излезе на някаква поляна. По-право плантациите на съседното племе. Ето и кампонгът му!

Дао се спотаи в храстите. Само след минута покрай него мина жена с дъщеря си, натоварени с наръчи дърва. Потиснати бяха, защото, увлечени в работата си, бяха закъснели. Двете дори не свариха да извикат от уплаха. Лудият размаха мандоуто си и ги повали мъртви сред тревата. След което, позаситил жаждата си за кръв, се обърна и побягна в джунглата. Без да подозира дори какви последици щеше да има това убийство.

ПОСЛАНИЕТО НА ЕОР

И този ден Джалонг продължаваше лова си на диви свине за погребението. А Еор — орангутанът, и отец Томас разговаряха, седнали върху един повален дънер. Всъщност не разговаряха, а слушаха записа на посланието, което Еор възнамеряваше да изпрати до цялото човечество. Беше на английски:

„Братя по разум, дойдох при вас от четвъртата планета на звездата, означена на вашите небесни карти като Алфа Центавър D.

Дойдох, за да установя мечтания от нас, а както разбрах, и от вас, велик контакт. Да обменим научни знания и етични ценности. Дойдох подобно на вашите мисионери именно с тази цел — ако цивилизацията ви е по-развита, да се поучим от вас. Ако е обратното — вие от нас.

Първият ви въпрос естествено ще бъде как съм дошъл. Принципа ще ви обясня на предстоящата ни среща. Как материално тяло може да достигне скорост, съизмерима със скоростта на светлината. Вие както разбрах, вече се досещате за съществуването на «хроналните аномалии» — резултат от промяната при скоростта на времето в дадено тяло.

Ние сме изучили само принципа. Не сме го овладели напълно. Предстои ни още много работа, за да постигнем мечтания ефект.

По няколко причини беше пренесен само мозъкът ми. Кριοлизиран. От една страна, за по-малък разход на енергия. И от друга — заради външния ми вид, който е съвсем различен от вашия.

Но всяка машина може да допусне грешка. Нанороботът ми ме облече в тялото на земно същество, в

което не мога да се представя пред вас.

Затова, ако пожелаете, ще обменим опит задочно. За целта при ваше съгласие, оповестено чрез масовите средства за информация, ще съобщя координатите си, където ще проведем без визуален контакт обмяната на информация, научна и етична, с компетентни представители на вашата Организация на обединените нации.

Целта ми е знанията, които ще ви предам, да станат достояние едновременно на цялото човечество, а не на отделни негови групи. Предпазливостта ми се дължи на това, че донякъде съм осведомен за човешката душевност, както и за междуличностните и съсловните отношения.

В космическите измерения съществуват три нива на цивилизация. Впрочем това ви е известно. Първото е овладяло своята планета, второто — своята звездна система и третото — своята галактика. Засега нямаме никакви основания да мечтаем за повече.

Ние навлизаме в третото ниво. Това е един от първите ни опити. А вие, както разбирам — във второто.

Съществуват и няколко енергийни стадия, през които разумните същества на всяка планета преминават: физически, основаващ се на силата на собствените мускули и на работните животни, химически — на двигатели с външно и вътрешно горене, електронен — на използване на електрични потоци и електронни устройства. И накрая нашият — фотонният, който разчита на неизчерпаемия източник на фотони от звездата ни. Най-икономичен и екологично най-чист.

Надявам се да споделим опита си и в областта на етиката. Както еволюира цялата Вселена, както еволюира биосферата на дадена планета, така еволюира и нравствеността. Вашата стига до личното щастие — да го наречем нирвана. Нашата продължава по-нагоре.

Но всички тези въпроси не могат да бъдат изяснени в подобно обръщение, което всъщност е само покана за събеседване. Очаквам да се отзовете на призива ми.

Да осъществим контакта! Да подпомогнем
обединяването на вселенския разум!
Чакам!“

Еор прибра „фонографа“ си — с това остаряло и за Земята име
бе кръстил своето сложно устройство, и се обърна към слушателя си:

— Надявам се, че съм успял да предам поканата си на разбираем
за хората език, нали?

Мисионерът отвърна:

— Не се съмнявам в това! Обаче не съм толкова уверен каква ще
бъде реакцията им. Човечеството, уви, няма общ интерес. Всяка нация,
класа, религиозно общество гони своя цел.

Орангутанът поклати глава:

— Тогава ще бъде много жалко!

Наоколо джунглата кипеше от живот. Листните грамади
наподобяваха необикновен зелен взрив, вулкан от бухнала вулканична
пепел. Ако не бяха животните. Неизброимото множество ровеци,
пълзящи, тичащи, подскачащи и летящи твари, върху които погледът
се спираше, накъдето и да се отправи.

„Страната на летящите чудеса!“ — рече си Томас. — Така са
кръстили първите европейци този архипелаг.

— Знам! — нещо като усмивка изви устните на странния
орангутан. И посочи нагоре.

В същия миг над главите им премина наподобило книжна
лястовица гущерче драконче. Отсреща пък прелетя от едно дърво на
друго летяща жаба. Стрелна се плоска, изящно нашарена летяща змия.

— Аз знам! — повтори Еор. — Познавам и летящите кучета, и
едрите прилепи, и летящите катерици. И...

Ниско долу, до земята, беше съвсем тихо. Но горе, над плътния
зелен свод бушуваше властният мусон, от който нейде високо-високо
мощните корони се люлееха в такт с неравните му пориви. И
шумоляха заплашително-тревожно, като ръсеха дъжд от начупени
вейки, обрулени плодове, листа и подобните на конфети венчелистчета
на прецъфтяващите дървета.

Отец Томас продължи прекъснатата си мисъл:

— Драги Еор! — вече си говореха на име. — Посланието ти е много хубаво. Но как ще го предадеш, нужен е мощен радиопредавател.

Нова усмивка изви устните на маймуната:

— В моята експедиция е предвидено всичко. Аз притежавам система за кондензиране на радиовълните в тесен лъч, с който ще се включа в най-близкия транслационен спътник на стационарна орбита. А той ще препредаде по-нататък посланието ми.

Вече няколко дни двамата бяха все заедно освен за сън, когато всеки се подчиняваше на своята природа. Орангутанът Еор си изплиташе гнездо в клоните, а мисионерът се прибираше в кампона, където всъщност беше мястото му. Защото той беше дошъл да проповядва Словото Божие, а не да посредничи с космически пришълци.

Едва днес като че ли и двамата имаха настроение за взаимни обяснения. Впрочем досега Еор само беше изучавал езика на другаря си.

И ето, отец Томас постави основния въпрос, който най-често го вълнуваше:

— Еор, ти спомена за „хроналните аномалии“...

Другият се замисли:

— Навярно това ще бъде една от най-трудните ми задачи при контакта с вашите учени. Чудя се как да бъде пределно прост и ясен. Мога да кажа само това. Всяко тяло съдържа запас от хронони. А хрононите — това са квантите на времето. Когато този запас се изчерпи, веществото се разпада. А успеем ли да променим хода на времето, всъщност количеството на хрононите в едно тяло, ще се получи равнодействаща, насочена в обратна посока.

— Възможно ли е?

— Някога и вие ще се научите да управлявате и времето, и пространството, както сега управлявате скоростта, температурата, налягането, силата на тока. Нашите постижения в тази област засега все още могат да се сравняват с опитите на древните елини да наелектризират кехлибарена пръчица с триене.

Мисионерът махна с ръка:

— Виждам, моите познания, пък и не само те, не достигат да смелят тази проста за теб истина. — Ала не се отказва да пита: — Дано

пък отговорът на този ми въпрос бъде по-разбираем за такива като мен! Направо — ами фотоните, които ви осигуряват енергията?

— Ами тази, която вие ползвате, не е ли трансформирана светлина? Храната, горивата ви. Само че ние преди вас успяхме да я оползотворим направо без посредничеството на асимилацията.

Еор почувства, че на събеседника му стана неудобно да поставя такива детински за него въпроси. И то на една маймуна — тъкмо това всъщност беше сега Еор.

— И все пак — смутолеви Томас. — Едно е електричество, поток от електрони. А фотонът...

— Преди няколко века нали никой не е допускал, че ще успеете да впрегнете мълнията? А сега? Вие дори не предполагате изключителните възможности на кондензираната фотонна енергия. А това е една от моите задачи — да ви го демонстрирам.

Томас възкликна:

— Изумяваш ме! Отде пък знаеш и това?

— Вие бихте отговорили — техника! Тъкмо тъй. Притежавам апаратура, която от разстояние успява да разчете електромагнитните вълни, индуцирани от компютрите, и да извлече от тях информацията, без да се включва директно в системата. С няколко думи — използвам информационните банки на човечеството.

— Тогава аз за какво съм ти нужен?

— Ти ме научи да разбирам, да чета и да говоря английски.

— Аз ли?

— Точно ти. Макар и несъзнателно.

— Пак ме смайваш.

Еор показва с пръст диадемата си:

— Ако искаш, наречи го психоскоп. Всъщност той външно прилича на лекарските офталмоскопи. Вместо в окото прониква в душата.

— И какво виждаш?

— Агресивност, прекалено много злоба във всичко живо наоколо. Прекалено много злоба има на вашата планета.

— Тъкмо заради това, ех, и заради нещастията ми, аз, бившият студент електроинженер се посветих на религията. Която като че ли единствена може да ни откъсне от злото.

— От началото на своето очовечаване човекът изповядва някаква религия. И въпреки това...

— Те също еволюират. За даяките всеки съсед е враг. В Библията пък е казано: „Око за око, зъб за зъб“. Узаконено отмъщение. Трябваше да се появи християнството, за да ни даде поне засега най-висшата етика.

Еор пак сви устни:

— Какво според теб е най-важното в тази етика? Коя формула?

Мисионерът не се поколеба:

— Не прави на другите това, което не искаш да правят на теб!

— Ех, все е нещо повече от нравствените норми на даяките. Но това ли е върхът? Тя е пасивна доброта. При това заради нея ти очакваш отплата — Рая или Ада.

— За нас, поне в днешните времена — да.

— А за нас — недостатъчно. Предпочитаме активната: „Прави това, което искаш да правят на теб!“

Отец Томас го изглежда, едва сдържащ жаждата си да чуе наистина нещо ново от това чуждо същество:

— А вашата формула, както я нарече?

— Вие, ако сте праведници, се стремите към личното щастие. А за нас щастието е да правиш другите щастливи.

— Другите... А ти?

— Това е пък твоето най-висше щастие. Колкото повече добрини си сторил, толкова си по-удовлетворен. Еволюцията в цялата вселена започва с егоизма. Ние постигнахме, поне засега, висшия егоизъм. Ти, а не другият, да изпиташ наладата, че си помогнал. — И добави: — Само едно допълнение към вашето латинско название на вида „човек“. Вместо „хомо сапиенс“ — „хомо сапиенс и етикус“. Защото и сред вас се срещат хора, достойни да живеят сред нас. Но условията...

Томас запита умислен:

— Впрочем, ние още не сме наясно какво означава добро.

— Аз също не мога да дам дефиниция. То е несъзнателно. Иначе е търговия: ти на мене, аз на тебе. И да ти кажа, такъв въпрос за нас не съществува. Разбрах какво значи едва тук, като го съпоставих с вашите нрави.

— Не е точно така. Християнството повелява: „Ако имаш две ризи, дай едната на ближния!“

— А защо не: „Дори ако имаш само една, дай и нея“?

Томас поклати глава:

— На Земята всяка религия има своя мярка.

— А то е тъй просто! — прекъсна го Еор. — Помагай на другите да не бъдат нещастни!

— Има ли и при вас нещастни?

Еор заобиколи прямия въпрос:

— За някои това значи незадоволени потребности: материални и духовни. У нас останаха само духовните. Ние не сме роби на вещите като вас. Понятията богатство, власт, разкош са анахронизми. Богатство — да. Но на идеи. На хипотези. Търсене на смисъла на живота. Тук всеки може да помогне на другия със своя идея — единствената собственост, която тозчас става всеобща.

— Че как? Нали всеки е отделна личност. Отделна, честолюбива.

Еор се усмихна:

— Разковничето — анонимността!

— Анонимността — проклятието на големия град, основата, върху която избуява престъпността!

Еор кимна:

— У вас — да! Зависи от условията. При вашите условия... При вас всеки е луд да запише името си в историята, в изкуството, в науката. — Отново се усмихна снизходително: — Да го види напечатано. А никой от нас не желае да превъзхожда другите. Няма величия и нищожества.

— Но как?

— Всички ние общуваме, споделяме знания и опит, които се натрупват в централен, да го наречем по земному, информационен пункт, където се взема най-подходящото решение за развитието на обществото. Управници нямаме, всеки знае задачата и мястото си при изпълнението ѝ.

Отец Томас млъкна. Все още трудно възприемаше всичко това.

Еор довърши:

— Никой не може да получи самочувствието, че превъзхожда другите. Никакво чувство за важност.

Мисионерът прошепна замечтано:

— Само духовен живот. Нещо като нирвана.

— Човешката нирвана е лична. Ние се стремим да стане всеобща. Ние преживяхме индустриалната ера, навлизаме в интелектуалната. Но, уви, и ние не сме осъществили всичките й възможности. Мечтаем за повече. За повече знания. Защото тайната на битието си остава все още неразгадана.

Томас наистина беше смутен:

— Щом и вие... Тогава какво остава за нас...

Внезапно ги лъхна мирис на глиган. И тозчас ги върна на земята. Показа се цяло стадо, но тоз час се въртна подплашено назад. Отново настана тишина.

— Така е в джунглата — подметна мисионерът. — Долу, на земята, животните са малко. Повечето са горе, по дърветата.

— Това ако не знам... — отвърна Еор. — Нали и аз живея там?

Томас прехапа устни. Забравил бе с кого говори. Такава външност и такива мисли под нея! Пак попита:

— Чудя се! Как успя толкова скоро да научиш и езика на даяките, и английския?

— От теб, от тях.

— Но нашите разговори са толкова делнични. Аз въобще не съм и споменавал някои от думите, които ти употребяваш.

Еор кимна:

— Това е едно просто, но сполучливо устройство. Впрочем, излишно е да се убеждаваме, че гениалното е просто.

И посочи колоната черни мравки, която се източваше на метър от тях през гъстия мъх.

— Как се разбират те?

— С миризми — отвърна, както бе учил в лицей, Томас.

Орангутанът поклати глава:

— Не само посредством миризмата. А и с биополетата си.

— Какво общо има това с нашия въпрос?

Еор не го остави да се доизкаже:

— Този апарат на главата ми, който за простота нарекохме „психоскоп“, има многостранно предназначение. Едното е това. В специализираните неврони на твоя мозък са запазени като електрохимични отпечатъци отделните понятия. Редом с означаващите ги думи. Но мозъкът не спи. Той непрекъснато излъчва биотокове. Това е неговото биополе. Най-сложното. Съставено от различни по сила и

честоти вълни, всяка отговаряща за отделно понятие и означаващата го дума.

— Телепатия?

— Не съвсем. Защото в случая главно участие взема психоскопът. Той възприема от разстояние тези биоелектрични товари, след което ги препредава на съответстващите синапси. Едновременно с това проектира и звуковия им сигнал. И възлага на невроните понататъшната работа — да изготвят отпечатъците. Или, както казвате, превежда първата сигнална система във втора.

Отец Томас се бе превърнал в слух.

— Принципно приемливо — рече той. — Но за коефициента на моята интелигентност — направо изумително.

Еор, схванал самоиронията, възрази:

— Изумително е откритието, а не познаването му. То е по силите на всекиго.

И внезапно стана. Хвана се за най-близката лиана.

Вечерните цикади подхващаха пронизителното си цвърчене. Разлитаха се подранили калонги. Завайкаха се гибони и макаци, забързани към местата за нощуване.

— Хайде, Томас, прибирай се и ти! Пък аз да си направя навреме гнездото.

Разсмя се досущ като човек:

— Нали съм си избрал такава племенна принадлежност?

И вече от височина няколко метра подметна:

— Ако искаш, утре пак! На същото място.

И като че ли повече на себе си прошепна:

— Сега най-напред да предам радиопосланието си.

Човекът сви молитвено ръце:

— Дано стане... контактът...

Не довърши. Забърза към кампонга, където би трябвало да прекарва целия ден, за да изпълни мисията си. А той вече като че ли я бе позабравил, не толкова очарован, повече замаян от общуването с това изключително същество.

Дали наистина е пратеник на друга цивилизация? Или... самият Сатанаил...

ЗАГОВОРЪТ

Радиограмата беше недвусмислена:

„Сделката да се сключи на всяка цена.“

Това означаваше, че шефът му развързваше напълно ръцете, като му разрешаваше да прибегне дори до насилие, ако е нужно. В същото време изискваше безусловното изпълнение на задачата. Това „на всяка цена“ издаваше скрита заплаха, намек за последиците, ако не свърши възложената му работа. Стив Макгил настояваше бързо, без никакви уговорки, без никакви усуквания да получи нужния му орангутан. А Зигфрид ван Фелдеке зависеше изцяло от Макгил. Омотал го бе проклетникът така, както огромният паяк отсреща омотаваше неблагоприятния скакалец, който бе попаднал в мрежата му.

Не беше много отдавна. Има-няма пет години. Зигфрид, млад биолог с големи амбиции, се бе захванал с неблагоприятната задача да доставя екзотични животни за зоопаркове и научни институти. По законния ред. С нужните пълномощни, лицензи, препоръки. Макар и да не беше сигурен кой поставя под заплаха от изчезване записаните в Червената книга животни: простите браконieri или научните институти.

Намираще се в Западна Африка с поръчка да достави няколко папагала както за нуждите на бионичния център в Сан Франциско. Те също са под закрилата на закона, но той без особени затруднения беше получил всепрощаващото разрешение.

Там го намери един млад човек, който съвсем поверително му предложи сделка. Срещу петнайсет хиляди долара да изпрати едно младо шимпанзе на адрес, който щеше да му бъде съобщен след залавянето на животното.

Изкушението се оказа толкова голямо, че клетият Зигфрид не устоя. Съвестта му, екологичното му съзнание, възпитавано години

наред в колежа, оглушаха пред обещаната награда. И той под прикритието на официалната си експедиция успя да улови едно шимпанзе и да го натовари на долетелия хеликоптер, където младежът тозчас му връчи обещания чек. Честно и почтено.

А тези пари му бяха особено нужни. Бяха решили да се оженят с Джейн. Но каква женитба, като и двамата бяха почти бедняци. Той едва беше изплатил заема си за следването. Този чек му падна като че ли направо от небето.

Върна се. Сключиха брак. Роди се Питър.

Но, уви, скоро се оказа, че тези пари не били толкова много. Сам пожела да участва в нова експедиция. И понеже първата беше успешна, възложиха му и втора.

Без да събуди каквито и да било подозрения, този път достави два екземпляра. И получи още по-голямо възнаграждение.

Така, неусетно, тази работа му се услади.

Какво от това, че била незаконна? Какво от това, че броят на шимпанзетата намалял с няколко индивида. Нима само той е виновен за тяхното намаляване? Учените твърдят, че като последица на демографския взрив и индустриализацията в идните два-сет-трийсет години от лицето на планетата ще изчезнат половината растителни и животински видове. Всеки час изчезвал поне по един животински вид. Какво са няколко шимпанзета повече или по-малко? Всъщност, каквото и да правим, те накрая все ще изчезнат. Минало им е времето. Обречени са. Като питекантропите. Като динозаврите. Защо тогава Зигфрид да се откаже от хилядарките?

Банковата му сметка набъбна. И той естествено замечта за повече. Замечта за това, което сънуват повечето хора — разкош. Не като самоцел (съвсем не беше сребролюбец), а като средство за постигане на престиж. Да си шушукат хората: „Виж го ти! Да не му се надяваш!“ Вила. И то не къде да е, а във Флорида, с плуven басейн, с парк, с игрище за голф, тенискортове, конюшня. И автомобили, и яhti. И защо не и личен самолет? Да слушат за това познатите му и да цъкат с език: „Брей!“ Престиж!

Затова не спря. Продължи. Доставяше всякакви маймуни. Но работодателят му накрая спря избора си върху човекоподобните: шимпанзета, горили, орангутани.

И когато при експедицията му в Заир му възложиха доставката на една горила, той си позволи да постави условие. Заплащането да представлява мечтаната вила. И то — да я получи предварително, в аванс.

Купиха му я, но под формата на заем, който трябваше да бъде изплатен с уголемената поръчка.

Отначало всичко потръгна добре. Вече имаше опит. Беше си създал връзки, успяваше да си набавя разрешения за достъп, навсякъде включваше в бизнеса си подкупени надзиратели в резерватите.

С наркозен куршум улови една самка. Така упоена я прекара до крайбрежието. И когато оставаше само да я прехвърли на чакащата яхта, щастието му измени. Той самият едва успя да се отскубне, а плячката му беше освободена и върната в джунглата.

Това беше убийствен удар! Защото заемът вече ставаше изискуем. Получената с толкова радост и самочувствие вила щеше да се изплъзне от ръцете му. А вече беше настанил там Джейн и Питър. Разполагаха с пари, даваха приеми. Като всички наоколо — все елит, торби с пари, които се пукаха по шевовете. Елит, сред който Зигфрид никога не бе мечтал да проникне.

Тук, в пуцинаците, сред негодите, болестите и опасностите, той мислеше само за едно. То го крепеше и в най-трудните изпитания. Че Джейн сега представя пред обществото неговите възможности. С лукс, с личното си очарование, с външния израз на охолството.

Естествено, никому не бе споменал, че е прост ловец. Смятаха го за известен учен, който обикаля света за изключителните си изследвания. Срещу които, както се полага, получава подобаващи доходи.

И изведнъж — целият този блясък трябваше да угасне. Извоюваният с толкова лишения, с толкова рискове престиж беше заплашен да бъде сринат със земята. Тъкмо се бе почувствал и той човек — с тежест, с влияние, с някакво значение. Тъкмо бе позадоволил вроденото си чувство за важност.

За щастие Макгил се показва великодушен. Не поиска веднага погасяване на дълга. Остави му вилата. Не посегна на достойнството му.

Но отново с условия. Да му доставя нови животни за важните му опити. Този път му бе потребен орангутан. Особено бил подходящ за

неговите експерименти. А след това изцяло щял да заличи дължимата сума. Щял да го остави да се радва на постигнатото. Заслужена почивка подир толкова блъскане по всички краища на земята.

Тогава... Как да не го мрази толкова! Тъкмо когато тържествуваше над упоения орангутан, се яви тази султанска издънка. И с един замах унищожи всичко, за което Зигфрид бе жадувал. Докато беше жив Рахман бин Абдул, винаги съществуваше опасността дори при нов успех, дори ако сполучеше пак да хване някоя от тези изчезващи маймуни, Рахман да го спипа и да изпълни заканата си. Да окачи главата му за украса в някоя даякска колиба.

А нямаше право, нямаше дързостта да се отрече от последната си задача. Макгил държеше на думата си — и за добро, и за зло. Оставаше му само едно — насилникът да бъде махнат от сцената. Ала не се махаше сам. Напротив, разпростираше все по-нашироко мощта си.

И Зигфрид взе решение. Имаше достатъчно познанства. Сред тях успя да се сближи с трима, които като него се чудеха как да се отърват от противния им съперник: един тайландец, който доставяше опиум; един арабин, прекупвач на каучук, и един китаец, който пък снабдяваше Хонконг с „макаоски принцеси“. Така наричаха момичетата, които неговите агенти примамваха уж като представители на бюро за женитби, а всъщност ги откарваха в публичните домове, където особено ценяха здравите и хубави даякски девойки.

Рахман бин Абдул бе заплашил и тях, че ще ги лиши от главите им, ако пак ги излови в подобни дейности.

А те не изгаряха от желание да останат безработни. Занаятът им беше опасен, ала доходен и оправдаваше поетите рискове. И те като Зигфрид мечтаеха този самозабравил се туземец да се пръждоса от пътя им. Затова бързо бяха приели поканата на Зигфрид да се срещнат, за да уточнят подробностите за изпълнението на намеренията си.

Пратениците им бяха уговорили тази среща на този остров. Все с цел споразумението им да остане колкото е възможно по-незабелязано. Защото онзи, който им пречеше, имаше доносници навсякъде. И то безплатни, по убеждение, от благодарност, което ги правеше неподкупни.

Все с тази цел, да не бъдат забелязани, бяха пътували през нощта. Кажи-речи изсмукани от комарите. Точно преди разсъмване

бяха пристигнали в потуленото заливче. Познаваха местността, имаха представа за разстоянията.

Четиримата бяха насядали в кубрика на Зигфридовата яхта (тази предпазливост също не беше излишна) и по източен обичай продължаваха да си разменят любезности, като все не пристъпваха към въпроса, който ги обединяваше.

Утрото беше свежо. Ясно. Без никаква мъгла. И отраженията на поруменялото небе от подалото се над горските великани слънце танцуваха като златни рибки по речната повърхност.

Високо над главите им ехтеше песента на гибоните — меланхолични трели, които неусетно и съвсем безсмислено завършваха с подлудяващ кикот. По клоните се премятаха макаци и тънкотели маймуни лангури. Събуждаха се и птиците. Зачуруликаха, записукаха, закряхаха. В плитчините нагазиха чапли. Във водата навлязоха пеликани. Змиешийки, корморани, чайки — всички бързаха да натъпчат гушите си с още сънливите риби. Разхвърчаха се пеперуди, забръмчаха пчели и оси. А за най-голямо удоволствие на хората комарите бързаха да се изпокрият в гъстата шума.

На отсрещния бряг изпълзяха да се припичат на слънце три гавиала. А птиците едва се отдръпнаха да им сторят място. Знаеха, че такава близост е опасна само за рибите.

Зигфрид ван Фелдеке разбра, че трябва да започне. Не можеше да издържи това поне привидно ориенталско търпение. И той побърза да ги осведоми какво бе направил досега:

— Вчера се срещнах с петима даяки. Хората на Рахман нападнали кампона им, задето пушели опиум. Разгневени, селяните пребили един от тях. След което изпратеният от Рахман отряд разстрелял водачите на бунта. Те пък били братя на моите даяки. А за такова нещо се плаща с кръв. И петимата се заклели да отмъстят. За да защитят честта си, трябва с кръв да измият позора. Иначе никой в кампона няма да ги зачита. Наговорихме се. Ще се изпокрият в короните. Със сумпитаните. Когато той слезе от хеликоптера, ще духнат стрелите.

— А телохранителите му?

— Който оцелее, освен удовлетворението от възмездие и уважението на съселяните си ще получи от мен пушка с оптичен

мерник, транзистор, магнетофон и шевна машина. На това отгоре — и торба със зъби на пантера.

При разплащанията между даяките такива зъби все още вършат повече работа от истинските пари. Внимават само да не са фалшиви — изпилени мечешки зъби.

После се обърна към китаеца:

— Ти трябваше да научиш подробности за пътуването му.

— Научих ги — показва червените си от бетел зъби китаецът. — Утре ще дойде на тържеството с вертолета си. Все едно слиза от небето. Пратеник на Аллах...

Арабинът се сопна:

— Не споменавай напразно името на бога!

— Добре де! — махна с ръка китаецът. — Ще дойде като султан. И ще раздава благоволения. Ще им прожектира филми. Туземците примират за филми. Когато са на работа вън от родните си места, каквото припечелят, прахосват за кино и опиум.

— Кога ще дойде?

— Точно на обяд. Когато всичко е готово. И месото, и ракията.

— С колко телохранители?

— Само той и пилотът. Охраната е вече в селището. Там ще го чака.

Зигфрид кимна:

— Другото е наша работа! Вие сте готови, нали?

Тримата потвърдиха. Всеки от тях щеше да дойде с добре въоръжен хеликоптер. То се знае, не лично негов, а на мафията, към която се числеше.

Зигфрид разгъна картата на местността.

— Това значи ще бъде неговият курс. Ние ще се съберем тук!

И посочи мястото.

— С трите машини ще го пресрещнем тук! — Не успя да сдържи доволната си усмивка: — Три срещу една! Съмнява ли се някой?

— Ами ако го изтървем? — рече неуверено тайландецът. — Ако промени маршрута си?

— Тогава долу ще го чакат сумпитаните. — Но тозчас вирна глава: — Ние, не се съмнявайте, няма да го изпуснем... Този път няма да се измъкне както досега. — И завърши: — Време е да се разделим! Предпазливостта е най-нужна тъкмо днес...

Скоро четирите лодки поеха в различни посоки.

КРЪВНО ОТМЪЩЕНИЕ

Дойде редът на Джалонг да бъде нощен пазач.

Ще не ще, налагаше му се да прекъсне разговора си с отец Томас. Макар че му беше много приятно да си приказва с него, с човека, който беше видял толкова много свят и знаеше толкова много чудесии, за които даяките даже не подозираха.

— Такъв си ни е редът — рече той. — Макар че такива неща вече не се случват. Вече няма както някога нападения на чужди племена. Ама ние продължаваме да пазим... — И дообясни: — Пък и да не се вмъкне я пантера, я мечка... Затуй... — Той се позасмя: — Понякога и Свещения крокодил на Банао докопва я кокошка, я прасе, та и куче.

В този миг зърна пропъзлял по пода скорпион, едър колкото рак. С един удар на приклада го смаза:

— Опасни са проклетниците.

А отец Томас не се насищаше да пита:

— Помниш ли как е било тогава? Нападенията де?

Джалонг сви рамене:

— Аз — не. Но баща ми е разправял.

— Какво точно?

— Ами че... Всеки чужденец е враг... Всяко племе иска да унищожи чуждото.

— Защо?

— Че знам ли? Види се, само за главите.

— А месото на убитите?

— Не се яде! Табу! — Довърши мисълта си: — Колкото повече глави си събрал, толкова си по-почитан. А даякът живее само за едната чест.

Томас пошепна тихо:

— Все това. Все чувството за важност. И тук, и там, навред. — И сам си възрази: — Та нима при нас е по-различно? Защо разните му там наполеоновци, сталиновци, хитлеровци обявяват войни? Всичко си имат. Но не то им трябва. Искат слава. Все повече слава. Независимо

на каква цена. Тук туземците са режели по няколко глави. А онези... Не собственоръчно, но по тяхна заповед — стотици хиляди, милиони избити...

Джалонг го изчака да се изкаже и рече:

— Тогава и кампонгите са били други.

— Нали и сега има ограда от бодлив бамбук, оплетен с ротанг?

— Това е нищо. Тогава кампонгът е бил на хълма. Между бамбуковите стъбла натрупвали камъни. А кухините на коловете били натъпкани с пипер. Та като срежеш кола, пиперът да се посипе по очите ти.

— Химическа война! — подметна Томас.

Джалонг доби желание да продължи описанието при вида на проявения от новия му „брат“ интерес:

— Ако някой успеел да се прехвърли отвъд оградата, паднал в някой капан. Или заострени колове, или примки от лиани, или покрити с клони ями, където стърчали набучени копия.

— Тогава как са прониквали вътре?

— Даяките са смели, даяките са пъргави, даяките са хитри. Все някои достигали до хижите. Тогава подпорните стълбове били още по-високи. И докато опитвали да се покатерят по тях...

— Ами стълбите?

— Всяка вечер ги вдигали.

— Значи, непревземаеми крепости.

— Няма такива! Нападателят гледали всичко да стане толкова тихо, че никой да не усети. Някой успявал да стигне до покрива, там повдигал някоя дървена керемиди и изсипвал донесените в бамбукови гърнета зли мравки. Мравките почвали да хапят спящите. И в настъпилата суматоха проникналите в кампонга отваряли вратите на оградата и заедно с останалите воители нахлували в хижите...

Отец Томас скръсти ръце:

— Господи, Господи! Как си допускар и това?

Джалонг побърза да го успокои със сгърчено от погнуса лице:

— Сега, братко, вече не е така. Е, не сме станали братя със съседите си, както ни учиш ти, ама нали не си режем главите?

Махна с ръка и излезе на терасата.

Луната бе надзърнала иззад скупчените кичури на палмите и обливаше всичко наоколо със сребристия си блясък. И гланцираните

листа, и дървените керемиди, и бамбуковия плет. Дневните шумове отстъпваха място на нощните. Пищяха до оглушаване какви ли не насекоми, звънливо крякаха жаби: и в локвите, и по земята, и по дърветата. Грухтяха диви свине. Прегракваха нощни птици. Измучаваха прегракнало елени. Тук-там изпращяваше настъпена съчка (от кого ли?), откъртваше се клон — дали от собствената си тежест или от струпалите се отгоре му маймунки?

Джалонг метна през рамо пушката, най-голямата си гордост. И слезе по стълбата. Стълба — всъщност пак кол, само че с издялани стъпала, подпрян под ъгъл.

В краката му се заумилкваха няколко кучета. Тръгнаха подире му, сметнали, че отива на лов.

Отсреща, пред входа на Банао, се мярна някаква сянка. И изчезна.

Честно казано, Джалонг продължаваше да се плаши от дукуна. Почувствал бе злобата му, познаваше коварството му. Какво ли още му кроеше? Уверен беше само в едно — че няма да му прости. Щеше да му напакости. Но как?

Достигна портата на оградата. Провери дали е залостена добре. И нали не преставаше да си мисли за проклетия магьосник, нито чу шум, нито видя как кучетата се върнаха назад.

Даякските кучета не лаят. Затова не ги бива за пазачи. Те ходят на лов или хапят влезлите в селото чужденци.

Убедил се в надеждността на вратата, пазачът се обърна. И всичко му стана ясно. Врагове нападаха кампонга. Изглежда бяха разкъртили някъде оградата и сега тичаха да се покатерят по стълбите в хижите.

Отде можеше да допусне, че идваха да отмъстят за убитите от завладения от амока Дао жени? Такова безсмислено, жестоко убийство не се оставя без възмездие.

Той въобще не се замисли. Свали пушката и откри стрелба. Чуха се стонове, викове, проклетия. Неколцина се строполиха на земята в гърчове. Това не смути останалите. Те продължиха да се катерят към терасите.

Ала гърмежите на Джалонг бяха разбудили навреме съселаните му. Неразсънени напълно, те грабваха мандоутата и копията. Излитаха навън и пресрещнаха смело враговете.

Битката се разрастваше. Викове, крясъци, женски писъци! Внезапно, в разгара на боя, откъм гората проехтя мощен глас. Човешки, но с някакъв особен тембър, все едно рев на чудовище:

— Хора, спрете!

Те все едно не го чуваха.

— Спрете, ви казвам! Заповядвам ви!

И... Стана чудо...

Нападателят неочаквано се заковаха на място. Отпуснаха ръце, някои захвърлиха ножовете и копията си на земята. Лицата им загубиха свирепите си изражения. Замънкаха някакви нелепи обяснения. Заотстъпваха, сякаш едва сега разбрали, че са попаднали в чужд кампонт. Изглежда забравили за какво са дошли.

Ала съплеменниците на Джалонг не бяха забравили. Видели ги така объркани, без да разбират на какво може да се дължи това, се спуснаха отгоре им, като безпощадно съсичаха всеки, изпречил се пред тях. Това вече не беше сражение, а безмилостно клане.

Тогава гласът от джунглата прокълкна отново:

— Спрете и вие! Не виждате ли, че не се съпротивляват? — И натърти: — Назад! Всички в колибите си!

И те покорно сведоха рамене, обърнаха се и поеха към домовете си. Все едно нищо не бе станало.

Джалонг още не можеше да се опомни. Ясно му беше само едно — това беше магията на загадъчния орангутан.

— Еор! — провикна се той. — Ти ли си?

— Аз съм, не се плаши!

И в следващия миг се свлече от клона на манговото дърво, скочи тромаво на тревата и се запъти към него с клатещата си маймунска походка, опирайки се с ръце на земята.

Дойде и отец Томас, не по-малко потресен, не по-малко учуден от другите, които се бяха стълпили на терасите и гледаха с ококорени очи неочаквания си спасител.

Бяха разбрали. Ако не беше той, онези, враговете, както ги бяха изненадали, щяха да ги изколят до крак.

Отец Томас клатеше замислен глава:

— Такава мощ! Все едно бог миротворец.

Еор сви космати рамене:

— Това, което бях нарекъл психоскоп. Диадемата. Само че в случая с обратно действие.

Мисионерът, бившият студент електроинженер, не можеше да си го обясни:

— И аз като тези прости хорица бих го приел за магия.

— Освен да приема, то е предназначено и да предава. Излъчва биополе, което индуцира в мозъчните центрове химикоелектрични импулси, присъщи на всеки вид поведение. Мога да укротявам, мога да вбесявам. Ако поискам... — И добави: — Това е единственото оръжие, което имам право да употребявам.

Управление на поведението с електромагнитни импулси! Томас премисляше трескаво. Откъде му беше познато?

Но да. Доктор Делгадо вкарвал електроди в различните мозъчни центрове на бикове. Дори изнесъл спектакъл на сънародниците си. По заповед чрез радиопредавател, употребен като рапира, той възбуждал ту центъра на гнева и бикът налитал яростно, ту центъра на спокойствието и бикът идвал кротко при него.

Наистина апаратът на Еор представляваше доусъвършенствана идеята на Делгадо, само че без имплантирани в мозъка електроди. Само това — непосредствено въздействие с електровълни върху определени мозъчни центрове от разстояние.

Докато траеше разговорът им, даяките от колибите се бяха опомнили. Бяха осъзнали какво бе станало. И наскачали на земята, бяха подхванали своите бойни танци. Танците на победата! С размахани мандоута, с тържествуващи крясъци. А жените и децата ги подканваха отстрани, докато близките на пострадалите превързваха ранените или оплакваха убитите.

Еор рече:

— Да ги оставим! А ние да отидем другаде!

Излязоха. Седнаха върху повален бамбуков ствол.

Но воините спряха танците си, излязоха и те, обкръжиха Еор и двамата му приятели и проснали се по очи, замърмориха неразбираеми думи.

— Какво правят? — запита Еор.

— Благодарят ти, че ги спаси. Смятат те за дух покровител.

— Наистина — кимна Томас. — Притежаваш властта на бог.

Орангутанът отвърна смутен.

— Вие поне знаете, че не идвам като бог. А като равен сред равни. Разумен сред разумни. Не със силата, а с идеята. Моята идея е моята сила. У вас силата е все още на по-голяма почит, отколкото идеята. — Еор сви устни в тъжна усмивка: — Вече успях да схвана и това. При вас всичко е борба. Като при животните. С един стремеж: победа!

Томас отвърна:

— Такъв е редът в природата.

— Искаш да кажеш: на животните. А виж, при нас е друго. Ние не се месим в техните отношения. Само доказваме, че разумът превъзхожда първобитните природни закони. Че и етиката еволюира. Не знаем докога. Но... — Едва успяваше да надвика приветствията на тълпата: — Ще надживеете ли и вие това? Славословите победителя. И на мач, и на конкурс, и на война. Заради един щастливец си затваряте очите пред безброя на несполучилите нещастници. Ей с това се гордея. Че не допускаме победители. Дори във великодушието. За да няма победени. Кое то е равнозначно на нещастни.

Джалонг слушаше. И все не доразбираше нещо.

— Как ще оцелееш, ако не побеждаваш? Враг, пантера, крокодил...

Орангутанът ставаше все по-тъжен:

— Победа! Победа! Победа! На всяка цена! Това е то — предтечата на злото. На всяка цена... Това значи и с честни, и с нечестни средства.

Той се измъкна от множеството. Хвана се за клона, по който бе дошъл. И довърши:

— Това е едната от задачите на моето идване. Мисионер срещу победителите. Да изхвърлите от речника си тази проклета дума: „Победа!“.

Изкатери се пъргаво нагоре и се скри в гъстата шума.

ГОНИТБАТА

Рахман бин Абдул Субанто можеше да бъде напълно доволен. Гостуването му в селището се превърна в триумфално шествие. А то какво ти градче? Всъщност една китна градина, прорязана от нещо като улички, очертани с редици от кокосови палми, фикуси, банани, бамбук, по които се бяха увили безброй нацъфтели орхидеи, тук смятани за плевели. Рахман си бе помислил: колко ли би получил за всеки от тези разкошни плевели, ако успееше да ги изнесе в Европа или Америка?

Зад тези колони в зеленината се гушеха туземните хижи, заслонени от избуялите папай, манго, касава (маниока), ананаси, батати и какво ли не. Не градче в джунглата, а ботаническа градина, събрала екзотиката на целия свят.

Приветливите жители го бяха посрещнали така, както навярно не бяха посрещали и дядо му, султана. С песни, танци, радостни възгласи, които го съпровождаха през цялото му пребиваване тук.

Възхваляваха го не само редовните му доставчици, на които той раздаваше полагащата им се част от печалбата като дивиденди. Възхваляваха го като че ли най-вече бедняците, които всъщност нямаха какво да му продадат, а той бе изсипал и върху тях своята щедрост.

Рахман нямаше нужда от пари. Имаше нужда от слава, от възхищение, от обожание. Печалба за себе си не оставяше. Имаше си всичко, което му бе нужно.

Освен справедливите доплащания и подаръците бе уредил за населението и безплатни театри на сенките, любимите индонезийски представления. Бе им прожектирал цял ден задъхващи уестърни, тъй подходящи за темперамента на местните хора.

И най-важното — правеше се, че не забелязва проявите, които неговата религия забраняваше. Накрая ги бе оставил да се отдадат на своето племенно развлечение — надпиването с оризова ракия. Докато се строполят безсилни на земята. Ако ли пък някой почваше да

буйства, другите, по-трезвите, го връзваха за някой кол и го оставяха там, докато се укроти.

Настроението му не можа да развали дори суматохата при посрещането му на поляната, която бе послужила за аеродрум на хеликоптера му.

Телохранителите му бяха докарали петима даяка с вързани отзад ръце. Заранта не друг, а местните жители ги бяха заловили. Даяките поначало не понасят чужденци. А тези бяха слезли от прауто си и без да подозират, че са проследени, се бяха отправили към същата поляна и на туй отгоре се бяха покатерили по дърветата със сумпитани и колчани отровни стрели.

Рахман не ги разпитва. Даяките са упорити. Издръжливи на всякакви изтезания. Нищо нямаше да научи от тях. Пък и много-много не се интересувахе. Цялата област гъмжеше от негови врагове, които не можеха да му простят, че ги бе лишил от сладките печалби. И които мечтаеха да го няма, за да потекат отново реките от пари в джобовете им.

При това знаеше как действа на тълпата великодушието. Реши да се покаже великодушен. Заповяда само да начупят сумпитаните им и да изгорят отровните им стрели, след което да потопят прауто им, а тях да изгонят от селището. Само толкова!

Всъщност това наказание не беше по-леко. Обезоръжени, без превоз трудно щяха да се измъкнат от прегръдката на джунглата. Пък ако успееха, надали друг път щяха да замислят подобна глупост.

Сега всички, които можеха да се държат на крака, бяха излезли да го изпратят. В такава плътна тълпа, че телохранителите едва успяха да ги избутат назад, за да може машината му да задвижи витлата си.

Ето, моторът увеличи оборотите. Наоколо се разхвърчаха сламки и отнесени от главите шапки. После машината се отлепи от земята. Все по-нагоре и по-нагоре!

Тълпата под него издребня. Вече не беше множество хора, а сякаш разтревожен мравуняк. Пък да си признае, и той така си представяше хората — тези, които си въобразяваха, че ги обсипва с благодеяния. Не повече от мравки, които бяха нужни за великата цел на живота му, без да съзнават това.

Смяташе, че не се лъже. Спечелил бе хората. Това е политиката. Можеше да ги поведе. Само трябваше да улучи подходящия за това

момент.

А и новината, която научи, не беше за пренебрегване. Някакъв заблуден геолог, когото туземците спасили от гладна смърт, бил открил наблизно платинови залежи.

Ако Рахман почнеше да ги разработва, с доходите от тях можеше да привлече още повече хората. Да им осигури нови доходи, дори известно благосъстояние. Да ги привърже още по-силно към себе си.

Той направи няколко кръга над ликуващата тълпа за сбогом, след което пое по обратния път.

От високото всичко изглеждаше малко. Дребни бяха и дърветата на джунглата. Сякаш не гигантски фикуси, железни дървета, палми, а избуял мъх, сред който като бронзова лентичка се гънеше реката в безбройните си разливи, задънени ръкави и меандри.

Така изглежда светът и на самия Аллах. Мъх, сред който щъкаха невидими оттук зверове, птици. И хора. Хора като мравчици!

През грохота на витлата той не ги чу. Не ги и видя. Бяха се появили зад него. Усети ги може би с някакво тайнствено шесто чувство.

Извърна рязко глава. Наистина, преследваха го. Четири вертолета, навели леко корпуси, се бяха спуснали подире му.

Мисълта му работеше трескаво. Той наведе лоста, натисна газта. Машината се стрелна напред с максимална скорост.

Преследвачите също ускориха ход.

Някога Рахман беше служил като военен пилот. И то на машина от този тип. Познаваше отлично възможностите ѝ. Не бе забравил и правилата на боя.

Рязко намали оборотите, почти загаси мотора. Апаратът сякаш пропадна, хлътна надолу към надигащата се разлюляна от мусона гора, отдалеч наподобила изкласила оризова нива. Надяваше се преследвачите да го подминат. И той да се окаже зад гърбовете им. Предимството е на този, който е отзад.

Скоро се убеди, че не са новаци. Те свиха малко встрани и повториха маневрата му.

Джунглата се надигна отсреща като зелено море, готово да ги погълне. Рахман почти се гмурна в това море. По-право спусна се досами реката, залъкатуши над нея между отвесните ѝ брегове, досущ наподобила зелено ждрело.

Преследвачите закръжиха над него. Не посмяха да слязат толкова ниско. Пък и без това вече имаха предимство. Картечниците им зачаткаха. През воя на перките гърмежите не се чува. Видяха се само огънчетата от дулата.

Ха сега, Рахман, покажи вещина!

Той отново натисна газта до краен предел. И хеликоптерът му рязко се вдигна нагоре, право срещу бълващите огън машини. Зачатка и неговата картечница. Този изненадващ контраудар посмути нападателите. Те се пръснаха, объркани от неговия устрем. Оръжията им замлъкнаха за малко. Но достатъчно да му позволят да продължи полета си нагоре. Нагоре-нагоре! Усетът му като че ли не бе го измамил.

Оказа се, че „таванът“, височината, до която можеше да стигне неговият апарат, превъзхожда техния. Въпреки това, на няколко метра под него те продължиха да следват курса му, предугаждайки всяка негова нова бойна хитрост. Наистина, не стреляха, да не хаят муниции. Но го следваха. Докога ли?

Рахман мерна бегло скалата за бензина. Намаляваше. Нямаше избор. Той поначало беше човек на риска. А и вярваше, че Аллах помага на смелите.

И ето, отново рязко наведе лоста. Върхлетя срещу враговете почти на таран.

Оръжията отново изплезиха червените си езичета. Враговете отстъпиха смутени пред неочакваната му атака. Той се шмугна сред тях и отново се стрелна напред, почти над горските върхари.

Изглежда, не само неговото гориво беше на привършване. Забавиха скоростта си и те.

Готов беше да повярва, че ще ги изпревари, че ще им се изплъзне. Уви! Този път не успя.

Не разбра кога го бяха улучили. Почувства само как кабината се завъртя около оста си, все едно понесена от вятъра яворова крилатка. Бяха раздробили опашното витло, стабилизатора на хеликоптера. Оставаше съвсем безпомощен.

Четири вражески апарата върхлетяха насреща му като настървени гигантски водни кончета. Куршумите им зачаткаха по корпуса.

Рахман спусна отвесно машината си. Нямахме време да избира място за кацане. Отдолу се надигна някаква полянка. И хеликоптерът му се строполи върху нея. Ала не се запали. Не се смачка. Пилотът по чудо не се преби. Дори успя да се овладее и да обърне нагоре картечницата си. Но и онези не преставаха да го обсипват с град от куршуми.

В този миг стана нещо изумително. Враговете прекратиха обстрела. Закръжиха плавно над него. Дори се разлюляха в знак на поздрав.

Рахман не се и опита да си обясни на какво се дължи промяната в поведението им. Натисна още по-уверено спусъка на картечницата. Ето, улучи единия! И той, обхванат от пламъци, се стрелна, проточил черна диря от дим към далечината.

Сега и вторият! Той също се оттегли, повлякъл подире си димяща опашка.

Третият и четвъртият въобще не се опитаха да окажат каквато и да е съпротива. Понесоха се по обратния път. И скоро изчезнаха от поглед.

Рахман побърза да се измъкне от кабината, защото хеликоптерът му всеки миг можеше да избухне в пламъци. Хукна да избяга по-бързо от опасната близост.

Тогава видя... Това направо го зашемети. Хора, а между тях крачеше, по-право тътрюзеше се на четири крака, едър орангутан. И тъкмо той, орангутанът, не хората, заговори:

— Ранен ли си?

Говореща маймуна! Ей това скова езика му.

Ако беше маймуна, не биваше да говори. Освен ако не беше самият Шейтан...

— Виждам — обади се мисионерът, — здрав е. Само объркан от преживяното.

Рахман успя само да промълви:

— Вода!

Томас се обърна към него:

— Ела, братко! Ще ти дадем и вода! И храна! Успокой се!

Но как да дойде. Хората, чужденци, явно не бяха врагове. Но... тази маймуна!

Еор, орангутанът, поклати глава:

— Аз обезвредих враговете ти. Защо продължи да ги обстрелваш? Та се наложи и теб да укротявам.

Рахман се досети. Наистина, беше спрял стрелбата преждевременно. Можеше да помете и онези двамата, които се измъкнаха. А не го стори. Какво му бе попречило? Някаква чужда воля като че ли се бе намъкнала в неговата. Бе я сковала.

Опита да се оправдае:

— Те ме нападаха първи. А който се осмели да се задява с Рахман бин Абдул, не може да чака пощада!

Орангутанът пак въздъхна:

— Колко злоба наистина! Колко злоба!

— Това не е злоба! — възрази поопомнил се Рахман. — Такъв е светът. Или те мен, или аз тях! Зъб за зъб, око за око.

Този път Еор се обърна към мисионера:

— Ще му кажеш ли: „Който вади нож, от нож умира?“ Или...

— Нали допреди малко за това разсъждавахме? — рече Томас. — Не са достатъчни проповедите. Ако няма нож, никой няма да убива. Затова да не правим ножове!

Намеси се и Джалонг с простата логика на дивака:

— Тогава със сумпитани.

— Ще ги начупим.

— И с прост кол може. И с камък. Искаш ли да убиваш, ще намериш с какво...

Еор показва големите си зъби:

— Той е прав. Не са виновни оръжията. Виновна е стръвта за убийство. Не притъпим ли нея... — Почти прошепна: — Затова съм дошъл при вас. Да притъпя тази стръв.

— Как? — рече Томас.

— Засега с диадемата на челото ми. С нейната сила. Ако вашите учени я имаха, биха я нарекли „пасифер“ — миротворец. — И посочи Рахман: — Както усмирих неговите преследвачи, както усмирих и него. Мощта ѝ е достатъчна да се справи с цели армии.

Рахман гледаше слисан. И възбуден.

Това колелце — да се справя с цели армии! Който го притежава...

Гибоните бяха подхванали ежедневно си концерт. Съвсем наблизо по клоните на дърветата се премятаха веселите акробати —

макаците. Заскрибуцах цикадите.

— За днес стига! — рече Еор. — Хайде, всеки у дома си! До утре!

Хвана се за една лиана и се покатери пъргаво нагоре.

Томас и Джалонг подканиха случайния си гост:

— А ти — с нас! В кампонга!

Ала той мислеше друго:

— Не, не! Аз трябва да се махам оттук! Вие ще ми помогнете! Подгответе едно прау! И ме откарайте към крайбрежието!

Еор го бе чул отгоре. И се провикна:

— Никакво пътуване! Никой, който ме е видял, не бива да отива другаде! Да не се разприказва. Докато си свърша работата, и ти ще останеш тук!

Рахман се слиса. Какъв беше този звяр? Да заповядва на хората. Същински Шейтан.

Да остане тук като затворник. Докато го чакат толкова важни дела.

Не опита да разубеди двамата си спътници, в случая — направо стражи. Волю-неволю трябваше да се подчини! И не само заради забраната. Имаше и друго — тази странна „диадема“ го беше замаяла. Все едно го беше хипнотизирала.

Диадемата — тъкмо това, което му трябваше... За великата цел.

ТРЕВОЖНИ ПРЕДЧУВСТВИЯ

Посланието на Еор получи различен отзвук между учените, пък и сред цялата общественост. Особено сред учените. От самото начало те се разделиха на два противоположни лагера. Едните допускаха, че това не е изключено. Толкова интересни проблеми поставяше, и то с такава убедителност, че не биваше да бъде пренебрегнато.

Другите напротив, виждаха един обикновен блъф, една от честите шеги, които някои шегобийци си правеха с колегите, като избираха най-пиперливите теми на съвременността. Възраженията им изглеждаха непохватими.

Първо: дори със скоростта на светлината никой звездолет не е способен да транспортира на Земята въпросния мозък за по-малко от десетки години. Пък и тази Алфа Центавър D. Защо досега никой телескоп не я бе забелязал?

Ала Стив Макгил не се поколеба. Усетът му не го мамеше. Убеден беше, че не е шега, че не е никакъв блъф. Цял ден и цяла нощ премисля чутото по радиото, прослуша няколко пъти записа му. И на другата заран, след една от многото си безсънни нощи, свика главните си експерти на консулт.

Неговите консултации се провеждаха под особена форма. Събрани в кабинета му в небостъргача, където той никога не ходеше, петимата съветници, безспорни капацитети в своите области, разговаряха с него, без да го виждат. Само чуваха гласа му, докато в същото време той можеше да ги наблюдава през видеофона. Да слуша отговорите, да следи поведението, жестовите, най-слабите им мимики.

Не биваше да им се показва. Обезобразеното му лице не вдъхваше никакъв респект, а той особено държеше на това. „Човекът, който се смее“ не предизвикваше сериозни мисли у събеседниците си. Изкривеното му лице събуждаше ако не насмешка, то най-малкото разсеяност.

Те бяха свикнали с този начин на работа. Затова не се притесняваха от това, че са наблюдавани и само чуват гласа му. Знаеха,

че този глас говори винаги сериозно. Въпреки че си представяха през какви усмихнати устни излиза.

Макгил не ги остави да чакат. Не си губеше времето, не обичаше да губи и времето на другите. Защото тяхното време създаваше богатството, крепеше мощта му.

И той започна начаса:

— Господа, вие всички сте чули или поне прочели посланието на пратеника от Алфа Центавър D?

И петимата насреща му в екрана кимнаха утвърдително.

— Налага се да обсъдим този въпрос. С подобаващо внимание.

Нито той, нито те се съмняваха в това. Той не ги занимаваше с дреболии.

Макгил постави ребром въпроса:

— Искам мнението на всеки от вас за случая! Смятате ли, че заслужава вниманието ни?

Първо се обърна към Норман Сингер, особено сведущ във възможностите на човека за пребиваване в космически условия:

— Първо. Да си обясним вероятността за достигане до Земята на подобен звездолет.

Сингер опипа смутен чело:

— Не съм убеден в съществуването на планети край тази Алфа Центавър D, камо ли на скрила се зад нея нейна сестра. Ако е звезда от слънчев тип, защо нашите апарати не са регистрирали гравитационното им влияние?

Макгил го прекъсна:

— Може да са малки и на по-значителни разстояния от нея.

— Не е изключено. Но отдалечеността? Дори със скоростта на светлината това изглежда неправдоподобно. Засега приемаме, че никое материално тяло не може да достигне тази скорост. Ще са нужни стотици и повече години, дори при най-съвършена техника.

— Значи — продължи Макгил, — остава да приемем споменатия в посланието принцип. „Хроналните аномалии“.

И се обърна към другия съветник, физика Пауърс:

— Вашето мнение?

— Математически е възможно. По каквата логика допускаме разширяващата се Вселена, свиващата се Вселена, пулсиращата Вселена. Както допускаме космическите струни, черните дупки,

изкривеното пространство, времето с обратен знак, магнитния монопол и безброй други теории.

— Заключение ви?

— Авторът е запознат с тези хипотези. Само че...

— Само че...

— Не знам доколко са реални.

— А вие, мистър Джонсън — обърна се Макгил към съседа му.

Джонсън, специалистът в енергетиката, вдигна рамене:

— Никой не спори, че цялата енергия, получавана на нашата планета, произхожда от Слънцето. Само че след безброй сложни преобразувания, които намаляват многократно коефициента на полезното действие. Така поставен въпросът, можем да наречем и нашата енергетика фотонна. Но...

— Какво?

— Прякото ползване на фотоните изглежда неосъществимо. Ние боязливо опитваме да навлезем и в тази област. Лазери, световоди, фотоелементи и други. Обаче да задоволят всички енергийни нужди на една суперцивилизация... Хм...

Това „хм“ значеше много.

Макгил се обърна към следващия съветник:

— Мистър Орловски, смятам, че още е рано да навлизаме във вашата област.

Орловски беше специалист по социология и етика.

— Аз не съм съвсем сигурен — рече той, — че винаги развитата в техническо отношение цивилизация се придържа към посъвършена етика. Пример: Римската империя, хитлеризмът, сталинизмът... Преди това е нужно да чуем какви са техните постижения. Авторът на посланието би могъл да спомене поне някоя от безбройните утопии, които жадното за справедливост човечество е измислило.

Петият беше Сюн Уан, привлечен неотдавна от родината му в института.

Макгил заговори по-замислен:

— Нашият разговор е изключително важен. Ще анализираме само едно негово изречение: „Пренесен беше само моят мозък“. Добре, разбирам съображенията му. Това е много повече от нашия метод за замразяване на цялата глава. Но как е постигнато?

— Няма и намек за това.

— А вие? Каква хипотеза можете да ни предложите? Да се запази неувреден мозъкът в продължение на толкова години. И след това да се възстанови изцяло психичната му дейност. Ясно, анабиоза. Но от кой вид? Анхидробия? Криолизиране? Или нещо друго, неподозирено?

Сюн Уан присви очи:

— Нека да си представим условията, при които апаратът пътува. Това е междувъздушното пространство на абсолютния студ. Има ли смисъл да се използва друг агент, освен самия студ? Да се хаби и без това недостигащата енергия за поддържане на по-висока температура...

— Искате да кажете?

— Единствено дълбокото замразяване. Както сме почнали и ние. Но... доведено до съвършенство. С изключително сложни технологии, както при изстудяването, така и при обратния процес.

— Теоретично допустимо ли е?

— Теоретично — да! Кората на главния мозък и сега се оказва най-издръжлива на преохлаждане. Повтарям — допустимо. Повтарям — допустимо. Но само като теория. Защото е съпроводено с такива непреодолими трудности, каквито не мога да си представя. Подготовката за операцията (химикали, ензими, хормони), вида на криопротекторите, процесите на размразяването. Ние едва запазваме жизнеността на консервираните органи в течен азот. И то при минус сто и шестдесет градуса. Какво ще стане при абсолютната нула?

Макгил нямаше нужда повече от техните съвети. И заговори решително:

— Излишни са повече мотиви. От думите ви мога да направя един-единствен извод. Изключено е осъществяването на такъв проект дори от галактична цивилизация, т.е. от третия вид.

Сюн Уан опита да смекчи заключението:

— Аз не исках да кажа точно това.

Но Макгил го прекъсна:

— Като истински учен вие се въздържате от безусловното отричане. Истинският учен никога не е категоричен. Той допуска и другата истина. Но аз, обикновеният човек, мога да правя всякакви заключения. — И отсече: — Безсъмнено, блъф!

Гласът му стана още по-решителен:

— Длъжни сме като специалисти да предупредим обществото, цялото човечество, Обединените нации, че имаме работа с опитен измамник. Целта му не ни е ясна. Но надали е тъй безкористна. Кой знае дали няма да прибегне до шантаж. — Вече заповядваше: — Вземете мерки нашето становище да бъде популяризирано. Да бъде организирано публикуването на колкото е възможно повече отрицателни статии. И от колкото може по-големи авторитети. Хоноруването на такива публикации ще поеме нашата фирма.

В последните му думи не пролича никаква ирония:

— Всъщност това е и вашето убеждение, нали? Действайте по съвест!

Съветниците му се спогледаха неуверено. Но нямаше какво да сторят. С него не се спореше. Заповедите му само се изпълняваха.

Екранът угасна. Стив Макгил се отпусна в стола.

Те все още се колебаеха. Ала той не се колебаеше. Усетът, предчувствието му, ако щете, му нашепваше, че не е блъф.

Всички намеци в посланието бяха научно правдоподобни. Не противоречаха на никакви природни закони. Кой преди петдесетина години е допускал, че човек ще стъпи на Луната, че ще бъдат присаждани сърце, бял дроб, черен дроб, бъбреци. А ето...

Но се налагаше да убеди другите, че това не е възможно. Заради бизнеса. Ако въпросният другопланетянин наистина съществуваше и успееше да се свърже с учените на Земята, това щеше да означава направо разгром за Стив Макгил. Защото неговата технология, в която той поначало не вярваше, щеше да се окаже не само остаряла, но и безсмислена. И тогава кой знае кои фирми щяха да се възползват от звездния патент? И да завладеят пазара.

А Макгил нямаше нищо друго. Освен своя бизнес. Освен самочувствието, че е единствен в своята област. Най-богатият, най-влиятелният, най-важният...

Той включи видеофона на секретаря си.

Младият човек отсреща едва не скочи прав, когато чу гласа му:

— Мистър Макгрей, изключително важна задача!

— Слушам! — отговори по войнишки секретарят.

— Предайте на всички наши представители в Източното полукълбо...

Стационарният спътник, който беше препредал посланието, се намираще в орбита тъкмо там.

Макгил повтори:

— Предайте им... Да организират денонощно дежурство с радиопеленгатори, за да установят координатите на предавателя, който излъчва посланието на пришелеца.

— Но нали...

— Такъв не съществува, знам. Но трябва да открием измамника, за да го изобличим пред обществото. В противен случай ще пострада репутацията на фирмата ни.

Секретарят вече се бе поопомнил:

— Тъкмо щях да ви уведомя. Индонезийски вестник информира, че някои радари са засекли странен летящ обект, който паднал на остров Борнео. Но не е сателит, не е и метеорит. Кацането му било лъкатушесто. И загатват за летяща чиния.

— Добре! — рече Макгил. — Да съсредоточат наблюденията си там!

И дообясни:

— Той не е повторил излъчването си. Но аз съм сигурен, че ще го повтори. И именно при този втори опит трябва да бъде засечен! Ясен ли съм?

— Напълно ясен, мистър Макгил! Пристъпвам веднага към изпълнението на заповедта ви.

Шефът отново изключи връзката.

Трябваше да го открие! На всяка цена! Ако се окажеше злонамерен шегобиец, да го компрометира. Ако ли пък... Ако ли пък е истински... Тогава трябваше със светкавична операция да го залови. Преди Организацията на обединените нации да се организира за търсения контакт. И да му предложи сделка, по-право да го изнуди, че ще го унищожи, ако не му разкрие патента си. Ако ли, уви, се окаже несговорчив, наистина да го смаже.

Не му изглеждаше опасен. Същество с такава етика, за каквато загатва, безсъмнено е достатъчно наивно. Етика и наивност се покриват изцяло. Макгил се надяваше, че ще успее да го придума. Или най-малкото — да унищожи и апаратурата му, и него самия. Та да няма кой да се възползва от познанията му.

Макгил не се интересувахе от велики контакти. Интересуваше се единствено от бизнеса си.

ГОРСКАТА УСОЙНИЦА

Рахман бин Абдул Субанто беше достатъчно находчив и енергичен, и изобретателен. При това и достатъчно хитър. Ако искаше, все щеше да намери начин да се измъкне от положението, в което беше изпаднал. Ех, не истински пленник, но заложник положително.

За него това бездействие в даякското село беше непоносимо досадно. Ходеше на лов наистина, но без никакво удоволствие. Свикнал беше да лови хора, да се бори с хора, а не с глигани.

Стоеше тук само за едно. От съзнанието му все не можеше да избледнее образът на онова чудновато колелце върху челото на още почудноватия орангутан. Диадемата — както я наричаха.

Арабите смятат, че прокълнатите от Аллах хора се превръщат в маймуни. Да приличат едновременно и на човеци, и на Шейтана. Ала той беше достатъчно трезвомислещ. Не беше дело на Шейтан това. Имаше нещо друго. Може би, пък защо не, беше прав този Еор, който настояваше, че е прелетял от друг свят. Защо не? Щом хора бяха подскачали по лунната повърхност.

Не го интересуваха самият Еор, не го интересуваха етичните му проповеди, не го интересуваха фотонната му енергия. Мислеше само за „диадемата“. И за изключителната мощ, която тя можеше да даде в ръцете на един амбициозен и интелигентен човек. По желание и само за миг да укротяваш най-настървените врагове: и хора, и зверове. Какво повече му беше нужно?

Затова направо се бе присламчил, без да го канят, към двамата почитатели на орангутана — Джалонг и мисионера. Мъкнеше се с тях, уж слушаше смайващите разкази за неговата планета, преструваше се на прехласнат пред нравствените му поучения, клатеше глава, цъкаше с език. Но колкото и да се мъчеше, все не можеше да откъсне поглед от могъщата диадема, или както я наричаше Еор — „пасифер“.

Еор мечтаеше с нейна помощ да възцари мир на Земята, Рахман пък си бе наумил нещо по-особено. И за да осъществи новата си цел, трябваше да придобие това всемогъщо колелце. На всяка цена!

Тримата пак гостуваха на орангутана. Седяха на дънера и си приказваха.

Мъглата още не се бе вдигнала. Замрежваше със сребристото си було безредната плетеница от дървета: железни, карамфилови, канелени, фикуси, мускатни и какви ли не, омотани с ротанг, цисуси и безброй други лиани, всички обрасли, все едно тапицирани с мъхове, папрати, орхидеи. Мъхове дори по листата. Струва ти се, че не се намираш в обикновена джунгла, а в някаква подводна пещера, замрежена с най-причудливи ресни от водорасли.

Приказваха си. Естествено — все за етика.

Отец Томас беше ненаситен. Питаше, питаше...

По едно време Еор рече:

— Моят „психоскоп“ разчита чувствата на всеки от вас. И твоите.

Той посочи мисионера.

— И твоите...

Отнасяше се за Джалонг.

— И твоите...

Рахман настръхна. Дали наистина притежаваше тази свръхестествена сила? Досещаше ли се какви мисли витаят в главата му? Какви намерения...

Но Еор вече не гледаше към него. Обърнал се бе пак към Томас:

— Не знам само биографиите ви. Това „психоскопът“ не може да разчете. — И се приведе: — Приятели сме. Нека да си кажем всичко! Например ти, отче. Как така с твоята интелигентност си станал мисионер и си се заврял в пущинака, вместо да създаваш блага за хората. Не само материални, но и духовни.

Тъжна полуусмивка плъзна по лицето на мисионера. Той вдигна рамене:

— Прецених, че тук, при тези безпросветни хора, ще бъда полезен. И ти си мисионер, нали? Както виждам, и вашето общество не изпраща на такива мисии полуинтелигенти. Изпратило е, по-право ти сам си пожелал, една от най-подготвените си личности.

— Това не е достатъчно! — кимна Еор. — Има и някакви лични причини. Нещо в теб издава една постоянна непритъпена болка. — Прекъсна се сам: — Ако толкова боли, да не я човъркаме!

— Вече я разочвъркахме — рече Томас. — Тя не е нито тайна, нито престъпна, та да се срамувам от нея.

И след кратко замълчаване, като че ли да посъбере разпокъсаните си мисли, продължи:

— Наистина, някога се стремях към други неща. Бях студент, студент електроинженер. Предричаха ми добра кариера. Тъкмахме се да сключим брак. С Джейн. Хубава, а изглеждаше и влюбена в мен.

— И?

— Тогава имах още една страст. Мотоциклетните състезания. Няма защо да скромнича. Бях от най-добрите. За този спорт са необходими само две качества: бързи рефлексии. И... — Той се усмихна: — И слабо въображение. Неспособност да си представиш какво може да ти се случи. Не само по твоя вина. А какво могат да ти направят другите. Забравяш, че и те ламтят за същото — да спечелят.

— Авария? — запита Рахман.

— По-гадно! Умишлена катастрофа. Имах сериозен съперник. Зигфрид. Като митологичния герой. Зигфрид ван Фелдеке.

— Какво? — втрещи се Рахман. — Зигфрид ван Фелдеке?

— Да! Какво чудно има в това?

Рахман може би не трябваше да се издава, но вече беше късно да замълчи:

— Защото той беше един от тези, които ме преследваха с хеликоптерите. Контрабандист на животни.

Сега беше ред на Томас да се изненада:

— Зигфрид! Тук, на острова?

Но скоро се овладя:

— Вече всичко е минало! Не ми напомняй за него!

Намеси се и Еор. Почувствал бе мъката в душата на новия си приятел:

— Наистина, забрави! Разказвай какво стана по-нататък!

Мисионерът, бившият мотоциклетист, отпусна ръце:

— Жестока надпревара! Аз все водех. Но и той не изоставаше. Все до задното ми колело. Натискахме газта и двамата. Вече наближавахме финиша... а наградата беше голяма.

Той въздъхна:

— Какво да ви разправам? Все така, той до задното ми колело. И... Внезапно направи рязък завой. Нарочно, обикновен трик. Леко

бутване на моето задно колело. И понеже тъкмо това не предвидих, изпуснах управлението.

— После?

— Събудих се в болницата... И... още една година все там... Гипс. Системи... Рехабилитации... Изписаха ме уж оздравял. Но с корсет. Гръбнакът не издържа без неговата помощ... и досега...

Едва сдържа бликналите в очите му сълзи:

— През цялото време Джейн не ме посети, не ми се обади дори. Бог е казал: „Не съдете, за да не бъдете съдени!“ И аз не я виня за нищо. Защо ѝ е един инвалид? Предпочела другия, Зигфрид...

Рахман се бе вживял в тъжния му разказ:

— И ти не направи нищо? — И продължи разгорещено: — Щях да ги разстрелям! Начаса!

— Защо?

— Как защо? Да запазя честта си.

— Това ли изисква честта? — намеси се Еор.

— Да! Да знаят, че с мен не могат да се подиграват.

Еор като че ли го предизвикваше:

— Защото си повече от другите. Така ли?

Рахман не обичаше да го подчертава. Този път се изпусна:

— То се знае, повече съм! Аз съм внук на султан.

— Чувство за важност?

— Всеки има такова чувство.

Еор за кой ли път поклати глава:

— Все това първично чувство за важност! Вашето проклятие!

Томас не разбра веднага:

— Защо пък проклятие?

— Защото всичкото зло като че ли идва от него. Имаш жена. Как така ще те напусне? Ще уязви чувството ти за важност. Някой ти пречи да забогатееш. Запалваш му магазина. Защото богатството е средство за важност. Ти... — И се обърна пак към Томас: — Ти си щял да спечелиш състезанието. Не само парите. И другото. Ще бъдеш пръв. А той — втори. Никой не понася да бъде втори. Вашият пълководец от древността го е казал: „По-добре пръв на село, отколкото втори в Рим!“. Може ли това да се изрази по-ясно? Притежавал славолубецът всичко: богатство, влияние, блясък, жени. Но искал да бъде пръв. И станал. С подлост, с убийства, с военни походи.

Беше почнал. И не можеше да спре:

— Не толкова икономиката. Не толкова пазарите. Човешките войни най-често се предизвикват от това животинско чувство. Как така владетел само на една страна? Защо не и на съседната? И на третата? И на четвъртата? Защо не и на целия свят?

— А войните за правата вяра? — избухна Рахман.

— Също! Да наложиш своите разбирания над другите. Да ги подчиниш на своите убеждения. Да им покажеш, че си по-важен.

И ги изгледа почти съжалително:

— Проучил съм историята ви. От древността до днес. И все това. Александър, Цезар, Наполеон, Хитлер, Сталин. Имали са всичко, повече от всичко, което е нужно на един човек. Но искали още. Да докажат, че са повече от другите.

Томас отново пошепна откъс от Евангелието:

— Който е безгрешен, нека пръв хвърли камъка! Нима аз бях светец? Кой ми даваше право да съдя другите?

Еор слушаше внимателно. Но, изглежда, в съзнанието му бе останало само Исусовото поучение: „Не съдете, за да не бъдете съдени!“. Почти прошепна:

— Не приемам пасивността на твоята религия. Ние имаме същия нравствен закон, само че в друг смисъл: „Съдете себе си! Безпощадно! За всяка слабост!“ Прекалено е пасивна. Само забрани: „Не убивай! Не кради! Не лъжесвидетелствай!“ Все табути. Подобно на наказателен закон.

А мисионерът, вече почнал, не можеше да спре:

— Жертва на неправдата, реших да се посветя на борбата срещу нея. Това пасивност ли е?

И малко неловко, поглеждайки с извинителен израз към Рахман, додаде:

— Смятам християнските норми за връх на нравствените постижения на човечеството. Бях споменал най-убедителната: „Не прави на другите това, което не искаш да правят на теб!“. После: „Прощавай на враговете си!“.

Еор пак се обади:

— Виж, при вас този призив е оправдан. При толкова злоба. Тук като че ли смятате всеки срещнат за враг. А у нас няма нужда от това. У нас никой няма врагове.

— Как така? — намеси се и Джалонг. — А този, който иска да ти отреже главата?

— Бях споменал: „Най-голямото щастие е да направиш добро на другия. Който и да е той“. Вие! — той посочи с поглед Томас и Рахман. — Вие очаквате за добрите си постъпки да попаднете в Рая, нали? А всъщност знаете, че няма Рай, че няма Ад. Трябва да се разбере само едно — етиката е цел, а не подмазване пред Всемогъщия Бог, който иначе ще те накаже.

Рахман, като истински мюсюлманин, не можеше да приеме тези богохулни слова. Но не знаеше как да им възрази.

Еор продължи:

— Повтарям, вашата етика е пасивна. Несъпротивление на злото. „Ако ти ударят едната буза, предложи и другата!“. Активното начало във вашия свят е злото. Понякога за добър минава апатичният, ленивият, безразличният. А не този, който съзнателно иска да прави добро. Все повече добрини.

Рахман не внимаваше много в мъдруванията им за етиката. Той си имаше своя етика. Не му трябваше чужда. Нравствените норми налага този, който владее силата. Може там да е различно, но тук все още е така.

Наоколо джунглата дишаше с пълни гърди. Шумолене на листа, кършене на вейки, папагалски крясъци, маймунски подвижвания, жужене на пчели и бръмбари. Пред краката им две нравешки армии се бяха вцепкали в смъртен бой. С такова настървение, каквото трудно можеш да допуснеш за тези незначителни твари. И се унищожаваша взаимно.

— Такива сте и вие, хората! — подметна Еор.

Замълчаха и тримата. Вярно беше, разлика нямаше. Все същото.

Внезапно от гъсталака изскочи брадата свиня. Втурна се към хората, като че ли не ги забеляза. Какво ли я бе уплашило толкова? Пантера? Човек?... Не можаха да разберат.

Необикновенният орангутан трепна при това неочаквано нападение. Отстъпи крачка назад. Маймунската предпазливост бе надделяла. И изохка от болка.

В следващия миг Джалонг се метна напред и замахна с мандоуто. Главата на змията отскочи, отделена от извиващото се тяло. Но беше свършила гибелното си дело. Беше инжектирала отровата си.

Джалонг пребледня:

— Горска усойница! — задъха се той. — От най-отровните! Най...

Еор се сгърчи от непоносимата болка в ухапаната пета. Опитваше се да се овладее, личеше си, дори зъбите му проскърцаха от напрежение. Подпря се на дънера.

Петата му бързо се подуваше. За секунди. Под кожата се натрупаха сини кръвоизливи.

Пръв се опомни отец Томас:

— Джалонг, тичай у дома! Знаеш къде е чантата с лекарствата. Донеси я! Веднага! — И подвижна подире му: — Веднага!

Рахман също бе слушал за тази зловеща змия. Понякога смъртта настъпва след броени минути.

Еор се хвана за гърдите. Артериите на врата му се издуха, запулсираха ускорено. Прилоша му. Взе да повръща. Явно отровата бързаше да покаже злотворната си мощ.

Объркан, потресен, мисионерът се суетеше около пострадалия. Опитваше се да пристегне крака му с кърпа над глезена. Поне донейде да забави проникването на отровата към сърцето.

Напразно! Еор изстена. И загуби съзнание. Просна се възник сред тревата.

Рахман, не по-малко разстроен от другите, стоеше вцепенен на мястото си. Бездеен. Убеден, че не може да помогне. Такава е била волята на Аллаха.

И случайно видя, че „диадемата“ се изхлузи от главата на орангутана.

Диадемата! Заради която все още стоеше тук, в този пущинак! В краката му! Оставаше само да се пресегне, за да я вземе! Без някой да му попречи.

Като че ли несъзнателно се наведе. Сграбчи я. И я надяна върху челото си.

В този миг отец Томас го видя. Скочи, посегна да му я вземе.

— Остави я на мястото й!

Отецът се закова неподвижен. Със замръзнал израз. Безволев и безчувствен.

„Пасиферът“ бе влязъл в действие.

Рахман хукна да бяга. Право към реката.

Вече наближаваше дървения кей, където даяките връзваха праутата си, когато насреща му се зададоха прибиращите се ловци.

Предположил, че става нещо нередно, един се провикна:

— Стой! Стой!

Беглецът, то се знае, не спря. И ловците се втурнаха подире му с размахани копия и ножове.

Повече не беше нужно. Той обърна за миг „диадемата“ и множеството се закова на място. Настървените допреди миг мъже тозчас отпуснаха оръжията си. Загледаха се подире му с пълно безразличие.

Каква мощ!

Рахман достигна кея. Скочи в лодката, която му се стори най-подходяща. Дори не се опита да отвърже въжето, а го срязва. Грабна веслото и загреба лудо по течението.

На брега даяките стояха със зяпнали уста, слисани, но безучастни. Само наблюдаваха, без да предприемат нищо. Ако искаха, можеха да го настигнат. Защото всяка от техните лодки щеше да се движи от няколко весла, а не само от едно.

Не помръдваха. Така, както дори не бе и мечтал...

ЗЛОВЕЩАТА ЗАПОВЕД

Бизнесът не е само успехи. Той познава и печалби, и загуби. Въпросът е как да се справиш със загубите. Всяка по-малка загуба е всъщност печалба. Тъкмо с това трябваше да се справи сега Стив Макгил. Впрочем той беше свикнал да се измъква от всякакви положения. Не му се случваше за пръв път.

Ударът с отрицателните публикации, с които бе опитал да разколебае обществеността относно възможността за контакт с тайнствения пришелец, се бе оказал несполучлив. Бе хвърлил парите си на вятъра. Може би някой друг, някой злопамятен конкурент или кандидат за такъв, бе финансирал обратната кампания. Кажи-речи всеки ден в почти всички издания се появяваха статии или отзиви, които целяха да внушат и на най-скептично настроените, че такъв пришелец действително съществува и че е наложително час по-скоро да бъде прието предложението му. Особено след второто послание на Еор, излъчено по същия начин като първото.

Мнозина се позоваваха тъкмо на него. Използваната вълна беше съвсем подобна на излъчваните от земните радиостанции. Само прецизното наблюдение на специфичните ѝ модуляции с компютърен анализатор подсказваше нещо за по-особено захранване на излъчвателя. Тъкмо с това различие някои обясняваха извънземния произход на сигналите. И че в резултат на това все още радиопеленгаторите не бяха засекли местоположението на подателя.

Пък и не само това. Не по-малко авторитетни учени от тези, които бе използвал Макгил, настояваха, че хроналните аномалии съвсем не противоречат на физическите закони в природата според последните схващания за космическите структури. И това, че ние, земляните, още не бяхме успели да ги установим, съвсем не означаваше, че те не съществуват.

Космобиолози пък привеждаха доказателства за възможността особени форми на живот да издържат в продължение на много, дори стотици и хиляди години в суровите космически условия, като даваха

за пример попадащите понякога в земната атмосфера особени форми на вируси. Засега само вируси. Но защо да не допуснем, че могат да се пренасят и по-висши организми: бактерии и други?

Анабиозата все още беше едно от най-неизяснените явления за науката. Човекът трябваше да се потруди доста, докато постигне успехите на природата и в тази област.

И най-лошото, разбира се, за Макгил беше, че почти всички изграждаха хипотезите си върху основите на криониката. Единствена тя засега правеше опити да даде обяснение за тъй дълго съхраняване на живот в условията на абсолютната нула.

Ако това се окажеше вярно, ако другопланетянинът беше пристигнал наистина в замразено състояние, то какво оставаше от бизнеса на Макгил? Един непохватен опит за подражание на природата. Несигурна стъпка в развитието на една технология, където онези, съпланетяните на пришецеца, бяха постигнали изумителни успехи.

Оставаше само да се свържат с него и да овладеят поне най-близката зона на Галактиката ни. А „Макгил и сие“ да отидат по дяволите! Там, където попадат всички некадърници. Никой още не го бе изрекъл направо, ала то личеше почти във всяка студия.

Най-убедително го издаваше курсът на акциите му. Само за дни той беше паднал катастрофално. И продължаваше. Ако Стив не предприемеше нещо, ако не станеше чудо, банкрутът му беше несъмнен. И — куршум в челото. Защото без бизнеса си, без чувството, че няма друг като него, той нямаше да се тътрузи по този грешен свят.

Изчуруликалият телефон го извади от мрачния му унес.

Той включи дешифратора. И на дисплея се изписаха думите:

— Обажда се Фред!

Макгил натрака по клавиатурата:

— Слушам!

И поведе разговора посредством компютъра в ясния и понятен вид, който беше нужен за работата му.

Тозчас се появи нов надпис:

— Опитам да ликвидирам Людоеда!

В случая под „Людоеда“ се подразбираше Рахман бин Абдул.

На екрана се появи следният текст:

— Подгонихме го с четири машини. Гонихме го дълго. Накрая го обезвредихме. Оставаше да го довършим...

— Е?

— Тъкмо затова ви се обаждам. Вече натисках спусъка, когато някаква сила, нещо като лек токов удар, ме вцепени. Всичко ми стана безразлично. Забравих дори за какво съм тук. И защо ми е картечницата. Видях само, че и другите прекратиха стрелбата.

Спря за миг, след което продължи:

— Людоедът се възползва от това и простреля две от нашите машини. А ние, останалите, без да разсъждаваме, обърнахме назад. Знаете, че не съм страхливец.

— Знам! — потвърди студено Макгил.

— Тогава защо избягах? Аз не мога да си обясня. Опомних се едва когато се прибрах обратно.

Пак пауза. И пак въпрос, повече към себе си:

— И какви бяха тези тримата, които посрещнаха Людоеда?

— Кои трима?

— Един мисионер, един туземец. И един... орангутан между тях... Не, не съм се побъркал... Истински орангутан между двама човека...

— Повече подробности?

— Нямам! Едва ги зърнах. И вече бяха. Но помня. Орангутан между хора. И разговаряха...

Макгил го сдържа:

— Какви ги бърбите пък вие, Фред? Говореща маймуна? Знаете, че не е възможно. Аз ли ще уча вас, специалиста?

— И още нещо — продължи Зигфрид. — На острова се носят всякакви слухове. В джунглата мълвата се разнася невероятно бързо. Как? Бог знае. Почти легенди. От небето слязъл орангутан, Велик орангутан. Всесилен.

— В какъв смисъл?

Макгил вече не скриваше интереса си.

— Неволно свързвам слуховете и моето вцепеняване. Дали не беше дело тъкмо на него, на този орангутан от небето?

У бизнесмена се бе събудило любопитството към свръхестественото, присъщо на всеки човек. И към това, което сега го засягаше най-много:

— Ей, да не би...

Не довърши. Вместо него постави въпроса Зигфрид:

— Дали пък не е онзи, Пришелеца?

Вродената му предпазливост не позволи на Макгил да повтори въпроса. Мозъкът му работеше трескаво, до зашеметяване. Накрая, едва съдържащ дъх, запита:

— А координатите?

— Два юг, сто и тринайсет изток! Без да съм съвсем сигурен!

Това всъщност беше лесно за разбиране. Ставаше дума за два градуса южна ширина и сто и тринайсет градуса източна дължина.

Тези данни съвпадаха с изнесените в печата показания на повечето радиопеленгатори, както и на схемите от някои радары.

Макгил бързо взе решение:

— Организирайте изчерпателно проучване на обстановката за действие! Точно местоположение, топография, обкръжение, възможности за съпротива, начин за връзка с обекта. Поставете го под постоянно наблюдение! Обаче не предприемайте никакви акции без моето изрично нареждане!

— Разбрано!

— Изпращам ви веднага подкрепления. Специалисти в разни области. Главно криобиолог. Поставям ги под ваше ръководство. Разчитам най-вече на вас.

Умееше да гъделичка чувството за важност у подчинените си. Всъщност това е най-ценното качество на всеки ръководител, който държи да има предани изпълнители.

И приключи:

— Искам по всяко време да има готов за действие хеликоптер! И щом получите от мен конкретната задача, пристъпвате към изпълнението ѝ. — Повтори: — Разчитам на вас!

А планът за действие вече беше узрял в главата му. Само че не бързаше да му дава гласност отсега. Шифърът му беше надежден, но все пак...

ЧЕРНАТА ПАНТЕРА

След като уби двете жени от съседното племе, Дао като че ли се поуспокои. Ала не се върна в кампонга си. Нещо го теглеше все навътре, в гората. Не искаше да вижда никого. Не понасяше никого: ни човек, ни животно.

Спеше на земята върху дебелия листна настилка, хранеше се с диви плодове. Но все не можеше да намери покой. Все нещо вреше в гърдите му, някаква стръв. За кръв, за убийство.

Всичко живо го заплашваше, всичко живо искаше да го погуби. Затова трябваше да се пази! И от пантерата, и от мечката, и от глигана. Най-вече от хората. И от чуждите, и от своите. Хем гледаше да избягва всяка среща с тях, хем като че ли тъкмо те най-силно го привличаха. Защото бяха най-опасни. А той търсеше опасността. Беше храбър воин. Роден да убива.

Спираше, дремваше, изяждаше някой дуриан, рамбутан или нещо друго. И пак тръгваше.

Мръкнало бе отдавна. Небето се бе покрило с плътна облачна завеса, която не даваше на нито един лунен лъч да проникне долу, в черната джунгла. Но не заваляваше. Само от време на време горе, високо-високо, нещо просветваше и след малко се разнасяше глух тътен. Светване и тътен. Светване и тътен. Без капка дъжд — нещо рядко по тези места. Суха гръмотевична буря. И от това възбудата му като че ли нарастваше още повече.

В промеждутъците на приближаващите мълнии ухото му долавяше безброй звуци: познати и съвсем чужди, което значи заплашителни. Кой скимтеше, кой пищеше, кой ръмжеше?

Почти при всеки проблясък успяваше да зърне някое животно, което тозчас отскачаше от пътя му и изчезваше в отново затисналия ги мрак. Я мангуста, я брадата свиня, я фазан, я агама.

Навред из храстите и папратите просветваха разноцветни чифтове зеници. Дали беше питон, кобра или лемур? Профучаваше

светещ бръмбар. Мъждукаха в зелени сияния фосфоресциращи гъби и пънове.

От време на време усещаше лекия полъх от крилата на прелитнал калонг или прилеп, подгонил безшумно изпърхала нощна пеперуда.

С всички тонове писукаха комари и причиняваха всички възможни степени на сърбеж и смъдене. От клоните се ронеха кърлежи и пиявици, които неусетно се впиваха в кожата му. По краката му притичваха паяци и стоноги.

А той не спираше. Бесът не му даваше мира. Трябваше да убива! Да убива!

Без да осъзнае, се видя до своя кампонг.

А вътре имаше хора, много хора! Те го мразеха, те искаха да го погубят. За да се защити, трябваше да ги унищожи! Трябваше!

Спомняше си едно място в оградата, където бамбуковият кол беше разклатен. Тъкмо към него пристъпи. Отмести го безшумно. Тясно беше, но все пак успя да се провре.

Озърна се. Откъде да почне?

И зърна дукуна.

Банао беше излязъл на терасата пред входа си. И правеше своите непонятни за другите заклинания.

Седнал кръстато, той размахваше ръце, извиваше ги като змии и все сочеше заканателно с показалец в една посока, като не преставаше да мърмори нещо.

Ето този! Той беше най-опасният! С него трябваше да започне! Той омагьосваше хората, той ги превръщаше в маймуни и глигани. Затова не биваше да живее повече!

Дао се промъкна пълзешком като змия до издялания на стъпала дънер, покатери се на терасата, пристъпи съвсем безшумно напред.

Дукунът още не го бе усетил. Дао вдигна мандоуто, готов да го стовари върху главата му.

В този миг Банао се извърна. Протегна напред ръка и изхриптя:

— Стой! Не мърдай!

Дори в състояние на амок в съзнанието на Дао престижът на дукуна оставаше ненакърнен. Почти ненакърнен. И уплашеният му глас прозвъня почти заповедно. Излъчващ сила и власт.

Дао неволно се покори. Вдигнатата му ръка изтърва оръжието.

Неслучайно Банао беше магьосник. Познаваше душите на сънародниците си, познаваше душата и на обхванатия от бяс. Не пропусна и този случай.

— Слушай! — рече той, вече възвърнал самообладанието си. — Ти искаш да убиваш. А знаеш, че мен не можеш. Знаеш, че съм всемоушен.

— Знаем! — измънка амокът.

— Има един за теб! Този, който докара всички злини в кампонга. Който и теб прогони в гората.

— Кой е той? — изръмжа Дао. — Кажи!

Естествено, не можеше да види набралата се омраза в душата на магьосника срещу слезлия от небето орангутан, който бе затъмнил славата му, който направо го бе обезличил. И който отново бе върнал влиянието на Джалонг и бе попречил на Банао да постигне честолюбивите си замисли — да остане единствен съдник и разпоредител в кампонга. Без племенен вожд, само с дукун. Все едно всичко.

И той почти пошепна:

— Знаеш го, виждал си го! Маймуната от небето!

В главата на Дао тозчас изплува споменът за проклетите гибони, които едва не го пребиха, когато се бе покатерил за дамара.

— Омразни маймуни! — изсумтя той и отстъпи назад. — Къде е? Къде е да го наседа!

Банао го спря:

— Чакай! Само с мандоуто не може.

Вмъкна се в колибата си и скоро излезе, подавайки му сумпитан с колчан стрели и копие.

— Издебни го до пещерата!

Дао не изчака повече. Скочи направо от терасата, притича и се измъкна обратно през пролуката в бамбуковата ограда. Хукна направо през гората.

А гръмотевиците не замлъкваха. Продължаваха да боботят. Ех, вече все по-рядко и по-рядко, но не спираха. Светване, по-бледо или по-ярко, и избучаване, по-дълготрайно или по-късо, по-слабо или оглушително.

Но дори в промеждутъците между мълниците Дао успяваше да не се блъсне в някой дънер или да се оплете в някоя бодлива лиана.

Усетът на горянина като шесто чувство му даваше правилната посока.

И движението на въздуха, и мирисът на кората, и ехото от собствените стъпки — тези едва доловими признаци бяха достатъчни за него, особено в това напрегнато, безумно състояние.

Всяка кора има свой неповторим дъх, всеки цвят, всяко листенце — също. В мрака властват миризмите. Ето, лъхна го тежка воня. Глиган!

Дао приготви копието. Но жертвата избяга.

А сега — бодливо свинче! То не е опасно, ако не го нападнеш.

Ето и мангуста! Тя също офейка.

Но сега... Дао, дори в това състояние, заслепен от амока, се сепна. Закова се на място. Този път го облъхна зловонието на пантера.

Грейна нова светкавица. И тогава зърна сред папратта две светли огънчета. Или пантера, или елен. Еднакви са по цвят и големина. Само че тези бяха съвсем ниско до земята. Значи не беше елен. Беше пантера, приседнала за скок!

Дао си я представи начаса. Главата, вмъкната между плещите, а опашката нервно потръпва. Още миг...

Мислите пробягаха светкавично през ума му. Сумпитанът не става за случая. Дори да улучи, докато отровата на стрелата действа, звярът вече ще е отгоре му и ще го е разкъсал. Единствено копието! И то от желязно дърво с обгорен връх.

В следващия миг звярът летеше насреща му. При новата светкавица Дао го видя и подложи копието си с опрян в земята тъп край.

Пантерата сама се наниза върху острието. И се просна на земята. Няколко предсмъртни тръпки. И толкова! Беше мъртва.

При следващата блеснала мълния човекът си даде сметка защо не я бе видял. Беше черна пантера, незабележима в гората.

Той затанцува от радост. Танцуваше върху още топлия труп. И крещеше:

— Няма по-силен от мен! Аз съм най-страшният убиец! Убих черна пантера! Черна пантера — ужасът на джунглата! Тя е мъртва. Аз съм най-силният! Най-страшният убиец. Когато срещна, убивам... Убивам... Убивам...

ТРИУМФЪТ НА РАХМАН

Целият свят беше зашеметен. Този свят, който не само беше свикнал, ами беше преситен от най-изумителни сензации. Защото всеки ден някъде ставаше нещо: преврат, революция, атентат срещу президент, война, чудовищно убийство, невероятно научно откритие. Това надминаваше всичко друго. Вестници, радио, телевизия се надпреварваха с все нови и по-нови подробности във връзка със събитието.

Ето защо Стив Макгил беше поискал доклад от външнополитическия си съветник. Трябваше да бъде наясно. Защото ставаше дума за Индонезия. А в Индонезия, на Борнео, вече действаше Зигфрид ван Фелдеке. Защото, както изглежда, тъкмо в Индонезия, на остров Борнео, се бе установил странният небесен пратеник.

А всичко във връзка с него засягаше пряко интересите на Макгил. Въпреки усилията му да омаловажи новината за този хипотетичен пришелец, убеждението, че това не е блъф, почваше да се налага все повече в общественото мнение.

Дори Комитетът за космически връзки към Обединените нации беше взел решение да отговори на посланието, за да се споразумее с автора му за времето и мястото на срещата. Уточняваше се дори съставът на делегацията, която щеше да влезе във връзка с него — все учени със световна известност, почти от всяка област на науката.

Но добре че тази институция поначало работеше мудро, та оставаше време за действие и на Макгил. Всъщност той не се боеше толкова от тази делегация, колкото от журналистите, които бяха много по-опасни — душеха като хрътки, преминаваха разстоянията като стрели, постигаха целите си с всички средства.

Тъкмо тях трябваше да изпревари!

Вече не само той, почти всички очакваха фалита му. Доскоро непоклатимите му акции се продаваха почти на безценица, въпреки напъните му да ги изкупува с подставени лица, за да им придаде поне привидна стойност. С това пък хлътваше още по-дълбоко в

тресавището, както наричаше чакащите тъкмо такива случаи кредитори.

Вече втори път препрочиташе изписвания върху видеото ценен доклад. Почти го бе заучил наизуст:

„Действието почва от една затънтена провинция на остров Борнео. Главен герой е Рахман бин Абдул Субанто, правнук на някогашния местен султан. Лице с огромно влияние сред населението, което го смята за свой благодетел, тъй като вижда, че той напоследък почти е монополизирал търговията в района, не го ограбва както предишните търговци, а напротив, дори при справедливите цени, при които търгува, по-голямата част от предполагаемата печалба разпределя между своите клиенти купувачи и продавачи. Освен това извършва неவிждана благотворителна дейност сред многобройните бедняци.

И изведнъж този филантроп търговец се впуска в ново начинание. Свързва се с група офицери, заедно с които е бил уволнен от армията заради несполучлив опит за преврат, и организира истинско въстание. Само че този път смайващо сполучливо. Заговорниците навлизат в резиденцията на провинциалния управител и го арестуват, като вземат властта в свои ръце.

Дотук нищо особено. Особено за разклатените режими в Третия свят. Един нов преврат. Само че по-необикновен. Без никаква съпротива от охраната на управителя, без никаква съпротива от военния гарнизон и от другите армейски поделения в областта, въпреки бързата реакция на централното правителство, което вече е наредило да настъпят срещу размирниците.

Местни журналисти очевидци описват като театрална срещата между групата превратаджии и изпратения насреща им полк.

Рахман бин Абдул излиза пред своите хора и се обръща към настъпващата в боен ред правителствена

войска с вик:

— Слушай моята команда!

Войниците мигновено отпускат оръжията и спират настъплението. Само отделни офицери изстрелват по няколко патрона. Но без подкрепата на своите части биват тозчас ликвидирани.

— Аз съм непобедим! — провиква се Рахман. — Аз съм пратеник на Пророка. Надарен съм с божествена сила. Никой не може да ми устои. Елате с нас, правоверни, да освободим страната от всички «пиявици»! Малки и големи. Да въведем реда на исляма!

По същия необясним начин биват обезвредени и изпратените против него бойни самолети. Когато Рахман вдига към тях ръка, те прекратяват обстрела си, разклащат за поздрав криле и се завръщат в базите си.

Още на другия ден е превзет целият остров. Вече не тъй безкръвно. Правителството изпраща въздушни и морски десантни подразделения, които да усмирят метежниците. Някои от тях успяват да изпълнят задачите си. И да унищожат непокорните гарнизони. Но на мястото скоро пристига със самолет Рахман бин Абдул и със свойствения си загадъчен начин ги обезсилва. Оцелелите след контраатаката негови привърженици бързат да се възползват от това и избиват до крак десантните подразделения. Рахман бин Абдул излъчва по радиото послание до цялата страна:

«Който ми се противопостави, ще бъде разстрелян на място. Тези, които са ми се подчинили, ще спечелят милостта на Аллаха. Аз съм Махди, освободител. Аз съм новият пророк на Аллаха. Аллах ме надари с тази сила. И сега никой не може да ми попречи. Аз съм Рахман Победителя».

Народът го нарича Рахман султан. Всъщност той притежава по-голяма власт и от султан. Наистина божествена мощ. Никой няма представа каква е тя, но няма съмнение, че съществува. Божествена или не, но съществува.

Рахман султан не губи време. Още на следващия ден неочаквано пристига в Джакарта. Без да му бъде оказана каквато и да е съпротива, влиза в резиденцията на президента. И му заповядва веднага да абдикира. А в това време охраната стои бездейна, сякаш нищо не се е случило. Така, сякаш лишен от собствена воля, президентът обявява по телефона в радиото, че подава оставка. И оставя за свой заместник Рахман бин Абдул Субанто, а като досегашен главнокомандващ нарежда никой да не се съпротивлява повече. Някои части веднага се подчиняват на тази заповед. Ала други, с по-прозорливи началници, доловили причината за тази внезапна промяна, отказват да я признаят.

И почва междуособицата. Рота срещу рота. Полк срещу полк. Дивизия срещу дивизия. С цялата настървеност, присъща на гражданската война.

Рахман султан обикаля бойните фронтове. И където се появи, противниците му послушно слагат оръжие. Поддръжниците му тозчас се нахвърлят срещу доскорошните си противници, подлагайки ги на пълно изстребление.

Победителят прелита от една фронтова линия на друга и навред жъне победи. И гибел за противниците. Скоро, само за един ден, е завладяна и Ява. Дори без той да се появи, чули за фантастичните му подвизи, гарнизоните на другите острови избързват да признаят неговата власт. На третия ден цяла Индонезия е завладяна.

Рахман се явява по телевизията, прави обръщения към народа. И отново твърди, че е Махди, Освободител. Нима има още хора, които се съмняват в неговата небесна сила? Избраник на Аллаха да обедини всички мюсюлмани по света, да създаде световна държава, подчинена на ислямските закони. А след това...

Той не довършва мисълта си. Но се подразбира, че ще подчини целия свят. И ще го приобщи, доброволно или не, към исляма, в служба на Аллаха, който го е надарил с тази сила.

След два дни падат в ръцете му Бангладеш и Пакистан. Идва редът на арабските емирства край Персийския залив. А след това — на целия арабски свят. Не остава никакво съмнение, че няма да спре дотук. Всички, които го познават, потвърждават това.

Авантюристи завоеватели е имало откак свят светува. Този не е изключение. Изумителното е другото — тайнствената мощ, с която обезоръжава противниците си. Естествено, за това не можем да виним Аллах. Имало е пълководци, които са увеличавали армиите си към победи със силата на словото си. Този няма дар слово. Дори не опитва да го прилага.

Масова хипноза? Някои допускат и това.

Или пък нервнопаралитичен газ? Но той не се разпространява мигновено.

Или пък, на тази хипотеза се спират повечето коментатори — нервнопаралитично лъчение, генерирано от някакво секретно, още непознато устройство?“

Докладът свършваше така:

„Това са фактите. Изводи все още няма. При бързината, с която се развиват събитията, надали ще остане време за изводи“.

Макгил угаси видеото. Замисли се. Наистина — изумително! Дотолкова, че здравият му разум отказваше да го възприеме. Но факт!

И ако целта на този султан се осъществеше, това означаваше преобръщане на света с краката нагоре. Вместо трезв рационализъм — див фанатизъм. Стопанска катастрофа с всичките ѝ последици.

И главното — това, което засягаше него самия — край на бизнеса му. Религиите не признават физическото безсмъртие. Те се грижат само за безсмъртната душа. Което щеше да означава най-малкото отлив на клиентите му, ако не и пълна забрана от новата власт.

За него — пълен провал! Защото без бизнеса си той нямаше защо да живее.

А мисълта му отскачаше все натам, към Борнео. Какво беше това съвпадение: идването на Пришелеца и походът на султана? На едно и също място върху земното кълбо. И едното толкова фантастично, колкото и другото. Имаше ли връзка помежду им и каква можеше да бъде тя?

Имаше ли връзка и с радиотелефонното донесение на Зигфрид. За слуховите между диваците. За орангутана от небето. И за орангутана, застанал между даяка и мисионера. И най-главното — за споменатия от Зигфрид лек токов удар, който го вцепенил. Който обезсилил и него, и останалите летци.

Не напомня ли това за надмощието на този Рахман султан?

Толкова много съвпадения, които трябва да бъдат обяснени!

Внезапно видеофонът изчурулика. И на екрана се появи секретарят:

— Всички радиостанции предават, че Комитетът при Обединените нации е дал съгласие за среща с Пришелеца. Очакват само да им съобщи мястото на срещата.

— Друго?

— Засега няма!

— Благодаря!

Макгил угаси екрана.

Вече не му оставаше време за мъдруване. Трябваше да действа!

Той протегна ръка към клавиатурата на дешифратора:

— Слушайте, мистър Фред! Пристъпете към изпълнението на набелязания план! Заедно с пристигналите специалисти отлетете към определената цел! Веднага засечете радиопредаването на Пришелеца за координатите му! Представете се за пратеници на Обединените нации! И опитайте с хитрост да се доберете до това, което той държи да съобщи на човечеството! Най-вече ме интересува технологията за съхраняване на тъканите в космическото пространство при многогодишния път сред звездите. Без подробностите за тази технология по-добре да не ми се явявате! Ако ли пък той не се поддаде на миролюбивите ви увещания, ликвидирайте незабавно и него, и всичките му прибори и апаратури! Без остатък! Разчитам главно на това, че пратениците на Комитета няма да бъдат допуснати на острова

на султана, тъй като е обявил военно положение в цялата страна и е прекъснал всякакви международни полети. Заповедта ми е ясна, нали? Разчитам на вас. Очаквам отчет за извършеното.

После се отпусна в креслото.

Радистката му щеше да препредаде незабавно шифрованата му заповед. А Зигфрид, който беше длъжен да следи денонощно записващите устройства за нейните предавания, щеше да предприеме най-подходящото за случая. Въпреки огромните трудности, които го очакваха. Не само от Рахман султан, ами и от „кроткия“ Пришелец... Ако той беше снабдил Рахман с всесилния апарат, какви ли други оръжия притежаваше?

ОБЕЗВРЕДЕНОТО СВРЪХОРЪЖИЕ

Джалонг се бе върнал навреме с противозмийския серум, а отец Томас бе направил веднага инжекцията. Бе спасил от неминуема смърт Еор Орангутана.

Спасил го бе от смъртта, ала не и от последиците на страшната отрова. Ухапаният продължи да боледува още няколко дни. Почти между живота и небитието. С повръщане, главоболие, световъртеж, непоносими болки — до загуба на съзнание.

През цялото време мисионерът и даякът бдяха над него на дежурства в пещерата до звездолета, където го бяха отнесли за по-голяма безопасност при беззащитното състояние, в което бе изпаднал.

Едва днес беше станал и излязъл навън. Тримата седяха върху един камък и разговаряха, доволни от щастливия изход. По-право говореше Еор. Изглежда, имаше много неща, които държеше да им каже.

Джунглата се бе надвесила отгоре им като зелена снежна козирка, готова всеки миг да се откърти и да ги помете като лавина. Листата висяха неподвижни, като изстрелваха ослепителни слънчеви отблясъци от лъскавите си повърхности. Сякаш не листа, а микролазерчета.

Отвред ехтеше обичайната ѝ глъчка: провиквания, крясъци, чирикание, бръмчене, скрибуцане. Понякога се мярваше някое животно и тозчас изчезваше. Я летящо драконче, я папагал, я гибон, я дива свиня или мангуста. Единствени влечугите като че ли не се смущаваха от близостта на хората. Пропълзя кобра и се сви на кълбо на няколко метра от тях. Варан се свлече от съседния ствол и се изтегна в тревата, невидим в сходната ѝ окраска. С боязливо озъртане се подаде фазан. Сякаш не обикновена птица, а изящно ювелирно произведение. И за беда, загледан в хората, разколебан дали да продължи пътя си, не усети стрелналата се отгоре му раззината уста. В следващия миг челюстите на дебнещия питон го стиснаха в непускащата си захапка.

Томас въздъхна:

— В джунглата има толкова живот и толкова унищожение на живота, че всеки спор за суетата на битието губи смисъл.

— А в града? — подметна Еор.

Мисионерът прехапа устни:

— Наистина не мога да отговоря къде този смисъл е по-спорен. Избягах от градското безсърдечие, но не мога да приема световното безсърдечие, което ме души тук... Все суета...

Орангутанът продължи мисълта му:

— Суета! Нито знаем какво точно означава тя, нито искаме да прозрем в истинската ѝ същност. — Замълча и добави: — Всъщност разумът, по-право създадената от него етика, лишава от смисъл суетата. Осмисля съществуването. Поне на разума.

Приказваше му се.

— Наистина при вас има много суета. Всеки иска да е над другите. В нещо, каквото и да е. Всичко е борба. Един закон — победа! Акламирате победителя, а не виждате сълзите на победения. Борба за победа — това е то, злото. Заради един щастливец — безброй злощастни — продължи той.

Томас отново въздъхна:

— Такъв е законът на природата. Дори звездата звезда изяжда.

Еор кимна:

— Това е неразумната природа. А разумът е предопределен, да речем програмиран, да коригира нейните сурови закони.

Чак сега се сети да попита:

— А моят „пасифер“? Къде е?

И Томас, и Джалонг бяха мълчали досега за това, за да не го тревожат в доскоро тежкото му състояние. Повече не можеха да мълчат.

— Спомняш ли си пилота от сваления хеликоптер? Рахман?

Да, спомняше си. Изразът на лицето му потвърди това.

— Той го открадна.

Еор вдигна тревожен поглед:

— А той пък къде е?

Мисионерът се обърна към даяка:

— Пусни радиото! Тъкмо предават новините.

Уловиха края им. Но и той беше достатъчен:

— Рахман султан навлязъл в Кашмир. Съществува реална опасност от военен конфликт с Индия, която още не е предприела ответните мерки, тъй като почти цялата ѝ гранична армия е унищожена.

Томас побърза да отговори на недоумяващия поглед, отправен му от Еор:

— За информационните средства изумително леките победи на този завоевател остават необясними. Но за нас...

Еор скочи:

— Искаш да кажеш...

— Да, братко! Това е дело на твоя „пасифер“. Не се съмнявам, с неговата мощ той обезврежда противниковите армии, след което ги унищожават. Да сплаши другите. Владее цяла Индонезия, Бангладеш. Сега — и Кашмир. Освен арабските... Заплашва целия свят.

Орангутанът стоеше изумен.

— Възползвал се е от моето устройство, създадено да укротява страстите, да сее мир сред хора и животни, за да убива. И да заробва други хора. Как е възможно това?

— При нас всичко е възможно — рече примирен Томас. — И Нобел създаде динамита, за да облекчи труда на хората при разбиването на скалите. Кюри и Ръдърфорд изясниха структурата на атомното ядро, а човечеството вместо първо да построи атомни електроцентрали, взриви атомната бомба.

Еор не спираше да си говори на глас:

— Вие... Хората... Щом можахте да злоупотребите с „пасифера“, какво ли още бихте извършили, ако ви издам тайната на фотонната енергия? Или пък — управлението на хроналните аномалии? С вашата агресивност вие бихте объркали реда във Вселената.

— За жалост така е — рече Томас. — Всяко научно откритие у нас първо се прилага за военни цели.

— Войната! — пошепна Еор. — Алчността за победа, за задоволяване на чувството за важност... Като този Рахман... — И добави: — Не сте дорасли. Не сте дорасли за знанията, които смятах да споделя с вас. А няма по-ужасно от това — развитието на техниката да изпревари развитието на морала.

— А значи ли това — запита мисионерът — да спрем техническия прогрес?

— То се знае, че не значи. Но изисква по-напред да ускорите напредъка на етиката. Това, което се опитвам да ви внуша.

И пак поклати глава.

— Но виждам, че не сте дорасли.

— Рахман не е цялото човечество, Еор. Той не е критерий за цялото човечество.

— Но нали то не може да го възпре? Нали винаги ще се намерят алчни за власт честолюбци, които ще заемат неговото място?

Отец Томас изрече последния си довод в този мъчителен разговор:

— И все пак ние успяхме да създадем Организация на обединените нации. С нейната намеса опасността от злоупотреби намалява.

Еор сви космати рамене:

— Дано! Това е последната ми надежда. И все пак въпреки тази организация Рахман вилнее.

Той внезапно вдигна глава:

— Аз все още имам някаква сила да го възпра. Вместо вашата немошна в случая организация. За щастие имам. И ще го лиша от смъртоносната му мощ. Сега... — Очите му бяха потъмнели. — Но после... Ако ви разкрия другата сила, ако някой нов Рахман се добере до нея... — И натърти: — Ще се опитам да поправа бедата... Донякъде...

Обърна се да влезе в пещерата.

В този миг с пукота на сумпитан от гората излетя стрела. Еор неволно помръдна и тя профуча на сантиметър от рамото му. Удари се в скалата и се счупи.

Но и Джалонг беше горско чедо, израсъл сред вечни опасности. Грабна пушката, която винаги стоеше до него, и стреля. Чу се лек стон и човешката сянка, която се бе мярнала в храсталака, изчезна в гората.

Даякът се спусна натам с пръст на спусъка. Откри кървави следи. Значи беше улучил. Проследи ги донякъде. Но скоро се отказа. Изглежда раната не беше опасна. И нападателят бе успял да вземе преднина. Излишно беше да го гони.

Върна се. Разгледа съсредоточено счупената стрела.

— На Банао е! Всеки даяк ги прави по свой начин.

Поклати глава разколебан.

— Но не беше Банао. Струва ми се, стори ми се, че беше Дао.

Амокът...

Мисионерът се запита гласно:

— Защо се целеше в Еор? А не в теб, а не в мен?

— Разбрал е вече, достатъчно е схватлив, откъде идва силата ни.

А и Дао е амок. Срещу когото го пратиш, ще го убие.

Както беше застанал на входа, орангутанът рече:

— Ех, клетки братя! Всеки миг доказвате доколко не сте дорасли.

Сетне изведнъж смени темата. Заговори за това, което в случая му изглеждаше по-важно.

— „Пасиферът“ е уязвим като всяко друго техническо произведение. Това мога да ви кажа. Той се задейства от акумулатор на фотони. Не сте слушали за такива, нали? И тъй като те нямат маса в покой, в такъв може да се кондензира безкрайно много енергия. — И се усмихна насила. — Притежавам устройство, което може да го опразни мигновено. Да направя това, което вие наричате „пробив на акумулатора“. А нашият герой, всепобеждаващият Рахман султан, да се окаже напълно обезоръжен. И почти през рамо довърши: — Може би това, което наричаме гравитационна сингулярност, взрив, да е било също така кондензат от фотони. Естествен фотонен акумулатор. И някакъв непознат за нас агент да е предизвикал пробив в този грандиозен акумулатор и е причинил Големия взрив. — Запита ги с поглед: — Защо не? — И отново поклати глава: — Но вие наистина не сте дорасли...

ПРОЩАВАЙТЕ НА ВРАГОВЕТЕ СИ

Триумфът на Рахман бин Абдул облекчи задачата на Зигфрид ван Фелдеке. Замаян от леките си победи, завоевателят навярно вече бе забравил дребния за него браконьер на животни. Затова, когато чу третото предаване на Еор, което уточняваше местонахождението му, Зигфрид веднага свика съучастниците си, все изпечени нарушители на закона като него, и нареди изпълнението на задачата им да започне същия ден.

Бяха тринайсет души. Но той съвсем не беше суеверен. Нужни му бяха точно толкова. Защото всеки от тях имаше някаква подготовка и първоначално би могъл да вдъхне доверие у набелязаната жертва за известна компетентност в определена област: биология, електроинженерство, религия, астрономия, медицина. Криониката остави за себе си. По време на службата си при Стив Макгил бе успял да обогати задоволително познанията си по този проблем.

Добре облечени, с дипломатически чанти, в които бяха скрили оръжията си, заговорниците се качиха в очакващия ги хеликоптер. Беше голяма бойна машина, отвлечена от недоволен от Рахман султан пилот, който срещу тази услуга се надяваше да се измъкне от родната Индонезия, където повече нямаше място за него. По силата на ислямските закони Рахман признаваше само едно наказание спрямо отстъпниците.

Летяха дълго над джунглата, всеки унесен в своите мисли и грижи.

По едно време някой извика:

— Един липсва!

Преброиха се набързо. Наистина, вместо тринайсет бяха дванайсет. Кой липсваше? Оказа се Салиман, помюсюлманчен даяк, на когото разчитаха да ги води, ако се наложи да ходят през гората. Какво бе станало с него? Защо ги бе зарязал? Какво се криеше зад неговото бягство?

Тъй или иначе нямаха време да се връщат, та да го търсят. Ако си бе наумил да бяга, нямаше да ги чака на летището. Продължиха.

Пилотът се обърна и посочи с пръст надолу. Бяха достигнали целта. Оставаше да намерят място за кацане. А тук такива не се срещат често.

В този миг страшен блясък, нейде от тавана на кабината, ги ослепи. Оглушителен гръм ги зашемети. Сякаш беше настанал краят на света...

Зигфрид се свести бавно. Постепенно погледът му взе да различава къде се намира. Лежеше на земята върху опадалата шума, а над него се бяха надвесили, дотолкова оплескани в кръв, че не можеше да ги познае, трима от съучастниците му. На петдесетина метра от тях догаряха останките от катастрофиралия хеликоптер. Над главите им крещяха до влудяване уплашени маймуни, папагали и безброй други птици.

Зигфрид взе да се поопомня.

— Какво стана? — със слаб глас попита той.

Един, но кой ли, чие ли лице беше така омацано със сажди и кръв, изруга:

— Какво? Атентат! Нищо друго!

Допълни го вторият:

— Някой е заложил взрив. С часовник или с дистанционно възпламеняване — не е важно...

— Някой! — пошепна Зигфрид. — Кой?

— Кой? Само онзи, Салиман. Защо изчезна? Курдисал бомбата и дим да го няма.

Изглеждаше правдоподобно. Значи, Рахман султан не ги бе забравил. Бе успял да нареди това покушение.

Зигфрид опита да се надигне.

— Всъщност какво значение вече има това? Важното е да се измъкнем оттук.

Разпозна пилота и се обърна към него:

— Знаем ли поне къде се намираме?

— На километър-два от пещерата.

Зигфрид успя да се изправи. Значи нямаше нищо счупено. В случая това беше най-важното. Щом като можеше да се движи, все

оставаше някаква надежда. Не само за спасение, ами и да довърши започнатото.

Със счупена ръка се оказа пилотът. Подложиха ѝ шина от дървесна кора, превързаха я с кърпа и потеглиха. Но тъй като нямаха компас, а и не виждаха слънцето, скоро разбраха, че са се заблудили. А по раните им се въртяха рояци мухи, полепваха по тях, смучеха. Някои рани пък не спираха да кървят. Хората бързо губеха сили.

Не стига това, ами пилотът залитайки случайно се хвана за някаква лиана със здравата ръка. И изпищя от болка. Кожата му мигновено се покри с мехури. Като от чудовищна коприва.

Гората отново се бе успокоила. Животът бе тръгнал по своя път. Ето, един панголин, сякаш брониран в средновековна ризница, пресече пътя им. Изпълзя по стъбло нагоре едра агама. Защрака с дългите си пъстри шипове бодливо свинче.

Над главите им между клоните на фикусите, железните дървета и иглолистните каури, омотани с безредната плетеница на ротангите и другите лиани, запрехвъркаха папагали, кълвачи, скорци, нектарници, пеперуди, бръмбари, летящи жаби и дракончета.

Трябваше да намерят вода! Не само за пиене. Повече да промият раните си. Мъхове, листа, лишеи — всичко беше подгизнало от влага. Но влага, която не можеше да се пие.

Внезапно един извика:

— Ето!

И показва проснатата върху земята огромна маса с правилна форма, сякаш пет свински бута, подредени в розетка. Рафлезия! Най-големият цвят на света. Наоколо се носеше задушаваща воня на леш. И цели облаци мухи.

Зигфрид знаеше, че има ли рафлезия, има и цисус, върху чиито корени тя паразитира. Цисусът е лиана. Наричат я „горски извор“.

Биологът не се поколеба. Замахна с ножа, срязва стъблото ѝ. От среза като от водопроводна тръба избликна вода. Всички един след друг се напиха до насита. Остана и за промивка на раните.

Докато чакаше реда си, Зигфрид зърна спотаения в близката папрат дивак. Вдигна пистолета.

— Не мърдай! — заповяда му той. После му извика: — Ела насам!

Онзи знаеше мощта на това оръжие. И неохотно се приближи.

— Слушай! — рече Зигфрид. — Ще ти дам този нож, ако ни заведеш до едно място.

— Къде?

Нямаше защо да го усуква:

— При Орангутана от небето.

Туземецът облиза изведнъж пресъхналите си устни:

— Не го знам.

— Знаеш, знаеш! — натърти Зигфрид. — И ще получиш ножа.

— Не знам!

Нямаха много време за губене. Един не се стърпя и го прасна с юмрук в лицето, та едва не го повали на земята. Даякът стана. И повтори с тъпа упоритост:

— Не знам!

Втори юмрук. Трети.

Внезапно с пронизителни крясъци иззад дънерите наизскачаха двайсетина полуголи даяки и обкръжиха крушенците.

Зигфрид се сепна. Познаваше силата на сумпитаните, духовите пушки с излитащите с бръмчене отровни стрели. Какво да стори? Те бяха четирима. И то обезсилени, ранени, заблудени в гората. Срещу толкова много настървени ловци на глави. Не подценяваше противника.

— Ние сме приятели — рече той. — Искаме помощ.

— Помощ! С бой! — обади се един, навярно водачът.

Ха сега де! Защо?

— Вие сте врагове! — изкрещя даякът. — А враговете се посрещат като врагове.

Обръчът на нападателите взе да се свива. А сумпитаните им като спици на колело целеха все центъра, където се бяха скупчили с опрени гърбове четиримата бандити.

Нима черепът му щеше да украси някоя дивашка колиба? Докато помисли това и чу друг глас:

— Братя, не убивайте!

Даяките сведоха оръжията си към земята. И се извърнаха нататък, откъдето дойде гласът.

От шубрака се появиха двама души: кривоок даяк и бял мисионер. Стори му се нещо познат. Кой ли беше пък този? Дъхът му секна.

Та това беше той, Томас, съперникът му — и в надпреварите, и в любовта! Понечи да се скрие зад другарите си, но Томас го видя. Разпозна го и под омацалата лицето му кръв.

— Зигфрид ван Фелдеке!

Омразата блесна и в неговите зеници.

„Само туй ми липсваше! — помисли си Зигфрид. — Да попадна тъкмо на този!“

Посегна към пистолета си. Но мигновено вдигнатите цеви на диваците го спряха.

— Ти! — изпъшка мисионерът. — Ти, който съсипа живота ми...

Трябваше да каже нещо! Но какво?

— Ама аз... — заекна Зигфрид. — Аз...

Отец Томас дишаше тежко. Личеше си каква борба се води в душата му.

Замълча. Секунди ли, минути ли, часове ли? Накрая въздъхна:

— Иисус е рекъл: „Прощавайте на враговете си!“.

Беше възвърнал самообладанието си.

— Какво дириш тук? — запита той. — Маймуни ли ще ловиш?

И Зигфрид бързо се опомняше.

— Аз съм от пратениците на Комитета при Обединените нации.

— Ти? От Обединените нации?

— Понеже познавам острова, — бързо скрои лъжата. — Като водач. Пък и биолог...

И за по-голяма убедителност побърза да прибави нови доказателства:

— Този е електроник... Този лингвист... Този астроном...

Томас чак сега постави главния въпрос:

— А защо сте тук? — И повтори повече на себе си: — Прощавайте на враговете си!

— За контакта. За среща с Пришелеца. Уговорихме я по радиото.

— Пришелеца! — повтори Томас. — А какво знаете за него?

— Само това, което той събщи.

— Защо пък точно тук?

— Такива координати ни даде.

Мисионерът все още се колебаеше.

— В съобщението се казва, че ще дойдат тринайсет представители. А вие?

Сега вече нямаше нужда да лъже:

— Авария! Най-вероятно бомбен атентат. Хеликоптерът ни гори на двеста метра оттук.

Томас кимна:

— Затова и аз съм тук. Чухме приближаването на хеликоптер. После — взрив. И побързахме на помощ.

Зигфрид изкриви лице:

— Останалите вече нямат нужда от помощ, а от християнско погребение.

Томас все още се колебаеше:

— Ще им го осигурим! Но вие... Вие...

Зигфрид вече беше сигурен, че е успял да притъпи най-сериозните му колебания.

— Това е задачата ни. Да се срещнем... — И добави доверително: — За да се върнем обратно, с него или без него, преди да ни е изпреварил разбеснелият се султан Рахман.

Мисионерът размени няколко думи с даяка. И реши:

— Добре! Тръгвайте с мен! Ще ви отведа.

КОНТАКТЪТ

Колко измамно е бойното щастие! До вчера жънещ победа след победа, днес Рахман бин Абдул Субанто беше принуден да бяга като недоубита пантера. Да се завира из пущинаците. И да търси. Какво да търси? Помощ, закрила от тогова, когото беше ограбил. А щеше ли да ги получи? Или освен славата щеше да загуби и главата си? И все пак... Разчиташе на неговото великодушие, на надчовешката му нравственост. На активното начало в доброто.

Всъщност той тъй и тъй беше обречен. Ако не успееше да склони необикновения говорещ орангутан, дните му и без това бяха преброени. За главата му бе обещана седемцифрена награда, от която малцина биха се отказали.

Досетил се бе, че всичко се дължеше на диадемата. Някаква повреда, която единствен орангутанът беше в състояние да отстрани. Щеше да падне в нозете му. Щеше да му се закълне във всичко, което Пришелеца смята за свято: в майка си, в баща си, в брадата на Мохамед. Само да получи нужната помощ.

Щеше да му обещае, че, ако му възвърне отново силата, ще му завоюва целия свят, да наложи на всички неговата етика, все едно нова религия. Религията на извънземните, чийто пророк щеше да бъде Рахман. Само да му върнеше мощта.

Убедил се бе напълно, че тълпата следва само силния. Види ли го унижен, тозчас се отдръпва от него, оставя го на произвола на съдбата, по-зле — подгонва го. Колко му се искаше да хване отново юздите на тази тълпа. Да я пришпори по своя воля.

Не допускаше, че самият Орангутан бе обезсилил всепобеждаващото му оръжие. Надяваше се, че не знае какво е правил досега с него. А съзнаваше, че постъпките му, всичките му действия бяха в пълно противоречие с нравствеността, която проповядваше Пришелеца.

Беше тъй близо до триумфа, до върха на славата. Ако бе успял да завоюва Кашмир, което значеше да победи и Индия, другите

държавички наоколо сами щяха да му подложат гърбовете си към върха.

Само една дивизия бяха сварили да изпратят насреща му. Една нищо и никаква пехотна дивизия! Пресрещналите го преди това ескадрили бе успял да обезвреди. Да ги върне безволеви в базите им. Неговият полк чакаше само знак, за да настъпи. И да изтреби враговете. Рахман дори не си даде особен труд да внуши чрез диадемата си своята воля за покорство. И ужас! Никакъв ефект! Индийците продължаваха настъплението си. Нещо повече — ракетните им части изстреляха ракетите си, които пометоха ротите и взводовете му.

Трябваше да действа решително! Той напрегна цялата си воля. И — пак нищо! Врагът продължи настъплението си. Затракаха тежките картечници. После — и автоматите. В неговия полк настана суматоха. Бойците му не бяха свикнали на такъв отпор. Пред това числено превъзходство, пък и разстроени от току-що понесените големи загуби, те хукнаха назад, следвани от победителите, които бързаха да се възползват от неочакваната победа.

Рахман свали диадемата, раздруса я гневно, постави я пак на челото си, пак се съсредоточи да отпрати цялата си жажда за победа. Напразно! Тя вече не беше онова всемогъщо оръжие, а безсмислено украшение.

И той отстъпи назад. Опита се да организира резервите си. Ала индийците, упоени от успеха си, пометоха и тези части. Рахман едва свари да се качи в хеликоптера на свой верен пилот. По радиото гърмяха строгите му заповеди за отчаян отпор срещу настъпващия враг.

Когато се приземи на летището до щаба си, разбра, че всичко е загубено. Свикналата на леки успехи войска бързо се бе разкапала, бе се пръснала по цялата страна, но не за бой, а за мародерство. Едва се спаси от посрещналата го куршумена градушка. Куршуми от неговите доскорошни подчинени! Куршуми на изменници!

Най-сетне осъзна. Беше изоставен, изоставен от всички, които доскоро го боготворяха. Изоставен като всеки диктатор в беда.

Прехвърли се на друг самолет. Върна се в Джакарта. Ала и там честолюбивите му военачалници се бяха отметнали от него, бяха предпочели те да поемат властта.

Завари страната в пълно размирие, в настървена гражданска война. И добре че все пак се намираха някои от старите приятели, та успя да се качи в един хидроплан. И с него да достигне до Борнео.

Отначало не си даде сметка защо тъкмо тук. Може би за да умре в страната на прадедите си. Малко по-късно го осъзна. Там беше Орангутанът от небето, единственият, който беше в състояние да му възвърне силата. Щом притежаваше това оръжие, това значеше, че познава устройството и действието му. Само трябваше да се престори на разкаян грешник. Християните имат слабост да прощават на „блудните синове“. Този с по-висшата етика, проповедникът на „активното добро“ трябваше да е още по-великодушен.

Без да спира, Рахман се понесе над познатата река нагоре срещу течението. И ужас! Бензинът свърши.

Побеснял от гняв, той се приводни. За негов късмет един любопитен яхтсмен опря лодката си до поплавъците на самолета. Насочил пистолет насреща му, Рахман се прехвърли в яхтата, свали собственика на брега, без да го е грижа какво ще прави нещастникът наред джунглата, и продължи пътя си с нея.

Този път горивото се оказа достатъчно. Лодката се носеше бързо срещу течението. Наоколо гората гъмжеше от живот. Ала Рахман не забелязваше нищо. Свикнал бе с такива пътувания. Не му правеха впечатление нито подскачащите риби, нито припичащите се на брега крокодили и гавиали, нито стрелкащите се огромни водни кончета, нито отлитащите уплашени водоплаващи птици, нито кряскащите папагали, нито премятащите се по клоните гибони и макаци.

Мислеше само за едно, за предстоящата среща и за ролята, която трябваше да изиграе. И то до съвършенство. Разкаяният блуден син!

Най-сетне стигна пристана, където съселяните на Джалонг връзваха праутата си. Нямаше съмнение — тук беше. Пресрещналият го безопашат крокодил представляваше най-убедителното доказателство.

Отби към брега. Килът му зари в тинята.

Рахман скочи до колене във водата и изгази на брега, където тутакси беше обграден от тълпа даяки.

— Къде са отец Томас и Джалонг? — беше първият му въпрос.

— При Орангутана от небето — отвърна някой.

— Водете ме веднага при тях! Много е важно!

Двама склониха да зарежат работата си, за да го придружат до пещерата. И макар че не бе спал цяла нощ, че не бе ял два дена, че бе съкрушен от поражението си, Рахман пак намери сили у себе си да не изостане от техния нормален ход и така по направената от мандоутата им просека достигнаха целта.

В пещерата нямаше никой. Рахман знаеше, че обикновено тези, които търсеше, седяха на близкия плосък камък, приличащ на издялана от природата пейка.

Даяките се засуетиха. Да влязат вътре не смееха. Не си позволи това и Рахман. Само се провикна:

— Ей, къде сте?

От вътрешността на пещерата проехтя познатият му глас:

— О, братко! Завърна ли се?

— Ами че... Завърнах се...

— Бойното щастие те напусна, така ли? Изгуби силата си, а?

Значи знаеше.

— Да! — отвърна с най-трогателния си глас Рахман.

— Е?

— Идвам да искам прошка.

— Защо от мен ще искаш? Искай я от самия себе си! Бях казал, ако помниш: „Съдете себе си! Безпощадно!“.

Привидно разкаяният почти проплака:

— Аз се осъдих! Кълна се в най-святото си!

— За какво?

— Че повече няма да убивам.

— И какво друго?

Той беше научил наизуст всичко, което се налагаше да каже:

— Еор, всемогъщи! Ако вдъхнеш живот на диадемата, ако ми възвърнеш отново силата, аз ще завоювам за теб целия свят. Обещавам, без капка кръв. И ще наложа твоята етика. Като твой пророк ще му я наложа, като нова, най-висша религия. Кълна се...

Не можа да чуе отговора. Защото в същото време от гората излезе забързана група хора, водена от Томас и Джалонг.

— Намерихме ги! — провикна се отдалеч Томас.

Чак сега орангутанът излезе навън.

— Защо са толкова малко?

— Атенат! — отвърна Томас. — Другите са загинали.

Рахман се вторачи в новодошлите. Във всеки от тях.

Единият беше Зигфрид ван Фелдеке. Значи, поставеният по негово нареждане взрив не бе успял да свърши докрай работата си.

Не се стърпя:

— Какви са тези?

Мисионерът се извърна към него учуден, че го вижда отново:

— Рахман султан! Как така?

Ставаше прекалено заплетено. Но трябваше да намери изход:

— Обясних на Еор. Ще обясня и на теб. Но по-напред кажи какви са тези хора!

— Делегацията на Обединените нации — отвърна Томас. — Която чакаме... за преговорите.

Рахман прецени светкавично. Можеше да се покаже като полезен доброжелател, който иска да предпази тези наивници от скроената измама.

— Никаква делегация не са те! — натърти той. И посочи Зигфрид: — Този е браконьер на диви животни. — После сочейки и останалите: — А тези са „пиявици“, търговци измамници, които пропъдих от района си. Банда от престъпници са те, никаква делегация.

Не довърши. Зигфрид ван Фелдеке извади пистолета си и стреля. Но натъртената му при катастрофата ръка потрепери. Пък и Рахман беше достатъчно пъргав и опитен в сраженията. Отскочи навреме. И още нестанал от земята, където се бе претърколил, извади своя пистолет и натисна спусъка.

Не пропусна. Куршумът му улучи безпогрешно контрабандиста, който се свлече със стон в тревата. Все пак намери сили да се надигне на лакът. И така сгърчен, с последни сили, насочи оръжието си към Пришелеца. Гръм!

Еор се хвана за гърдите. Между пръстите му рукнаха няколко кървави ручейчета.

Рахман успя да чуе само няколко прошепнати от умирация Зигфрид думи:

— Изпълних... задачата... Джейн... Питър... Мери... ще получат наградата... Ще... богати... облажавани...

В следващия миг и останалите бандити измъкнаха скритите си оръжия. Откос от куршуми надупчи тялото му. Той дори не усети

болката. Тялото му омекна, коленете му се подгънаха. И пред очите му падна мракът.

КРАТКОТО ТЪРЖЕСТВО

В кампонга цареше паника. Всички мъже, жени, деца, та и немошните старци бяха излезли по терасите и възбудено обсъждаха станалото. Опитваха се да си го изяснят. Всъщност не знаеха какво точно бе станало. А неизвестността е по-страшна от всяка явна опасност.

Първо бяха чули експлозията на хеликоптера. Като гръмотевица. А беше ясно, че не е гръмотевица. Тогава...

След това — престрелката. За нея вече нямаше съмнение — стреляха хора. И то нататък — към пещерата. С Орангутана от небето. Където бяха Джалонг и мисионерът. И Рахман султан. И двамата му водачи.

И докато се чудеха какво да предприемат, ето че дотича единият от тях, викайки с цяло гърло:

— Избиха се... Избиха се...

— Кои?

— И Рахман султан... И друг един бял... — Чак тогава се сети: — Убиха и Орангутана от небето.

Тълпата зашумя. Да погубят всемогъщия небесен пратеник! Та той уж беше по-силен от всеки горски дух. Той трябваше да е безсмъртен. А то...

Тогава от колибата си излезе Банао, който дотогава само беше подслушвал отвътре новините.

— Я разкажи свястно точно какво стана!

Тъй и тъй дума по дума вестителят повтори разказа си.

— Значи — усмихна се дукунът, — значи, орангутанът...

— Да, да! Застреляха го. Застреля го онзи, другият бял.

Усещаше как в гърдите му се надига несдържана радост. Не бе и мечтал за това. Беше се примирил, че е изгубил влиянието си. Че тази свръхестествена маймуна го бе лишила от всякаква власт. Че бе направил за смях и Свещения крокодил. И сега — изведнъж...

Джалонг беше загубил покровителя си. Банао отново щеше да си възвърне надмощието.

Душата му тържествуваше. Такова изненадващо щастие! И то без никаква негова заслуга. Подарена му направо от духовете на прадедите. Отплатили му се бяха за това, че не ги бе забравил, че той единствен не се бе поддал на злата магия, донесена от белия мисионер и подсилена от тази проклета говореща маймуна.

Щеше да си възвърне почитта на племето. Щеше да си осигури и щастливия отвъден живот — това, което мисионерът наричаше Рай. Раят на даяките е джунгла, пълна с глигани. И можеш цял ден да ловуваш. И да събираш хората на пиршества. Ядене и оризова ракия!

Трябваше да се отблагодари на прадедите! А един от тях беше Безопашатия. Първо на него трябваше да засвидетелства признателността си. Обикновено при по-маловажни поводи му поднасяше в жертва бяло пиле. Сегашният случай изискваше подобаваща жертва.

Банао нареди да хванат една свиня. После я отведе до брега и я върза за подалия се от водата оголен корен. Заподскача по сухата тиня, запровиква се, занарежда, ту съвсем тихо, ту с оглушителни крясъци, подканата си към Безопашатия:

— Ела, ела, уважаеми прадядо! Закрилнико на племето, родоначалник и хранител! Ти отново доказа, че си по-могъщ от чуждите духове. — Запляска с ръце и продължи: — Ела, ела, победителю! Ела да получиш заслуженото за доброто, което направи. За това, че ни отърва от страшния говорещ орангутан.

И ето, от водата се подадоха четири грозни пъпки: две ококорени очи и две раздути ноздри. Насочиха се към брега, към обезумялата от страх вързана свиня.

Безопашатия бе разбрал призива. Дали бе чул тропането от босите крака на танцъора, или плясъците на ръцете му, или кой знае по какъв друг начин? И бързаше да получи това, което му се полагаше.

Достигна плитчината. Бронираният му гръб се подаде над повърхността. Краката му зашляпаха в тинята. Жертвата заквича оглушително.

Тогава стана неочакваното. Отнейде изскочи Дао. И се втурна към дукуна:

— Ти, измамнико — изкрещя той. — Ти, дето ме изпрати в пещерата, та да ме убият...

Тълпата неволно отстъпи. Амок беше това, вселен в човешко тяло зъл дух.

Прекъсна заклинанията си и Банао. Извърна се. Отстъпи.

Все така, тичешком, насреща му Дао продължаваше да крещи и да се заканва:

— Ама не можаха... Никой не може да убие Дао... Сега аз ще убия теб... Ще те убия...

И се метна отгоре му. Стисна го за гушата.

— Ще те убия!

Дукунът не беше толкова стар. Имаше достатъчно сили. Вдигна ръце и натисна назад главата на нападателя си. Прегъна врата му. Амокът неволно отслаби хватката си. Изгубил бе доста сили от раната, нанесена му от Джалонг.

Банао не пусна. Продължи да натиска. Борбата не трая дълго. Хората не посмяха да се намесят. Единият беше магьосник, другият — обладан от бесове. Намеси се третият.

Свещеният крокодил по някакви си негови подбуди пренебрегна квичашото прасе. Метна се върху боричкащите се хора. Захапа първото, което попадна пред муцуната му. Прасеца на Дао. И тръгна заднишком обратно към своята стихия, водата.

При новата опасност, при новата болка, Дао се вкопчи още по-стръвно във врага си. Не го пусна и когато страшното влечуго го замъкна в дълбокото и го повлече към дъното.

Даяките наблюдаваха от брега ужасната развръзка на разигралата се пред очите им жестока драма. Ръцете на Банао се протегнаха над повърхността като молба за помощ или като опит да се заловят за нещо. После изчезнаха под водата заедно с първата жертва на гмурналото се чудовище.

Духът на прадедите бе наказал и двамата. Но защо ли...

И ВСЕ ПАК ПРЪВ

Отдавна Стив Макгил не се бе чувствал тъй неспокоен. Тъй напрегнат, нетърпелив. Чакаше. А Зигфрид не даваше никакъв признак, че върши нещо, дори че съществува. Мълчеше. Защо мълчеше? Не беше го измамил, не беше се уплашил от опасната задача. Защото щеше да загуби всичко. Защото несъмнено знаеше, че Макгил не прощаваше на измамниците. Тогава?

Не можеше да се съсредоточи в другите си дела. Оставил бе нещата да следват естествения си ход. Досещаше се, че мениджърите му са разколебани, че почват да се двоумят какво да предприемат при всеки нов обрат на събитията. Свикнали бяха да изпълняват неговите нареждания, а не те да решават, както е в другите предприятия, където собственикът само прибира печалбата.

Макгил — Човекът, който се смее, наистина не се интересуваеше толкова от изгодата, колкото от динамиката на бизнеса, от непредвиденостите, които борсата поднася ежечасно, от обратите в цените, дори от прищевките на акционерите. И главно — от удоволствието да предугажда тези събития и да ги насочва в своя полза.

Ето, на екрана се появи секретарят.

— Мистър — рече той. — Официално съобщение. Делегацията за контакта с другопланетянина е получила разрешение да отлети за Борнео. И да се срещне на уговореното място с него.

Това значеше много. Доказваше, че по някакви причини Зигфрид не бе изпълнил задачата си. Но Стив бе предвидил още един вариант. Налагаше се вече да разчита само на него.

Макгрей продължи:

— Преди отлитането на делегацията в самолета е открито взривно устройство, което е било обезвредено.

С гневен удар върху клавиша Макгил угаси екрана.

Това беше резервният му вариант. Значи и тук го преследваше несполуката. Абдул, специалистът по тези работи, изглежда, се бе

оказал некадърник.

Обърна се към свързващия го с борсата компютър. Цифрите запрелитаха по монитора. Взря се, напрегнал всички сили, да проумее смисъла им.

Цифри, цифри, цифри... Които за непосветения не говореха нищо. Но за него... За него те бяха по-четливи от най-ясната човешка реч. Акциите му изведнъж бяха паднали главолмно. Вестта за отпътувалата делегация и за неуспешното покушение ги бе превърнала в баласт, от който всеки бързаше да се отърве. Никой не купуваше. Единствено неговите маклери. Но техните усилия вече не помагаха. Не успяваха да внушат доверие в успеха на предприятието му.

Сгромолясване! По-страшно и от земетресение. Защото тогава все оцелява някаква постройка. А тук не оставаше нищо. Само пачки ненужни хартийки. С които можеше да си запали камината. И да се обеси на нея.

Сърцето му биеше учестено, главата му бучеше, кръвта в слепоочията му пулсираше подобно на ковашки чукове. Непоносима болка стисна черепа му като в желязно менгеме. Притъмня му...

Когато погледът му отново се проясни, когато мъглата пред очите му бавно се разсея, Макгил различи над себе си приведени хора в зелени престилки, със зелени кепета на главите и зелени препаски през устата, които правеха нещо около него и си подмятаха отделни неразбираеми за него изрази.

Стана му ясно начаса къде се намира. В болницата. А защо? Отговорът сам изплува в съзнанието му. Инсулт! Получил бе мозъчен удар. Организмът му бе издържал прекалено много напрежения. Последното обаче го бе сразило.

Стана му ясно и на какво се дължеше това. На борсовата катастрофа. Бе загубил всичко.

По-добре да не го бяха спасявали. Да го бяха оставили тъй да си отиде. Да си отиде като пръв в бизнеса. Не като бивш! Не искаше да бъде бивш!

Върху шкафчето до леглото му стоеше чаша с вода. Той понечи да я вземе, да сръбне една глътка.

Медицинската сестра тозчас се приведе над него:

— Недейте, мистър! Засега недейте!

Не тя го спря. Спря го другото. Нещо ужасно. Ръката му не изпълни даденото от мозъка нареждане. Остана безжизнено отпусната върху завивката.

Мозъкът му съобразяваше бързо:

— Парализа?

Сестрата кимна:

— Добре че е едностранна.

Опита да помръдне и крака си. Същото. Все едно затиснат с оловно одеяло.

— И няма да мога да ходя?

— Засега още не!

— Засега... А докога?

— Ех, ще потърпите! — отвърна сестрата. — Налага се дълго лекуване.

Лекуване! А защо му беше нужно? Фалирал... И инвалид... Още една гадна шега на съдбата.

В главата му бучеше фаталното решение: нямаше смисъл да живее повече! Трябваше да се махне от този свят! Трябваше да намери начин...

Влезе лекарят.

— Мистър Макгил, търси ви секретарят ви. Аз не искам да го пусна. Но...

— Защо?

— Да не ви тревожи. Обаче той твърди, че съобщението му е добро.

— Добро! Че какво ли добро може да се случи вече?

Лекарят повтори въпроса си:

— Да го пусна ли?

— Впрочем, вече нищо няма значение.

Само след минута Джон Макгрей влезе почти на пръсти в стаята.

— Простете, мистър! Но сметнах, че трябва...

— Говорете, говорете!

Секретарят погледна неловко към лекаря и сестрата. И те тактично излязоха навън.

Макгрей се приведе над леглото и пошепна:

— Имаме вест. Хендрик, пилотът, е успял да се свърже по радиото.

— Какво?

Не можа да сдържи вълнението си.

— Той успял да избяга. Но се лута из джунглата. Не знае дали ще се измъкне от там, но побързал да предаде съобщение.

— Какво е? Казвайте веднага!

— Фред загинал. Но преди това успял да убие орангутана.

Стив Макгил се задъха:

— Как? Мъртъв? Вярно ли е?

— Това е уловила радистката. Следователно... И маклерите... сякаш с шесто чувство... Масово изкупуват акциите ни...

Пришелецът убит! Та това не беше добра вест, това беше направо триумф! Това значеше, че никой вече не можеше да научи тайната на анабиозата му. Че никой не ще дръзне да конкурира бизнеса на Стив, че Стив Макгил отново щеше да бъде този, който беше.

Не го засягаше това, че човечеството няма да се запознае с постиженията на онази далечна цивилизация да използва пряко фотонната енергия, да управлява хроналните аномалии, няма да обогати своята душевност с нейната нравственост.

Важно беше, че само неговата технология в криониката оставаше непокътната. Единствена и най-съвършена.

Ех, беше парализиран. Че какво от това? Нали оставаше пак най-могъщият, непоклатимият, пръв в своя бизнес? Все още пръв...

РАЗОЧАРОВАНИЕТО

Престрелката още не бе спряла, когато отец Томас и Джалонг се спуснаха към падащия орангутан. Подкрепиха го, положиха го внимателно върху тревата. Мисионерът бързо измъкна от санитарната си чанта всичко необходимо, за да го превърже.

Дори не забелязаха бягството на останалите бандити, които, използвайки суматохата, се втурнаха към гората.

Превръзката мигновено почервения. Кръвта рухна и през нея. Томас прецени начаса — не можеше да го спаси. Засегната бе аортата. Ако беше в болница, една спешна операция с необходимото кръвопреливане би могла да предотврати фаталния край. Но тук... сред джунглата... където разполагаше само с няколко тампона и бинтове... Беше безсилен да помогне.

Раненият бързо губеше сили. Сякаш се сплескваше върху земята. Ето, размърда устни. Но от тях не излезе реч, а едва доловим шепот:

— Не... не сте дорасли... дори за християнството...

Томас не се съмняваше за кого се отнася това. За хората въобще. За цялото човечество.

— Успокой се, брате! — опита да го утеши той. — Кръвоизливът вече намалява. Опасността отминава.

Орангутанът сгърчи устни в горчива усмивка:

— Мислиш ли... че не съзнавам... какво става...

Млъкна, притворил очи. После отново ги отвори:

— Новото ми тяло умира... Край на живота ми върху Земята...

— И добави: — А може би е по-добре... Повтарям... Не сте дорасли... Щом като можахте... да използвате пасифера за война... Създаден за мир, да служи на войната, на страданието, на смъртта...

Мисионерът смени превръзката. Джалонг пък донесе сноп лечебни треви, с каквито племето му лекуваше подобни рани.

Еор продължаваше да шепне, по-право вече да фъфли:

— Не заслужавате... нито пасифера... нито фотонната енергия... нито умението да се управлява хроналната аномалия...

Дишаше учестено, плитко, едва доловимо.

— Нужна е съвместимост между техническата мощ и морала... При вас тя липсва... — Опита да се надигне. — Отнесете ме... в ракетата... Там...

Послушни, съвсем внимателно двамата го поеха с треперещи ръце. Все тъй нежно го наместиха през отворения люк в тясната кабина. И застанаха безпомощни до нея.

— Представям си — продължи раненият — какво би станало... ако овладеехте хроналната аномалия... и се разселехте по други планети в Галактиката... С вашата агресивност... плод на инстинкта ви за важност... като някогашните конквистадори... Какво ли зло щяхте да причините... ако попадnehте на други... по-миролюбиви същества...

Отпусна глава настрани:

— Прощавайте... Ще се махна... Ще задействам на обратна вълна регенератора... Той ще атрофира маймунското ми тяло... Ще го стопи. Ще остане само мозъкът ми... Моето „Аз“... Ще го подготви за новото ми странстване из космическата пустош... — Гласът му заглъхваше: — Ще търся... друг разум... но не като вашия... по-човечен... по-благороден... Пък ако намеря...

Томас и Джалонг дори не чуха последните му думи. Само ги подразбраха по мърдането на устните му:

— Тук претърпях... поражение... Един провалил се мисионер...

Люкът вече се затваряше, когато той промълви последната си дума:

— Прощавайте...

Двамата земляни стояха потресени. Изгубили способността да говорят. Отчаяни. Невярващи. Пък какво ли можеха да кажат? Какво можеха да направят повече?

Изведнъж, съвсем слисани, видяха, че звездолетът леко се надигна, насочи се към отвора на пещерата и с неподозирано ускорение изчезна от погледите им, стопи се в небесната синева.

Пещерата остана съвсем празна. Само те двамата. Останала бе само една следа — вълшебната диадема върху челото на мъртвия Рахман бин Абдул, над чиято тайна учените десетилетия наред щяха да изтощават мозъците си в напразни опити да разгадаят тайната ѝ.

Септември 1991 г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.